

PATVIRTINTA
Pasvalio savivaldybės tarybos
2014 m. birželio 25 d.
sprendimu Nr. T1-112

PASVALIO RAJONO PLĖTROS IKI 2020 M. STRATEGINIS PLANAS

Pasvalys, 2014 m.

PASVALIO RAJONO PLĖTROS IKI
2020 M. STRATEGINIS PLANAS

ĮVADAS	4
I. ESAMOS SOCIALINĖS IR EKONOMINĖS BŪKLĖS ANALIZĖS METODIKA	6
II. ESAMOS SOCIALINĖS IR EKONOMINĖS BŪKLĖS ANALIZĖ	8
1. Bendra INFORMACIJA APIE pasvalio rajono SAVIVALDYBĘ	9
2. SOCIALINĖ APLINKA	10
2.1. DEMOGRAFINĖ SITUACIJA	11
2.2. UŽIMTUMAS IR DARBO RINKA	13
2.3. ŠVIETIMAS	15
2.4. SVEIKATOS APSAUGA	18
2.5. SOCIALINĖ APSAUGA	21
2.6. KULTŪRA IR MENAS	26
2.7. SPORTAS	28
2.8. VIEŠASIS SAUGUMAS	28
2.9. SSGG ANALIZĖ	30
3. EKONOMINĖ APLINKA	33
3.1. BENDRIEJI EKONOMINIAI RODIKLIAI	34
3.2. VERSLAS	35
3.3. STATYBA	37
3.4. REKREACIJA IR TURIZMAS	38
3.5. ŽEMĖS ŪKIS IR MIŠKININKYSTĖ	39
3.6. SSGG ANALIZĖ	42
4. APLINKA IR INFRASTRUKTŪRA	44
4.1. VANDENS TIEKIMAS IR NUOTEKŲ TVARKYMAS	45
4.2. ENERGETIKA	46
4.3. TRANSPORTAS	48
4.4. APLINKOS APSAUGA	50
4.5. GYVENAMASIS FONDAS	51
4.6. SSGG ANALIZĖ	52
III. PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VIZIJA IR PRIORITETAI	55
IV. PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS PLĖTROS PRIEMONIŲ PLANAS	57

JVADAS

Pasvalio rajono plėtros iki 2014 metų strateginis planas patvirtintas Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2005 m. sausio 19 d. sprendimu Nr. T1-12. Savivaldybės tarybos 2010 m. rugsėjo 29 d. sprendimu Nr. T1-208 buvo patvirtintas šio strateginio plano pakeitimas, išdėstant jį nauja redakcija. Pasvalio rajono savivaldybės administracija, siekdama parengti naują strateginį plėtros planą, kuris galiojotų po 2014 m., inicijavo projekto „Strateginių planų ir studijos parengimas“ (projekto Nr. VP1-4.2-VRM-02-R-52-006) teikimą Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramai gauti.

Įgyvendinant minėtą projektą, parengtas Pasvalio rajono plėtros iki 2020 m. strateginis planas bei Pasvalio rajono savivaldybės 2013–2015 m. strateginis veiklos planas. Taip pat, vykdant projektą, parengta Pasvalio rajono savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų studija.

Pasvalio rajono plėtros iki 2020 m. strateginio plano tikslas – remiantis išskirtais privalumais ir trūkumais, nustatyti savivaldybės vaidmenį šalies kontekste bei suformuluoti plėtros perspektyvas, siekiant nukreipti viešąsias ir privačias investicijas į didžiausią naudą teikiančias priemones savivaldybėje ir už jos ribų. Viena iš esminių priežasčių, lemiančių strateginio plano poreikį – efektyvus turimų išteklių arba planuojamų gauti lėšų panaudojimas.

Pasvalio rajono plėtros iki 2020 m. strateginis planas yra kompleksinis teisinis strateginio planavimo dokumentas, kuriuo nustatoma bendroji savivaldybės plėtros strategija ir priemonės jai įgyvendinti. Planas nustato plėtros prioritetus, tikslus, priemones šiai strategijai įgyvendinti bei įgyvendinimo etapus ir preliminarius finansavimo poreikius.

Strateginis planas skirtas savivaldybės politikams, administracijai ir jai pavaldžioms įstaigoms bei įmonėms, investuotojams, verslo, akademinėi, kultūrinei bendruomenėms, kitoms interesų grupėms, savivaldybės gyventojams ir svečiams. Strateginio plano rengimą koordinavo Pasvalio rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyrius, rengimą vykdė – UAB „Eurointegracijos projektai“. Rengiant strateginį planą, dirbo 3 darbo grupės: Žemės ūkio, verslo ir turizmo plėtros; Žmogiškųjų išteklių ir socialinės plėtros; Aplinkos ir infrastruktūros plėtros. Šių šalių vaidmuo ir funkcijos strateginio plano rengimo procese skirtingi: savivaldybė organizavo ir koordinavo plano rengimą, darbo grupės teikė savo pasiūlymus, idėjas ir požiūrius savivaldybei ir plano rengėjams, plano rengėjai – rengė strateginį planą, atsižvelgdami į savivaldybės ir darbo grupių siūlymus.

Strateginis planas parengtas, remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 patvirtinta Strateginio planavimo metodika (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 25 d. nutarimo Nr. 1220 redakcija), Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2011 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. 1V-706 patvirtinta Regionų plėtros planų rengimo metodika, kitais dokumentais bei teisės aktais.

Rengiant Pasvalio rajono plėtros iki 2020 m. strateginį planą, buvo vadovautasi šiais principais: viešumas, partnerystė, bendruomenės įtraukimas; diskusija pagrįstas bendradarbiavimas ir kompromiso paieška; uždavinių aiškumas, apibrėžtumas ir pagrįstumas; priemonių realumas ir įgyvendinamumas; mokymasis iš geros praktikos pavyzdžių Lietuvoje ir užsienyje; suderinamumas su Lietuvos nacionalinėmis ir Europos Sąjungos plėtros strategijomis; dėmesys strategijos įgyvendinimui; strateginio planavimo proceso tęstinumas ir lankstumas.

I. ESAMOS SOCIALINĒS IR EKONOMINĒS BŪKLĒS ANALIZĒS METODIKA

Apžvalga atlikta pasitelkiant dokumentinių tyrimų metodą, apimančią oficialiai pasiekiamus antrinės informacijos šaltinius, standartizuotas išorines duomenų bazines, antrinės informacijos teikimo paslaugas ir kitą išorinę informaciją apie analizuojamus sektorius.

Pagrindiniai naudoti antrinės informacijos šaltiniai:

- * Oficialūs statistinės informacijos šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas;
- * Specializuotų oficialių Lietuvos institucijų informacija ir duomenys: Švietimo ir mokslo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Sveikatos statistikos duomenų bazė, Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos, Lietuvos darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Registrų centras, Saugomų teritorijų valstybės kadastras ir kt.;
- * Pasvalio rajono savivaldybės informacija ir dokumentai, tarp jų pagrindiniai: Pasvalio rajono plėtros iki 2014 metų strateginis planas, Pasvalio rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas.

II. ESAMOS SOCIALINĒS IR EKONOMINĒS BŪKLĒS ANALĪZĒ

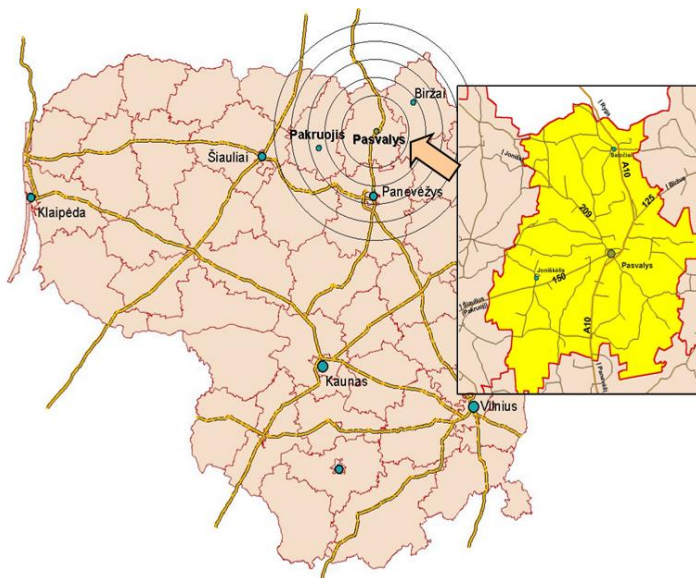

1. BENDRA INFORMACIJA APIE PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĘ

Pasvalio rajonas plyti Šiaurės Lietuvoje. Jis užima 2 proc. Lietuvos Respublikos teritorijos: 128,9 tūkst. ha, arba 1,3 tūkst. kv. km. Šiaurėje ribojasi su Latvijos Respublika, vakaruose – su Pakruojo, pietuose – su Panevėžio, o rytuose – su Biržų savivaldybėmis.

Pasvalio rajono savivaldybė yra viena iš šešių savivaldybių (Panevėžio miesto, Biržų r., Kupiškio r., Panevėžio r., Pasvalio r., Rokiškio r.), sudarančių Panevėžio apskritį. Rajonas suskirstytas į 11 seniūnijų: Daujėnų, Joniškėlio miesto, Joniškėlio apylinkių, Krinčino, Pasvalio miesto, Pasvalio apylinkių, Pumpėnų, Pušaloto, Saločių, Vaškų, Namišių.

1.1 pav. Pasvalio rajono geografinė padėtis

Šaltinis: www.pasvalys.lt

Savivaldybėje yra 2 miestai – Pasvalys ir Joniškėlis, 7 miesteliai – Daujėnai, Krikliniai, Krinčinas, Pumpėnai, Pušalotas, Saločiai, Vaškai, ir beveik 400 kaimų. Rajono administracinis centras – Pasvalys.

Rajone gerai išplėtotas automobilių kelių tinklas. Nuo Pasvalio iki Panevėžio – 39 km, iki Šiaulių – 73 km, iki Vilniaus – 182 km, iki Kauno – 146 km. Per rajoną einantis tarptautinis magistralinis kelias „Via Baltica“ sudaro palankias sąlygas bendradarbiauti su Vakarų bei Rytų Europa, taip pat su Skandinavijos šalimis.

Šio rajono žemės – vienos derlingiausių Respublikoje (vyrauja derlingi priemolio ir molio dirvožemiai), todėl jos labai intensyviai naudojamos. Žemės ūkio naudmenos užima 96 387,5 ha (75 proc.) visos rajono teritorijos. Net 60 proc. žemės ūkio naudmenų sudaro ariama ar kitaip dirbama žemė. Miškai užima tik 20 896,8 ha (16,2 proc.). Didžiausi miškai – Jakūbonių, Moliūnų – plyti pietinėje rajono dalyje. Juose vyrauja pušynai, beržynai, drebulynai. Pelkės užima 423,9 ha, keliai – 2 238,1 ha, užstatytos teritorijos – 3 346,9 ha. Taigi apie 80 proc. rajono teritorijos yra urbanizuota. Tai vienas labiausiai urbanizuotų ir sukultūrintų rajonų Lietuvoje su išplėtotu žemės ir miškų ūkiu.

Pramonė Pasvalio rajone išplėtotą menkai. Daugiausia yra maisto pramonės įmonių, kurios gamina mėsos gaminius, sviestą, sūrius, miltus, duoną ir jos gaminius. Pasvaliečiai nuo seno garsėja kaip geri aludariai, todėl net ir miesto herbas apipintas apyniais.

Rajone yra Pyvesos hidrografinis, Lepšynės botaninis draustiniai. Per rajoną teka Mūša ir jos intakai Mažupė, Lėvuo, Pyvesa, Tatula. Telkšo 2 ežerai ir 4 tvenkiniai.

Rajonas yra įsikūręs aktyvių karstinių reiškinių zonoje, kuri apima šiaurės rytų Lietuvos pakraštį tarp Mūšos ir Apaščios upių. Tokiose zonose susidaro smegduobės ir viena tokių smegduobių – Žalsvasis šaltinis – 1985 m. paskelbta geologiniu paminklu. Dar vienas šiame krašte esantis Lietuvos geologijos paminklas – Stipinų dolomito atodanga, vadinama Skalių kalnu.

Pasvalio rajono savivaldybė bendradarbiauja su kitų šalių savivaldybėmis ir komunomis: Čokhatauri (Gruzija), Aradeo (Italija), Obernkirchen (Vokietija), Žory (Lenkija), Iecava (Latvija), Lievin (Prancūzija), Giotene (Švedija), Roskilde (Danija), Drangedal (Norvegija).

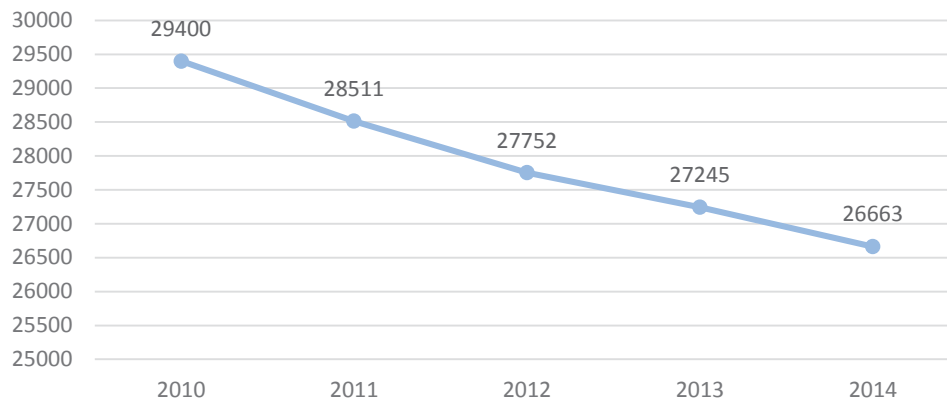
2. SOCIALINĚ APLINKA

2.1. DEMOGRAFINĖ SITUACIJA

Išankstiniais statistikos departamento duomenimis, 2014 m. pradžioje Pasvalio rajono savivaldybėje gyveno 26 663 gyventojai (11,2 proc. Panevėžio apskrities ir 0,9 proc. šalies gyventojų). 2010–2014 m. pradžioje Pasvalio rajono savivaldybėje, kaip ir visoje šalyje, gyventojų skaičius mažėjo. Lyginant 2010 m. ir 2014 m. pradžios duomenis, gyventojų skaičius savivaldybėje sumažėjo 9,3 proc. Pagrindinė tokio gyventojų skaičiaus mažėjimo priežastis – neigiamas migracijos saldo. Pasvalyje 2013 m. pradžioje gyveno 7 261 gyventojas, Joniškėlyje – 1 138 gyventojai. Miesto gyventojų dalis rajone sudarė 30,8 proc., kaimo – 69,2 proc.

2.1.1. pav. Pasvalio rajono savivaldybės gyventojų skaičius 2010–2014 m. pradžioje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Gyventojų tankis (gyventojų skaičius 1 km²) Pasvalio rajono savivaldybėje 2013 m. pradžioje siekė 21,1 (Panevėžio apskrities tankis – 30,7, Lietuvoje – 45,5). Gyventojų tankis tarp apskrities savivaldybių Pasvalio rajono savivaldybėje yra didžiausias, išskyrus Panevėžio miesto savivaldybę.

2013 m. pradžioje Pasvalio rajono savivaldybėje gyveno 4 296 0–15 metų amžiaus gyventojai. Jie sudarė 15,8 proc. visų savivaldybės gyventojų. Šalyje, kaip ir Pasvalio rajono savivaldybėje, šios amžiaus grupės gyventojai sudarė 15,8 proc., Panevėžio apskrityje – 15,0 proc. 2010–2013 m. pradžios laikotarpiu savivaldybėje pastebimas nuolatinis ir gana spartus 0–15 metų amžiaus gyventojų skaičiaus mažėjimas (2010 m. pradžioje 0–15 metų amžiaus gyventojai rajone sudarė 17,6 proc.).

Darbingo amžiaus gyventojai 2013 m. pradžioje sudarė 59,8 proc. (16 294 gyventojai) visų Pasvalio rajono savivaldybės gyventojų. Lyginant 2013 m. ir 2010 m. pradžios duomenis, darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus savivaldybėje išaugo 1,0 proc. 2013 m. pradžioje darbingo amžiaus gyventojų savivaldybėje buvo mažiau nei vidutiniškai šalyje (61,7 proc.) bei Panevėžio apskrityje (60,2 proc.).

2013 m. pradžioje Pasvalio rajono savivaldybėje gyveno 6 655 pensinio amžiaus gyventojai (jų dalis bendrame gyventojų skaičiuje siekė 24,4 proc.). 2010–2013 m. pradžios laikotarpiu pensinio amžiaus gyventojų skaičius savivaldybėje išaugo 0,8 proc. (2010 m. pradžioje pensinio amžiaus gyventojai sudarė 23,6 proc. savivaldybės gyventojų). Apskrityje pensinio amžiaus gyventojai 2013 m. pradžioje sudarė 24,8 proc., šalyje – 22,4 proc.

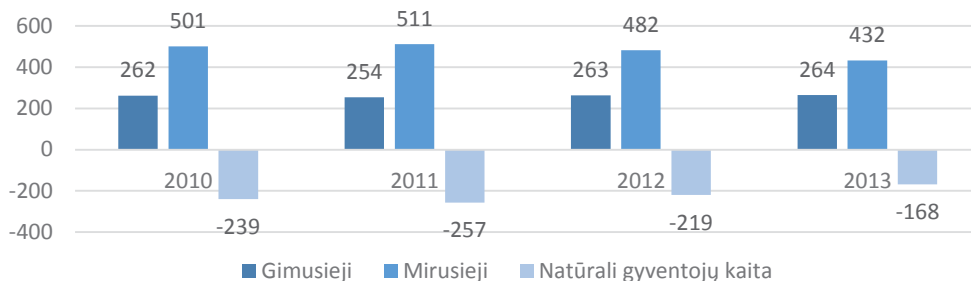
2.1.1. lentelė. Gyventojai pagal amžiaus grupes 2013 m. pradžioje

Vietovė	Gyventojai				Darbingo amžiaus gyventojai (proc.)
	Iš viso pagal amžių	0-15 metų amžiaus	Darbingo amžiaus	Pensinio amžiaus	
Lietuvos Respublika	2 971 905	470 813	1 833 990	667 102	61,7
Panevėžio apskritis	242 340	36 352	145 896	60 092	60,2
Biržų r. sav.	27 026	3 949	15 502	7 575	57,4
Kupiškio r. sav.	19 425	2 809	11 425	5 191	58,8
Panevėžio m. sav.	97 343	14 712	59 688	22 943	61,3
Panevėžio r. sav.	37 867	5 970	23 232	8 665	61,3
Pasvalio r. sav.	27 245	4 296	16 294	6 655	59,8
Rokiškio r. sav.	33 434	4 616	19 755	9 063	59,1

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Pasvalio rajono savivaldybėje 2010–2013 m. kasmet vidutiniškai gimdavo apie 260 vaikų. Mirusiųjų skaičius analizuojamu laikotarpiu buvo ženkliai didesnis nei gimusiųjų. 2011 m. mirė dvigubai daugiau savivaldybės gyventojų nei gimė. Kitais analizuojamo laikotarpio metais šis santykis nebuvo toks ženklus. Mažiausiai mirčių (432) buvo fiksuota 2013 m., kuomet natūralios gyventojų kaitos neigiamas rodiklis siekė – 168 ir buvo mažiausias 2010–2013 m. laikotarpiu.

2.1.2. pav. Gimstamumas, mirtingumas ir natūrali gyventojų kaita Pasvalio rajono savivaldybėje 2010–2013 m.

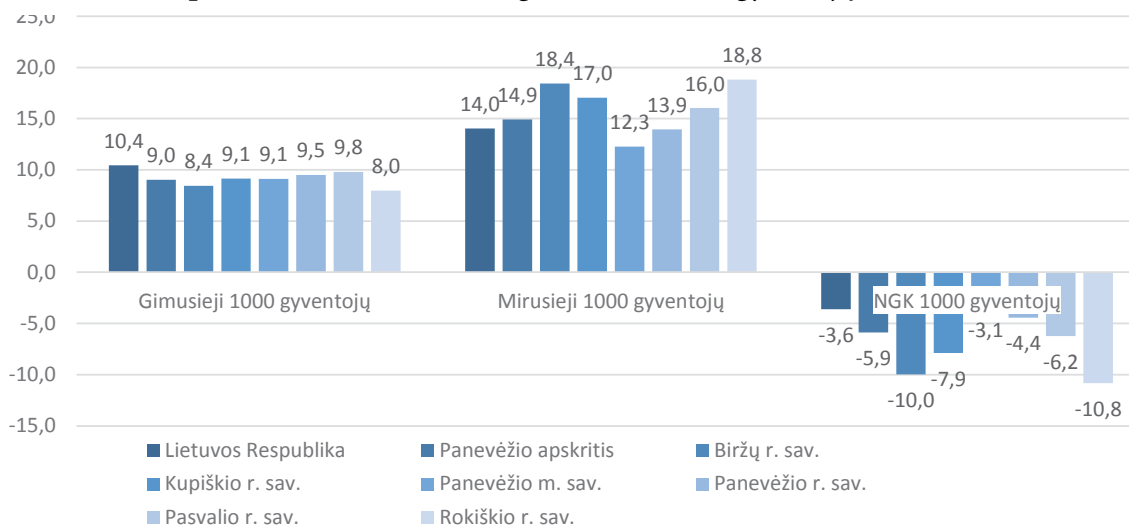
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

1000-iui gyventojų tenkantis gimusiųjų skaičius Pasvalio rajono savivaldybėje 2013 m. siekė 9,8 ir buvo mažesnis nei šalyje (10,4), bet didžiausias Panevėžio apskrities savivaldybių tarpe (apskrities vidurkis 9,0). Apskirtyje 1000-iui gyventojų mažiausiai gimusiųjų teko Rokiškio rajono savivaldybėje (8,0).

Mirtingumas Pasvalio rajono savivaldybėje buvo didesnis nei gimstamumas. 2013 m. 1000-iui savivaldybės gyventojų teko 16,0 mirusiųjų (Panevėžio apskrities vidurkis – 14,9, Lietuvos – 14,0). Mažesnis už apskrities vidurkį mirtingumas buvo Panevėžio miesto (12,3) ir Panevėžio rajono (13,9) savivaldybėse. Kitose apskrities savivaldybėse mirtingumas siekė 16,0–18,8 1000-iui gyventojų.

Gimstamumą viršijantis mirtingumas lemia neigiamą natūralią gyventojų kaitą (toliau – NGK). 2013 m. neigiama NGK tenkanti 1000-iui gyventojų Pasvalio rajono savivaldybėje (-6,2) buvo didesnė nei šalyje (-3,6) ir apskrityje (-5,9). Didžiausia NGK apskrityje buvo Rokiškio (-10,8) ir Biržų (-10,0) rajonų savivaldybėse. Panevėžio miesto savivaldybėje NGK (-3,1) buvo mažesnė nei šalies vidurkis.

2.1.3. pav. Gimstamumas, mirtingumas ir natūrali gyventojų kaita 2013 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Svarbus savivaldybę apibūdinantis rodiklis yra migracijos saldo, kuris parodo skirtumą tarp išvykstančių ir atvykstančių gyventojų skaičiaus. Migracijos saldo 2010–2013 m. Pasvalio rajono savivaldybėje, kaip ir šalyje bei Panevėžio apskrityje, išliko neigiamas. Daugiau nei du kartus mažėjusi 2010–2012 m., migracija Pasvalio rajono savivaldybėje 2013 m. vėl išaugo. Kitose Panevėžio apskrities savivaldybėse migracija visu 2010–2013 m. laikotarpiu mažėjo. Lyginant 2010 m. ir 2013 m. duomenis, migracija šalyje sumažėjo keturis su puse karto, apskrityje beveik tris kartus, o Pasvalio rajono savivaldybėje – 57,8 proc. 2013 m. Pasvalio rajono savivaldybėje tarptautinė migracija siekė – 120 atvejų, vidinė – 292 atvejus (viso – 412).

2.1.2. lentelė. Vidaus ir tarptautinė migracija 2010–2013 m.

Vietovė	2010	2011	2012	2013
Lietuvos Respublika	-77 944	-38 178	-21 257	-16807
Panevėžio apskritis	-6 249	-3 438	-2 404	-2124
Biržų r. sav.	-782	-449	-359	-281
Kupiškio r. sav.	-483	-300	-211	-207
Panevėžio m. sav.	-2 681	-1 230	-783	-697
Panevėžio r. sav.	-966	-519	-355	-207
Pasvalio r. sav.	-650	-502	-290	-412
Rokiškio r. sav.	-687	-438	-406	-320

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2.2. UŽIMTUMAS IR DARBO RINKA

Užimtųjų skaičius Pasvalio rajono savivaldybėje analizuojamu 2010–2013 m. laikotarpiu išaugo 7,9 proc. Kiek didesnis nei 2013 m. užimtųjų skaičius savivaldybėje buvo 2012 m. Panevėžio apskrityje užimtųjų skaičius augo 2010–2012 m., 2013 m. sumažėjo, o lyginant 2010 m. ir 2013 m. išaugo 1,6 proc. Trijose apskrities savivaldybėse (Biržų, Kupiškio ir Panevėžio rajonų) užimtųjų skaičius analizuojamu laikotarpiu mažėjo arba išliko nepakitęs, kitose savivaldybėse augo. Šalyje užimtųjų skaičius 2010–2013 m. laikotarpiu kasmet augo, o lyginant 2010 m. ir 2013 m. augimas siekė 3,6 proc.

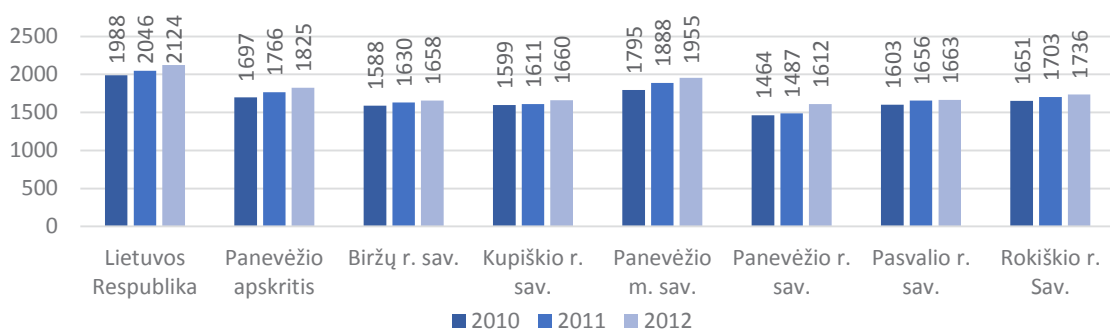
2.2.1. lentelė. Vidutinis metinis užimtųjų skaičius 2010–2013 m. (tūkst.)

Vietovė	2010	2011	2012	2013	Pokytis proc. 2013 m. lyginant su 2010 m.
Lietuvos Respublika	1 247,7	1 253,6	1 275,7	1 292,8	3,6
Panevėžio apskritis	90,9	92,3	95,2	92,4	1,6
Biržų r. sav.	9,1	9,8	9,9	8,7	-4,4
Kupiškio r. sav.	7,9	8,4	8,7	7,9	-
Panevėžio m. sav.	42,2	41,3	42,6	41,6	-1,4
Panevėžio r. sav.	11,9	12,5	13	12,9	8,4
Pasvalio r. sav.	8,9	8,6	9,7	9,6	7,9
Rokiškio r. sav.	11	11,8	11,3	11,8	7,3

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Pasvalio rajono savivaldybėje 2012 m. siekė 1 663 Lt ir buvo mažesnis už Panevėžio apskrities (1 825 Lt) ir šalies (2 124 Lt) vidurkius. 2010–2012 m. vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis savivaldybėje išaugo 60 Lt arba 3,7 proc. Apskrityje tuo pačiu laikotarpiu vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis augo 7,5 proc., šalyje – 6,8 proc. 2012 m. Pasvalio rajono savivaldybėje vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis buvo 21,7 proc. mažesnis nei šalies vidurkis ir 8,9 proc. mažesnis už Panevėžio apskrities vidurkį.

2.2.1. pav. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 2010–2012 m., Lt

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Bedarbių skaičius Pasvalio rajono savivaldybėje augęs iki 2010 m., 2011 m. ėmė mažėti. Šalyje bedarbių skaičius 2010–2013 m. laikotarpiu sumažėjo 35,5 proc., Panevėžio apskrityje – 37,0 proc., Pasvalio rajono

savivaldybėje – 25,0 proc. Apskrityje daugiausia bedarbių 2010–2013 m. sumažėjo Panevėžio miesto savivaldybėje (-45,4 proc.), dvigubai lėčiau (mažiausiai apskrityje) bedarbių mažėjo Kupiškio rajono savivaldybėje (-21,7 proc.).

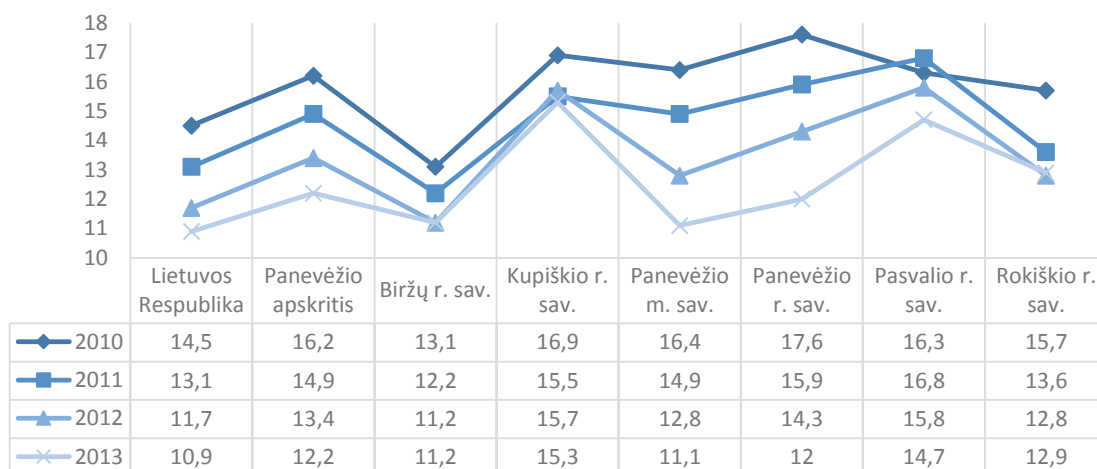
2.2.2 lentelė. Bedarbių skaičius 2010-2013 m. (tūkst.)

Vietovė	2010	2011	2012	2013	Pokytis proc. 2013 m. lyginant su 2010 m.
Lietuvos Respublika	312,1	247,2	216,9	201,3	-35,5
Panevėžio apskritis	28,4	22,4	19,8	17,9	-37,0
Biržų r. sav.	2,5	2,0	1,8	1,7	-32,0
Kupiškio r. sav.	2,3	1,8	1,8	1,8	-21,7
Panevėžio m. sav.	12,1	9,2	7,7	6,6	-45,4
Panevėžio r. sav.	4,7	3,8	3,3	2,8	-40,4
Pasvalio r. sav.	3,2	2,8	2,6	2,4	-25,0
Rokiškio r. sav.	3,6	2,8	2,6	2,6	-27,8

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis (nedarbo lygis) šalyje 2010–2013 m. sumažėjo nuo 14,5 proc. (2010 m.) iki 10,9 proc. (2013 m.). Panevėžio apskrityje registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis, analizuojamu laikotarpiu, mažėjo 24,7 proc. (nuo 16,2 proc. 2010 m. iki 12,2 proc. 2013 m.). Pasvalio rajono savivaldybėje registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis 2010 m. siekė 16,3 proc., 2011 m. išaugo iki 16,8 proc., o 2012–2013 m. sumažėjo iki 14,7 proc. Visose Panevėžio apskrities savivaldybėse, lyginant 2010 m. ir 2013 m. duomenis, registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis keitėsi teigiama linkme, išskyrus Rokiškio rajono savivaldybę. Čia bedarbių 2010–2012 m. mažėjo, 2013 m. šiek tiek išaugo.

2.2.2. pav. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis, proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Lietuvos darbo biržos duomenimis, 2013 m. Pasvalio rajono savivaldybėje buvo registruotos 2 049 laisvos darbo vietos. 2010–2013 m. laisvų darbo vietų skaičius savivaldybėje augo. Jei 2010 m. buvo registruotos 1 535 laisvos darbo vietos, tai 2013 m. šis skaičius buvo trečdaliu didesnis (2 049). Bedarbių savivaldybėje 2013 m. registruota daugiau nei kitais analizuojamo laikotarpio metais. Mažiausia bedarbių registruota 2011 m. (1 765), o 2013 m. registruoti 2 503 bedarbiai. Didžiausias vidutinis metinis bedarbių skaičius buvo 2010 m. (3 167). Kasmet mažėdamas, vidutinis metinis bedarbių skaičius 2013 m. siekė 2 399 ir buvo 24,2 proc. mažesnis nei 2010 m.

2013 m. savivaldybėje buvo įdarbinti 2 123 asmenys, iš jų pastoviam darbui – 1 182, terminuotam – 941. 2010–2013 m. augo asmenų įdarbintų pastoviam darbui skaičius ir mažėjo įdarbintų terminuotam darbui. Lengvatinius verslo liudijimus 2013 m. įsigijo 387 asmenys. Daugiausia asmenų, vykdančių veiklą pagal lengvatinius verslo liudijimus, buvo 2011 m. (461). 2010 m. ir 2012 m. lengvatinių verslo liudijimų buvo išigyta mažiau (atitinkamai 257 ir 253). Asmenų, nusiųstų į aktyvias darbo rinkos politikos priemones, daugiausia buvo 2012 m. (1 094), mažiausia – 2011 m. (732). 2013 m. 958 asmenys nusiųsti į aktyvias darbo rinkos politikos priemones.

2.2.3. lentelė. Darbo jėgos pasiūla, paklausa ir įdarbinimas Pasvalio rajono savivaldybėje 2010–2013 m.

Rodiklis / Metai	2010	2011	2012	2013
Registruota laisvų darbo vietų	1 535	1 696	1 793	2 049
Įdarbinta asmenų, iš jų:	1 791	2 168	1 904	2 123
- pastoviam darbui	685	963	943	1 182
- terminuotam darbui	1 106	1 205	961	941
Veikla pagal lengvatinius verslo liudijimus	257	461	253	387
Nusiųsta asmenų į aktyvias darbo rinkos politikos priemones	931	732	1 094	958
Registruota bedarbių per metus	2 400	1 765	2 407	2 503
Vidutinis metinis bedarbių skaičius	3 167	2 827	2 604	2 399

Šaltinis: Lietuvos darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

2.3. ŠVIETIMAS

Kuriant atvirą pilietinę visuomenę, ugdant valstybei kompetentingą žmogų, stiprinant kultūrinę ir ūkinę galias, svarbus vaidmuo tenka švietimui. Vienas svarbiausių švietimo lygį savivaldybėje apibūdinančių rodiklių yra švietimo prieinamumas. Jis vertinamas pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ir neformaliojo švietimo teikėjų tinklo pakankamumą, kuris užtikrina asmenų ugdymąsi.

Pasvalio rajono savivaldybėje 2013 m. veikė 18 švietimo įstaigų: 2 ikimokyklinio ugdymo įstaigos (Pasvalio lopšeliai-darželiai „Eglutė“ ir „Žilvitis“), 2 darželiai-mokyklos (Narteikių mokykla-darželis „Linelis“ ir Pasvalio darželis-mokykla „Liepaitė“), 6 pagrindinės mokyklos (Daujėnų, Krinčino Antano Vienažindžio, Pajiešmenių, Pasvalio Svalios, Pasvalio Lėvens pagrindinės ir Pasvalio specialioji mokykla) 3 vidurinės mokyklos (Pumpėnų, Saločių Antano Poškos ir Vaškų), 2 gimnazijos (Pasvalio Petro Vileišio ir Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės), 2 neformaliojo ugdymo įstaigos (Pasvalio muzikos mokykla ir Pasvalio sporto mokykla) ir Pasvalio rajono savivaldybės Švietimo pagalbos tarnyba.

Ikimokyklinis ugdymas. Pasvalio rajono savivaldybėje 2013 m. veikė dvi ikimokyklinio ugdymo įstaigos ir du darželiai-mokyklos. Dvi ikimokyklinio ugdymo įstaigos turėjo skyrius. Pasvalio lopšeliui-darželiui „Eglutė“ priklausė Mikoliškio ikimokyklinio ugdymo skyrius, o Narteikių mokyklai-darželiui „Linelis“ – Joniškėlio ikimokyklinio ugdymo skyrius. Pasvalio darželyje-mokykloje „Liepaitė“ nuo 2012 m. nutrauktas pradinis ugdymas (neformuojamos I klasės), o nuo 2015 m. rugsėjo mėn. 1 d. bus pertvarkomas į Pasvalio lopšelių-darželių „Liepaitė“. 2010–2013 m. laikotarpiu ikimokyklinio ugdymo programą vykdančių įstaigų skaičius keitėsi tik 2011m., kai dėl mažo lankančių vaikų skaičiaus buvo uždarytas Pasvalio lopšelio-darželio „Eglutė“ Kiemėnų skyrius.

Lietuvos Respublikoje 2013 m. 100 vaikų teko 103 vietos ikimokyklinio ugdymo įstaigose. 2010–2013 m. laikotarpiu vietų skaičius 100 vaikų išaugo 6,2 proc. Bendras vietų skaičius analizuojamu laikotarpiu ikimokyklinėse ugdymo įstaigose šalyje išaugo 23,0 proc. Panevėžio apskrityje vietų skaičius 100 vaikų didėjo nuo 108 vietų (2010 m.) iki 115 (2013 m.). Pasvalio rajono savivaldybėje ikimokyklinėse ugdymo įstaigose vietų skaičius išaugo 25,2 proc. (nuo 615 – 2010 m. iki 770 – 2013 m.). Didžiausias pokytis fiksuotas 2013 m. 100 vaikų tenkantis vietų skaičius ikimokyklinio ugdymo įstaigose savivaldybėje 2010–2012 m. mažėjo (nuo 119 iki 112 vietų), o 2013 išaugo (iki 127 vietų).

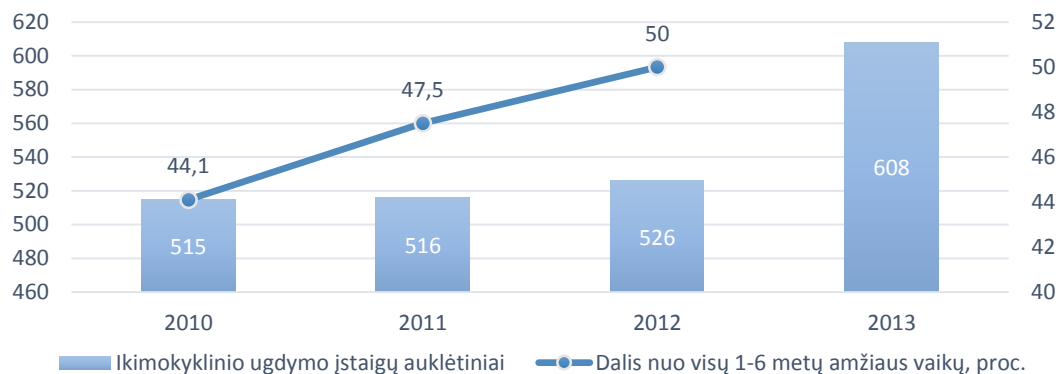
2.3.1. lentelė. Vietų skaičius ikimokyklinio ugdymo įstaigose 2010-2013 m. pabaigoje

Vietovė	Vietų skaičius				100-ai vaikų tenka vietų			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
Lietuvos Respublika	92 244	94 764	107 986	113 443	97	97	103	103
Panevėžio apskritis	7 906	8 013	8 733	8 892	108	109	115	115
Biržų r. sav.	825	825	818	825	130	139	125	127
Kupiškio r. sav.	455	453	545	577	125	129	145	138
Panevėžio m. sav.	4 538	4 519	4 925	4 865	105	103	110	109
Panevėžio r. sav.	664	728	877	880	105	111	125	116
Pasvalio r. sav.	615	590	590	770	119	114	112	127
Rokiškio r. sav.	809	898	978	975	94	111	113	111

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2010–2013 m. savivaldybėje ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų skaičius išaugo nuo 515 (2010 m.) iki 608 (2013 m.). Pasvalio rajono savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigose auklėtinių skaičius augo 18,1 proc., apskrityje – 5,6 proc., šalyje – 16,2 proc.

2.3.1. pav. Vaikai dalyvavę ikimokykliniame ugdyme Pasvalio rajono savivaldybėje 2010–2013 m. pabaigoje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2012 m. ikimokyklinio ugdymo įstaigas Pasvalio rajono savivaldybėje lankė 50,0 proc. 1–6 m. amžiaus vaikų. Lietuvos Respublikoje šis rodiklis siekė 64,4 proc., apskrityje 67,3 proc. 2010–2012 m. 1–6 m. amžiaus vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, dalis, šalyje, apskrityje ir savivaldybėje augo (atitinkamai 4,2 proc. p., 4,6 proc. p. ir 5,9 proc. p.).

Pagal priešmokyklinio ugdymo programą savivaldybėje ugdoma apie 90 proc. to amžiaus vaikų. Apie 60 proc. vaikų pagal priešmokyklinio ugdymo programą ugdoma ikimokyklinio ugdymo įstaigose.

Bendrasis mokyklinis ugdymas. 2010–2012 m. bendrojo ugdymo mokyklų skaičius Pasvalio rajono savivaldybėje mažėjo. Statistikos departamento duomenimis 2010–2011 m. m. rajone buvo 17 bendrojo ugdymo mokyklų. 2012–2013 m. m. bendrojo ugdymo mokyklų skaičius siekė 13. Remiantis Pasvalio rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2012–2015 m. bendruoju planu, kai kurios buvusios savarankiškos bendrojo ugdymo įstaigos nuo 2012 m. rugsėjo 1 d. tapo kitų įstaigų skyriais. Apskrityje ir šalyje bendrojo ugdymo mokyklų taip pat mažėjo (atitinkamai 11,5 proc. ir 6,0 proc.).

2.3.2. lentelė. Bendrojo ugdymo mokyklų mokiniai

Vietovė	2010-2011	2011-2012	2012-2013	Pokytis proc. 2010-2011 m. m. lyginant su 2012-2013 m. m.
Lietuvos Respublika	415 873	392 922	373 874	-10,1
Panevėžio apskritis	35 544	33 339	31 521	-11,3
Biržų r. sav.	4 100	3 759	3 488	-14,9
Kupiškio r. sav.	2 938	2 705	2 554	-13,1
Panevėžio m. sav.	15 264	14 381	13 797	-9,6
Panevėžio r. sav.	3 958	3.757	3 596	-9,1
Pasvalio r. sav.	4 404	4 095	3 745	-15,0
Rokiškio r. sav.	4 880	4 642	4 341	-11,0

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Pasvalio rajono savivaldybės mokyklose 2012–2013 m. m. mokėsi 3 745 mokiniai. Mokinių skaičius savivaldybėje per paskutinius tris mokslo metus sumažėjo 15,0 proc. Analizuojamu laikotarpiu į Pasvalio rajono savivaldybės mokyklas mokslo metų pradžioje susirinkdavo virš 300 mokinių mažiau nei praėjusiais mokslo metais. Apskrityje bendrojo ugdymo mokyklose 2010–2011 m. m. ir 2012–2013 m. m. mokinių skaičius mažėjo 11,3 proc. Lietuvoje analizuojamu laikotarpiu mokinių mažėjo 10,1 proc., t. y. mažiau nei apskrityje ir Pasvalio rajono savivaldybėje.

Vidutinis klasės kompletas Pasvalio rajono savivaldybėje pastaruosius kelis metus išliko gan stabilus (18,1–18,6 mokinių) bei buvo šiek tiek mažesnis nei apskrities (19,6–19,7 mokinių) ir šalies (19,7–20,0 mokinių).

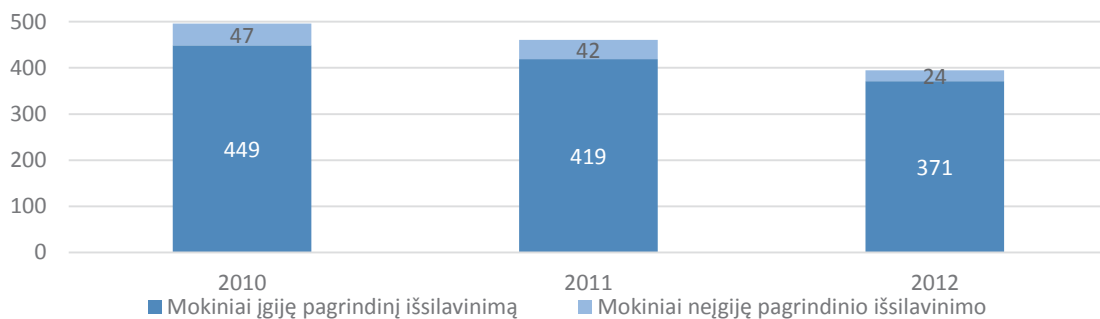
Specialiųjų poreikių turinčių mokinių skaičius 2010–2013 m. Pasvalio rajono savivaldybėje augo. 2010 m. savivaldybėje 1000-iui mokinių teko 172,5 specialiųjų poreikių turintys mokiniai, 2011 m. – 200,1, 2012 m. – 197,1, 2013 m. – 214,3. Remiantis Pasvalio rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos

2012–2015 m. bendrame plane pateikta informacija, kad savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose 2011–2012 m. m. buvo ugdoma 820 specialiųjų poreikių turinčių mokinių. Tai sudarė apie 20 proc. nuo bendro mokinių skaičiaus ir šis skaičius buvo ženkliai didesnis nei šalyje (11,7 proc.).

Pasvalio rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2012–2015 m. bendrajame plane numatyta, kad 2015–2016 m. m. pagal pradinio ugdymo programą savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose mokysis apie 1 000 mokinių (t. y. 12 proc. mažiau nei 2011–2012 m. m.) 5–8 klasėse mokysis apie 1 200 mokinių (t. y. apie 10 proc. mažiau nei 2011–2012 m. m.), 9–10 klasėse mokysis šiek tiek daugiau nei 700 mokinių (t. y. apie 12 proc. mažiau nei 2011–2012 m. m.), 11–12 klasėse – apie 600 mokinių (t. y. apie 10 proc. mažiau nei 2011–2012 m. m.). Bendras mokinių skaičius Pasvalio rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose 2015–2016 m. m. turėtų siekti apie 3 500.

Mažėjantis mokinių skaičius daro didelę įtaką išsilavinimą gavusių mokinių skaičiui. Lietuvoje, apskrityje ir Pasvalio rajono savivaldybėje mokinių, įgijusių pagrindinį išsilavinimą, skaičius 2010–2012 m. mažėjo. Pasvalio rajono savivaldybėje mokinių įgijusių pagrindinį išsilavinimą sumažėjo 17,4 proc., apskrityje – 15,5 proc., šalyje – 15,3 proc. Mokinių neįgijusių pagrindinio išsilavinimo 2010–2012 m. sumažėjo beveik dvigubai (nuo 47 – 2010 m. iki 24 – 2012 m.). 2012 m. savivaldybėje mokėsi, bet neįgiję pagrindinio išsilavinimo mokiniai sudarė 6,5 proc., tuo tarpu Panevėžio apskrityje šis rodiklis siekė 4,9 proc., šalyje – 5,1 proc.

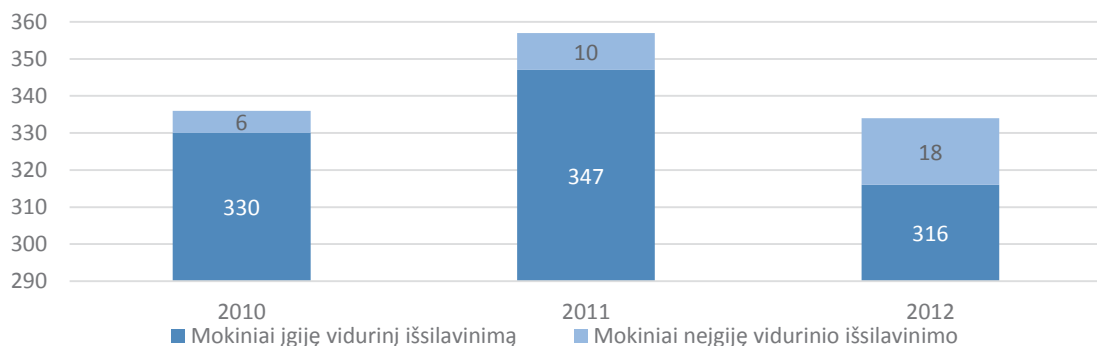
2.3.2. pav. Įgiję / neįgiję pagrindinio išsilavinimo mokiniai Pasvalio raj. sav. 2010–2012 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2010 m. Pasvalio rajono savivaldybėje bendrojo ugdymo mokyklose vidurinio ugdymo programą baigė ir vidurinį išsilavinimą įgijo 330 mokinių. 2011 m. šis skaičius išaugo iki 347, o 2012 m. sumažėjo iki 316 mokinių. Įgijusių vidurinį išsilavinimą 2010–2012 m. apskrityje ir šalyje mažėjo (atitinkamai 13,5 proc. ir 10,9 proc.). 2010 m. neįgijusių vidurinio išsilavinimo mokinių savivaldybėje buvo 1,8 proc., 2011 m. – 2,8 proc., 2012 m. – 5,4 proc. Apskrityje neįgijusių vidurinio išsilavinimo mokinių mažėjo, o šalyje daugėjo.

2.3.3. pav. Įgiję / neįgiję vidurinio išsilavinimo mokiniai Pasvalio raj. sav. 2010–2012 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Mokytojai. Mažėjantys mokyklų ir mokinių skaičiai, neatsiejami paliečia ir mokytojų skaičių mokyklose. 2010–2011 m. m. Pasvalio rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose dirbo 382 mokytojai. 2012–2013 m. m. šis skaičius sumažėjo iki 363 arba 5,0 proc. Panevėžio apskrityje 2010–2011 m. m. ir 2012–2013 m. m. mokytojų mažėjo 7,0 proc., šalyje – 6,0 proc. Mokytojų skaičius savivaldybės mokyklose mažėjo tris kartus lėčiau nei mokinių skaičius (-15,0 proc.). 2012–2013 m. m. 96,1 proc. Pasvalio rajono savivaldybės mokytojų turėjo aukštąjį, 3,9 proc. aukštesnįjį išsilavinimą. Apskrityje 2012–2013 m. m. mokytojų dalis turinčių aukštąjį išsilavinimą buvo 97,3 proc., šalyje – 97,0 proc.

2. SOCIALINĖ APLINKA

2012 m. vienam specialiajam pedagogui Pasvalio rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose teko 316 mokinių (šalyje – 795), logopedui – 633 mokiniai (šalyje – 795), psichologui – 1 265 mokiniai (šalyje – 939), socialiniam pedagogui – 345 mokiniai (šalyje – 398).

2.3.3. lentelė. Atestuoti pedagoginiai darbuotojai 2013–2014 m. m.

Vietovė	Iš viso pedagoginių darbuotojų	Atestuotų pedagoginių darbuotojų		Pedagoginių darbuotojų, turinčių kvalifikacinę kategoriją, skaičius			
		skaičius	proc.	mokytojo	vyresniojo mokytojo	metodininko	eksperto
Lietuvos Respublika	38 611	32 159	83,29	3 263	15 845	12 188	863
Panevėžio apskritis	3 272	2 701	82,55	191	1 271	1 198	41
Biržų r. sav.	374	291	77,81	36	171	80	4
Kupiškio r. sav.	311	254	81,67	13	149	89	3
Panevėžio m. sav.	1 249	1 049	83,99	49	328	645	27
Panevėžio r. sav.	476	390	81,93	32	232	124	2
Pasvalio r. sav.	418	331	79,19	29	197	103	2
Rokiškio r. sav.	444	386	86,94	32	194	157	3

Šaltinis: Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija

Atestuotų pedagoginių darbuotojų dalis Pasvalio rajono savivaldybėje 2013–2014 m. m. siekė 79,19 proc. bei atsiliko nuo apskrities (82,55 proc.) ir šalies (83,29 proc.) rodiklių. 2013–2014 m. m. savivaldybėje mokytojo kvalifikacinę kategoriją buvo įgiję 29, vyresniojo mokytojo – 197, mokytojo metodininko – 103 ir mokytojo eksperto – 2 pedagoginiai darbuotojai.

Materialieji švietimo įstaigų ištekliai. 2013–2014 m. m. 100 mokinių Pasvalio rajono savivaldybės mokyklose vidutiniškai teko 29,3 kompiuterio. Šis skaičius buvo didžiausias apskrities savivaldybių tarpe bei viršijo apskrities (24,0) ir šalies (21,6) vidurkius. Kompiuterių skaičius 100 mokinių savivaldybės mokyklose, lyginant 2010–2011 m. m. ir 2013–2014 m. m., išaugo 63,7 proc.

2013–2014 m. m. Pasvalio rajono savivaldybėje vienam mokiniui teko 16,1 m² mokyklos ploto. Šalyje tais pačiais metais vienam mokiniui teko 13,4 m², apskrityje – 14,6 m² mokyklos ploto. Pastaraisiais metais vienam mokiniui tenkantis mokyklos plotas šalyje, apskrityje ir savivaldybėje augo.

2.4. SVEIKATOS APSAUGA

Pirminė sveikatos priežiūra yra kompleksas priemonių, kurios padeda pasiekti norimą sveikatos lygį, sprendžia pagrindines asmens, bendruomenės ir visuomenės sveikatos problemas. Pirminė sveikatos priežiūra laikoma prioritetine, mat jai tenka spręsti daugumą asmens sveikatos problemų. Pirminės sveikatos priežiūros priemonės apima sveikatos propagavimą, mokymą, profilaktiką, gydymo bei reabilitacijos paslaugas.

Pasvalio rajono savivaldybėje 2010–2012 m. SAM sistemoje ambulatorinių sveikatos priežiūros įstaigų, ligoninių ir medicinos punktų skaičius nesikeitė. Savivaldybėje pirminio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikia VšĮ Pasvalio rajono pirminės sveikatos priežiūros centras ir D. Bagdžiūnaitės įmonė. Antrinio lygio sveikatos priežiūros paslaugas teikia VšĮ Pasvalio ligoninė. 2012 m. Pasvalio rajono savivaldybėje veikė 7 privačios asmens sveikatos priežiūros įstaigos, iš jų odontologų paslaugas teikė 5 įstaigos.

Nuo 2008 m. Pasvalyje veikia Pasvalio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras. Pagrindinis Biuro veiklos tikslas – rūpintis savivaldybės bendruomenės, visuomenės sveikata ir jos stiprinimu. Biuro funkcijos: vaikų ir moksleivių sveikatos priežiūra, sveikatos stebėseną, sveikatos programų rengimas ir vykdymas, formalus ir neformalus sveikatos ugdymas ir mokymas.

VšĮ Pasvalio rajono pirminės sveikatos priežiūros centre per pastaruosius 3 metus prisirašusių pacientų sumažėjo 11,2 proc. D. Bagdžiūnaitės įmonėje prisirašusių pacientų skaičius išaugo 7,2 proc., tačiau šioje įmonėje prisirašę pacientai sudarė tik 3,7 proc. (2014 01 31 d. duomenimis) visų Pasvalio rajono savivaldybės ASPĮ prisirašusių pacientų. Bendras prisirašusių pacientų skaičius asmens sveikatos priežiūros įstaigose savivaldybėje per du metus sumažėjo 10,6 proc.

2.4.1. lentelė. ASPI prisirašiusių pacientų skaičius Pasvalio rajono savivaldybėje

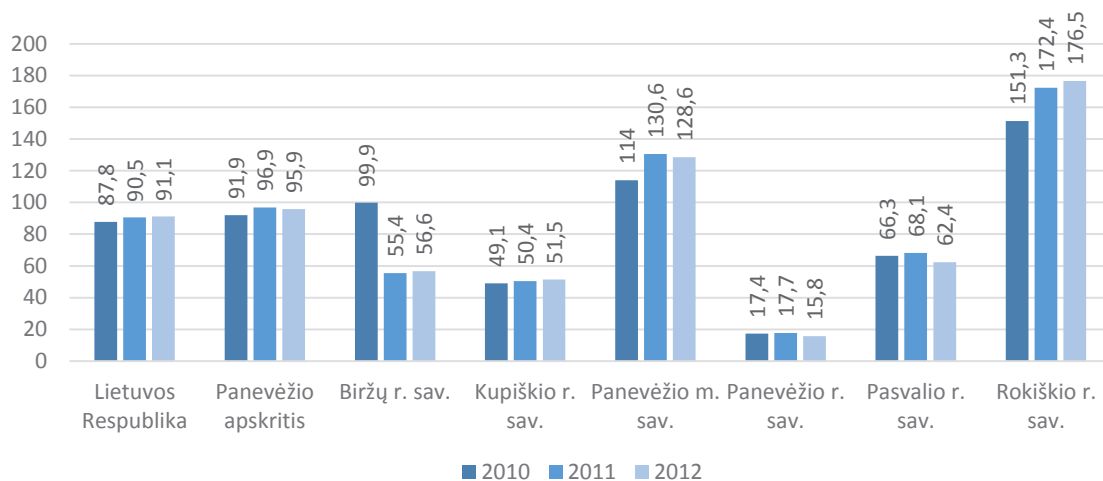
Įstaiga / Metai	2012-01-31	2013-01-31	2014-01-31	Pokytis proc., lyginant 2012 ir 2014 m.,
VšĮ Pasvalio rajono pirminės sveikatos priežiūros centras	27 328	26 725	24 269	-11,2
D. Bagdžiūnaitės įmonė	864	900	926	7,2
Viso	28 192	27 625	25 195	-10,6

Šaltinis: Panevėžio TLK

Pasvalio ligoninėje 2012 m. pabaigoje funkcionavo 170 lovų, iš jų 104 stacionarinio gydymo ir 66 – slaugos ir palaikomojo gydymo. 10 000-ių Pasvalio rajono savivaldybės gyventojų 2012 m. teko 62,4 lovos. Lovų skaičius 2010–2012 m. Pasvalio ligoninėje sumažėjo apie 10,0 proc. Šalies ligoninėse 10 000-iui gyventojų 2012 m. teko 91,1 lovos, apskrityje – 95,9 lovos. Apskrityje didžiausias skaičius lovų 2012 m. buvo Rokiškio rajono savivaldybėje (176,5 lovos 10 000-ių gyventojų).

2012 m. Pasvalio ligoninėje gydėsi 4 449 pacientai, lovos funkcionavimas buvo 248 dienos, stacionariųjų lovų panaudojimas – 67,8 proc., vidutinė gydymo trukmė – 6,6 dienos. Palaikomojo gydymo ir slaugos skyriuje gydėsi 436 ligoniai, lovos funkcionavimas buvo 269 dienos, lovų panaudojimas – 73,7 proc., vidutinė gulėjimo trukmė – 40,8 dienu.

2.4.1. pav. 10 000-ių gyventojų teko lovų ligoninėse 2010–2012 m., vnt.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2012 m. vienas Pasvalio rajono savivaldybės gyventojas vidutiniškai 5,3 karto apsilankė poliklinikose ir ambulatorijose (šalyje – 8,0 karto, apskrityje – 7,3 karto). Apsilankymų skaičius 2010–2012 m. poliklinikose ir ambulatorijose vienam gyventojui savivaldybėje, apskrityje ir šalyje vidutiniškai augo apie 10,0 proc.

2012 m. 1 000-iui gyventojų Pasvalio rajono savivaldybėje teko 165,2 asmenys, kuriems suteikta greitoji medicinos pagalba. Šis rodiklis savivaldybėje 2012 m. buvo mažiausias iš visų Panevėžio apskrities savivaldybių. Apskrityje asmenų, kuriems suteikta greitoji medicinos pagalba, skaičius 1 000-iui gyventojų siekė 222, šalyje – 220,4.

Pasvalio rajono savivaldybės, apskrities ir šalies ligoninėse gydytų ligonių skaičius 2010–2012 m. kito netolygiai. Pasvalio rajone ligoninėse gydytų ligonių skaičius tenkantis 1 000-iui gyventojų 2012 m. siekė 270,9 ir, lyginant su 2010 m., padidėjo 1,6 proc. 2012 m. ligoninėse gydytų ligonių skaičius savivaldybėje buvo panašus į Panevėžio apskrities vidurkį (268,7 ligoniai 1 000-iui gyventojų) ir 6,1 proc. didesnis nei šalies vidurkis (255,2 ligoniai 1 000-iui gyventojų).

2.4.1. lentelė. Sveikatos sistemos funkcionavimo rodikliai 2012 m.

Vietovė	Vienas gyventojas vidutiniškai apsilankė poliklinikoje ir ambulatorijose	1000 gyventojų tenka asmenų, kuriems suteikta greitoji medicinos pagalba	Ligoninėse gydytų ligonių skaičius tenkantis 1000 gyventojų
Lietuvos Respublika	8,0	220,4	255,2
Panevėžio apskritis	7,3	222,0	268,7
Biržų r. sav.	5,7	216,9	295,2
Kupiškio r. sav.	5,8	292,5	283,1
Panevėžio m. sav.	9,4	240,2	268,2
Panevėžio r. sav.	5,9	205,2	237,1
Pasvalio r. sav.	5,3	165,2	270,9
Rokiškio r. sav.	6,5	198,0	274,2

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2012 m. Pasvalio rajono savivaldybėje praktikuojančių gydytojų skaičius, tenkantis 10 000-ių gyventojų, buvo dvigubai mažesnis nei šalyje ir apie 30 proc. mažesnis nei apskrityje. Panevėžio apskrityje daugiausia gydytojų 10 000-ių gyventojų buvo Panevėžio miesto savivaldybėje (44,7). Apžvelgus, Pasvalio rajono savivaldybėje 10 000-ių gyventojų teko 20,9, apskrityje – 30,1, šalyje – 42,4 gydytojo. Praktikuojančių gydytojų skaičius 2010–2012 m. šalyje, apskrityje ir Pasvalio rajono savivaldybėje neženkliai išaugo.

Praktikuojančių slaugytojų skaičius, tenkantis 10 000-ių gyventojų, 2012 m. Pasvalio rajono savivaldybėje siekė 71,9, apskrityje – 82,7, šalyje – 79,4. Praktikuojančių odontologų 2012 m. šalyje 10 000-ių gyventojų teko 9,0, apskrityje – 7,3, Pasvalio rajono savivaldybėje – 4,8. 2010–2012 m. praktikuojančių odontologų skaičius 10 000-ių gyventojų Pasvalio rajone, Panevėžio apskrityje ir šalyje augo. Žymiai didesnis specialistų skaičius didžiųjų miestų gydymo įstaigose daro poveikį mažesniai nei vidutiniškai šalyje sveikatos priežiūros specialistų skaičiui rajonuose.

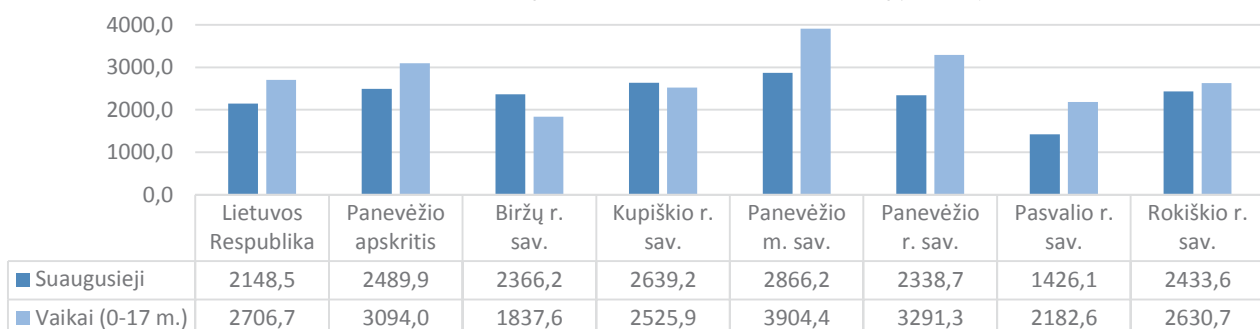
2.4.2. lentelė. Praktikuojančių sveikatos priežiūros specialistų skaičius 10 000-ių gyventojų 2012 m.

Vietovė	Gydytojas	Slaugytojas	Odontologas
Lietuvos Respublika	42,4	79,4	9,0
Panevėžio apskritis	30,1	82,7	7,3
Biržų r. sav.	20,7	61,4	4,1
Kupiškio r. sav.	18,5	75,7	3,6
Panevėžio m. sav.	44,7	107,1	10,7
Panevėžio r. sav.	14,3	32,5	6,1
Pasvalio r. sav.	20,9	71,9	4,8
Rokiškio r. sav.	27,5	98,7	6,0

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Suaugusiųjų sergamumas, tenkantis 1 000-iui suaugusiųjų gyventojų, Pasvalio rajono savivaldybėje 2012 m. siekė 1 426,1. Susirgimų, tenkančių 1 000-iui suaugusiųjų gyventojų, savivaldybėje 2012 m. fiksuota 42,7 proc. mažiau nei apskrityje (2 489,9) ir 33,6 proc. mažiau nei šalyje (2 148,5). Vaikų (0–17 m.) susirgimų skaičius savivaldybėje (2 182,6 susirgimai 1 000-iui vaikų) 2012 m. buvo 53,1 proc. didesnis nei suaugusiųjų. Didesnis vaikų sergamumas 2012 m. fiksuotas tiek apskrityje, tiek visoje šalyje. Pasvalio rajono savivaldybėje vaikų sergamumas buvo 29,5 proc. mažesnis nei vidutiniškai apskrityje ir 19,4 proc. mažesnis nei šalyje.

2.4.2. pav. Bendras sergamumas 2012 m. (1 000-iui gyventojų)

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Pasvalio rajono savivaldybėje, kaip ir visoje šalyje, dominuoja mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų. 2012 m. šis rodiklis, tenkantis 100 000-ių gyventojų, savivaldybėje (978,3 mirčių) buvo aukštesnis nei šalyje (775,5 mirčių) ir apskrityje (880,4 mirčių). Po kraujotakos sistemos ligų, seka mirtingumas nuo piktybinių auglių. Mirtingumas nuo piktybinių auglių, tenkantis 100 000-ių gyventojų, savivaldybėje 2012 m. siekė 334,6 atvejus ir buvo didžiausias apskrities savivaldybių tarpe. Apskrityje 2012 m. 100 000-ių gyventojų tenkantis mirtingumas nuo piktybinių auglių siekė 284,5, šalyje – 267,7.

Mirtingumas nuo virškinimo organų ligų, tenkantis 100 000-ių gyventojų, Pasvalio rajono savivaldybėje 2012 m. siekė 112,7 ir buvo 25,5 proc. didesnis nei apskrityje bei 63,1 proc. viršijo šalies vidurkį. Mirtingumas nuo kvėpavimo organų ligų savivaldybėje (36,4 mirtys 100 000-ių gyventojų) 2012 m. buvo panašus į apskrities bei 13,3 proc. mažesnis nei šalies vidurkis. 100 000-ių gyventojų tenkantis mirtingumas nuo infekcinių ligų Pasvalio rajono savivaldybėje 2012 m. apskrities ir šalies vidurkius viršijo apie 80,0 proc., o mirtingumas dėl išorinių priežasčių buvo didesnis atitinkamai 27,7 ir 10,8 proc.

2.5. SOCIALINĖ APSAUGA

Pasvalio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir sveikatos skyrius organizuoja ir užtikrina socialinės paramos teikimą socialinėms grupėms, kurioms reikalinga pagalba. Socialinės rizikos šeimoms, neįgaliesiems, vaikams ir senyvo amžiaus žmonėms Socialinės paramos ir sveikatos skyrius organizuoja paramos teikimą bei skiria pašalpas, kompensacijas, išmokas Pasvalio rajono savivaldybės tarybos nustatyta tvarka. Seniūnijose dirba socialinio darbo organizatoriai ir socialiniai darbuotojai, dirbantys su socialinės rizikos šeimomis ir jose augančiais vaikais. Socialinių paslaugų teikimo efektyvumas ir greitas socialinių problemų sprendimas užtikrinamas kiekvienoje seniūnijoje esančiu, socialiniams darbuotojams skirtu automobiliu. Seniūnijos socialinio darbo organizatoriai priima prašymus visoms socialinėms išmokoms, kompensacijoms, socialinei paramai, socialinėms paslaugoms gauti, konsultuoja seniūnijos gyventojus, vertina gyvenimo ir buities sąlygas, nustato poreikį paslaugoms skirti, organizuoja gautos labdaros, maisto produktų dalinimą, teikia vienkartinės tarpininkavimo paslaugas, teikia socialines paslaugas socialinės rizikos asmenims. Seniūnijose dirba 10 socialinio darbo organizatorių ir 13 socialinių darbuotojų, dirbančių su socialinės rizikos šeimomis ir jose augančiais vaikais.

Pasvalio rajone socialines paslaugas teikia šios pagrindinės savivaldybės biudžetinės įstaigos:

- * Pasvalio rajono paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neįgaliesiems;
- * Pasvalio rajono sutrikusio intelekto žmonių užimtumo centras „Viltis“;
- * Grūžių vaikų globos namai.

Pasvalio rajono paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neįgaliesiems teikia bendrąsias, specialiąsias, darbo terapijas ir užimtumo paslaugas. Paslaugų centre nuolat gyvena iki 35 pagyvenusių ir neįgalių asmenų. 2013 m. dienos socialinė globa asmens namuose buvo teikiama 17 asmenų su sunkia negalia. Pagalbos į namus paslaugas 2013 m. gavo 143 asmenys. Dienos užimtumo ir sociokultūrinės paslaugos 2013 m. buvo teikiamos 84 senyvo amžiaus ir neįgaliesiems asmenims. Centre vyksta kompiuterinio raštingumo, rankdarbių, siuvimo užsiėmimai, sporto srityje – mankštinimasis treniruokliais, stalo teniso, biliardo, mankštos užsiėmimai, žaidimai šaškėmis, šachmatais, ypač aktyvi saviveiklininkų veikla (vaidyba, dainavimas, eilių skaitymas), organizuotos parodos bei išvykos į renginius. Paslaugų centro rūsio patalpose įrengtos keramikos, vytelių pynimo ir sporto užsiėmimų patalpos, kuriomis naudojosi lankytojai. Sociokultūrinės paslaugos teikiamos nemokamai. Šiomis paslaugomis taip pat naudojasi ilgalaikės socialinės globos gavėjai (gyventojai). Paslaugų centras organizuoja ir teikia masažo, pirties, skalbimo, reklamos gamybos, šilkografijos darbų paslaugas. Vykdamas minėtas veiklas buvo rūpinamasi neįgaliųjų profesiniu užimtumu, įdarbinti neįgalūs žmonės. 2013 m. Paslaugų centre buvo išlaikoma 12 darbo vietų neįgaliesiems.

Pasvalio rajono sutrikusio intelekto žmonių užimtumo centras „Viltis“ teikia dienos ir trumpalaikės socialinės globos paslaugas. Centro paslaugomis gali naudotis iki 35 asmenų. Paslaugos teikiamos, įvertinus paslaugų gavėjų poreikius, savarankiškumo lygį ir sudarytus individualius socialinės globos planus. Įstaigoje teikiamos socialinės globos paslaugos tik suaugusiems asmenims su negalia.

Grūžių globos namuose teikiamos trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės globos paslaugos našlaičiams, likusiems be tėvų globos vaikams. Vaikų globos namai teikia apgyvendinimo, maitinimo, nuolatinės priežiūros, laisvalaikio organizavimo, socialinių ir darbinį įgūdžių ugdymo, psichologo, specialiojo ugdymo paslaugas.

2. SOCIALINĖ APLINKA

Globojamų vaikų amžius – nuo 3 iki 18 metų. Globos namuose darbas su vaikais organizuojamas grupių principu. Yra trys grupės pagal vaikų amžių.

Šeimos krizių centras – Grūžių vaikų globos namų padalinys, teikiantis specialiąsias socialines paslaugas: psichosocialinę pagalbą, socialinių įgūdžių ugdymą ir palaikymą, laikiną apgyvendinimą. Paslaugas teikia psichologas, specialusis pedagogas, socialinis darbuotojas.

VšĮ Pasvalio ligoninės socialinės globos padalinyje teikiamos trumpalaikės (iki 6 mėn.) ir ilgalaikės (iki kalendarinių metų pabaigos) socialinės globos paslaugos sunkią negalią turintiems asmenims, kuriems nustatytas specialusis poreikis nuolatinei slaugai. 2013 m. paslaugomis pasinaudojo 15 asmenų.

Pasvalio rajono savivaldybės administracija yra sudariusi sutartis dėl socialinės globos teikimo ir finansavimo šeimynoje su dvejomis šeimynomis. 2013 m. Nijolės Navickienės šeimynoje buvo globojama vienuolika, Gražinos Grigaliūnienės šeimynoje – du Pasvalio rajono savivaldybės tėvų globos netekę vaikai.

Be anksčiau išvardintų įstaigų Pasvalio rajone savivaldybės gyventojams socialines paslaugas teikia savivaldybės biudžetinės įstaigos, valstybinės biudžetinės ir viešosios įstaigos, nevyriausybines organizacijos. Teikiamų socialinių paslaugų infrastruktūra savivaldybėje pateikiama 2.5.1. lentelėje.

2.5.1. lentelė. Pasvalio rajono savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų infrastruktūra

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas	Vietų (gavėjų) skaičius	
				iš viso	iš jų finansuojamų savivaldybės
1.	1.1. Socialinės globos namai seniems ir neįgaliems asmenims	1.1.1. Pasvalio rajono paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neįgaliesiems (ilgalaikės socialinės globos padalinys)	Pasvalio rajono savivaldybė	35	35
		1.1.2. Lavėnų socialinės globos namai	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	99	9
		1.1.3. Skemų socialinės globos namai	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	375	7
		1.1.4. Kupiškio socialinės globos namai	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	135	2
		1.1.5. Jotainių socialinės globos namai	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	190	4
		1.1.6. Zarasų socialinės globos namai	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	220	1
		1.1.7. Jurdaičių socialinės globos namai	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	290	1
		1.1.8. Linkuvos socialinės globos namai	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	290	1
		1.1.9. VšĮ Pasvalio ligoninės Socialinės globos padalinys	Savivaldybė	15	15
	1.2. Socialinės globos namai vaikams ir jaunimui su negalia	1.2.1. Vilijampolės vaikų ir jaunimo socialinės globos namai	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	200	1
		1.2.2. Ventos socialinės globos namai	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	200	1
	1.3. Socialinės globos namai vaikams	1.3.1. Grūžių vaikų globos namai	Pasvalio rajono savivaldybė	35	35
1.3.2. A. Bandzos kūdikių ir vaikų globos namai		Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	126	3	
2.	Šeimynos	2.1. Nijolės Navickienės šeimyna	Pasvalio rajono savivaldybė	11	11
		2.2. Gražinos Grigaliūnienės šeimyna	Panevėžio rajono savivaldybė	17	2
3.	Laikino gyvenimo namai	Grūžių vaikų globos namų šeimos krizių centras	Pasvalio rajono savivaldybė	5	5
4.	Dienos ir trumpalaikės socialinės globos centrai	4.1. Pasvalio rajono sutrikusio intelekto žmonių užimtumo centras „Viltis“	Pasvalio rajono savivaldybė	36	34
		4.2. Pasvalio specialioji mokykla Socialinės globos padalinys	Pasvalio rajono savivaldybė	12	11
		4.3. Pasvalio rajono paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neįgaliesiems (dienos socialinė globa asmens namuose asmenims su sunkia negalia)	Pasvalio rajono savivaldybė	20	17
5.	Savarankiško gyvenimo namai	–	–	–	

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas	Vietų (gavėjų) skaičius	
				iš viso	iš jų finansuojamų savivaldybės
6.	Socialinės priežiūros centrai (pagalbos į namus paslaugos)	6.1. Pasvalio rajono paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neigaliesiems (pagalbos į namus paslaugų teikimo padalinys)	Pasvalio rajono savivaldybė	143	143
		6.2. Pasvalio rajono savivaldybės administracijos struktūriniai teritoriniai padaliniai – seniūnijos (socialinės priežiūros paslaugų teikimas socialinės rizikos šeimoms)	Pasvalio rajono savivaldybė	226	226
		6.3. Pasvalio rajono savivaldybės administracijos struktūriniai teritoriniai padaliniai – seniūnijos (socialinės priežiūros paslaugų teikimas socialinės rizikos asmenims)	Pasvalio rajono savivaldybė	114	114
7.	Bendruomeninės įstaigos, organizacijos	7.1. Pasvalio rajono neįgaliųjų draugija	Asociacija	403	82 pagal projektą
		7.2. Panevėžio ir Utenos regionų aklųjų centro LASS Pasvalio rajono filialas	Viešoji įstaiga	63	61 pagal projektą
		7.3. Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ Pasvalio padalinys	Asociacija	120	2013 m. nevykdė projekto
		7.4. Pasvalio krašto klubas „Užjaušk draugą“	Asociacija	25	25 pagal projektą
		7.5. Pasvalio rajono epilepsija sergančiųjų asociacija	Asociacija	28	28 pagal projektą
		7.6. Lietuvos pensininkų sąjungos „Bočiai“ Pasvalio bendrija	Asociacija	379	62 pagal projektą
		7.7. Pasvalio rajono sergančiųjų cukriniu diabetu draugija „Sveikata“	Asociacija	38	38 pagal projektą
		7.8. Panevėžio kurčiųjų reabilitacijos centras	Viešoji įstaiga	15	15 pagal projektą
8.	Kitos socialinių paslaugų įstaigos (socialinių paslaugų centras ir kt.)	8.1. Pasvalio rajono paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neigaliesiems (dienos užimtumo padalinys, sociokultūrinės paslaugos)	Pasvalio rajono savivaldybė	84	84
		8.2. Pasvalio rajono paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neigaliesiems (darbinio užimtumo padalinys)	Pasvalio rajono savivaldybė	12	12 darbo vietų neigaliesiems

Šaltinis: Pasvalio rajono savivaldybės 2014 m. socialinių paslaugų planas

Savivaldybėje teikiamos specialaus transporto paslaugos. 2013 m. dėl specialaus transporto paslaugų užregistruotas ir patenkintas 51 vienkartinis prašymas. Nuolatinio pobūdžio paslaugomis naudojosi 27 neįgalūs asmenys, iš jų 22 buvo vežiami į Užimtumo centrą „Viltis“, penki į Pasvalio specialiosios mokyklos Socialinės globos padalinį. Paslaugos teikiamos specialiaisiais automobiliais, pritaikytais asmenims su negalia vežti.

2013 m. pritaikyti keturi būstai neįgaliesiems rajono gyventojams, turintiems ryškius ir labai ryškius judėjimo sutrikimus. 2013 m. išduota 620 vnt. įvairios techninės pagalbos priemonių. Daugiausiai išduota vežimėlių – 83 vnt., tualetinių (naktipuodžio) kėdučių – 72 vnt., reguliuojamų lovų – 42 vnt. Techninės pagalbos priemonės rajono gyventojams išduodamos nemokamai pagal gydytojų rekomendacijas. Brangiai kainuojančios naujos techninės pagalbos priemonės buvo dalinai kompensuojamos valstybės lėšomis. Priemonių remontas organizuotas nemokamai.

Savivaldybė perka ilgalaikės, trumpalaikės socialinės globos institucijoje paslaugas suaugusiems asmenims su negalia, vaikams su negalia valstybiniuose socialinės globos namuose. Valstybiniuose socialinės globos namuose apgyvendinami asmenys, turintys sunkią negalią, arba asmenys, kuriems yra nustatytas neveiknumas ir teismo sprendimu globėju paskirti socialinės globos namai. Už teikiamas paslaugas savivaldybė kompensuoja iš valstybės biudžeto tikslinės dotacijos asmenims su sunkia negalia, o neturintiems sunkios negalios – iš savivaldybės biudžeto.

Statistikos departamento duomenimis, Pasvalio rajono savivaldybėje socialinės rizikos šeimų skaičius 2010–2012 m. laikotarpiu sumažėjo 5,0 proc. (nuo 259 – 2010 m. iki 246 – 2012 m.). Tuo tarpu apskrityje socialinės rizikos šeimų sumažėjo 7,5 proc., šalyje – 4,7 proc. Socialinės rizikos šeimų mažėjo visose Panevėžio apskrities savivaldybėse. Socialinės rizikos šeimose augančių vaikų 2010–2012 m. Pasvalio rajono savivaldybėje mažėjo 12,8 proc. Šis rodiklis buvo geresnis už šalies (-8,7 proc.) ir apskrities (-6,9 proc.) rodiklius. Nors analizuojamu laikotarpiu rodikliai gerėjo, tačiau Pasvalio ir Panevėžio rajono savivaldybės išsiskyrė pastebimai didesniu socialinės rizikos šeimų ir juose augančių vaikų skaičiumi nei kitos apskrities savivaldybės. Didžiausias teigiamas pokytis Panevėžio apskrities savivaldybių tarpe 2010–2012 m. fiksuotas Rokiškio rajono savivaldybėje (socialinės rizikos šeimų sumažėjo 27,3 proc., o jose augančių vaikų skaičius 14,6 proc.).

2.5.2. lentelė. Socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų skaičius 2010–2012 m.

Vietovė	2010	2011	2012	Pokytis 2010–2012 m, proc.
Socialinės rizikos šeimų skaičius				
Lietuvos Respublika	10 904	10 608	10 389	-4,7
Panevėžio apskritis	1 192	1 106	1 102	-7,5
Biržų r. sav.	149	148	143	-4,0
Kupiškio r. sav.	142	137	134	-5,6
Panevėžio m. sav.	187	178	181	-3,2
Panevėžio r. sav.	250	231	249	-0,4
Pasvalio r. sav.	259	242	246	-5,0
Rokiškio r. sav.	205	170	149	-27,3
Socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius				
Lietuvos Respublika	23 335	22 073	21 303	-8,7
Panevėžio apskritis	2 565	2 418	2 389	-6,9
Biržų r. sav.	343	346	323	-5,8
Kupiškio r. sav.	329	319	324	-1,5
Panevėžio m. sav.	250	232	259	3,6
Panevėžio r. sav.	569	550	553	-2,8
Pasvalio r. sav.	697	612	608	-12,8
Rokiškio r. sav.	377	359	322	-14,6

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2010–2012 m. šalyje daugėjo pagalbą į namus ir socialinę globą gavusių asmenų skaičius. Minimam laikotarpiu pagalbą gavusių asmenų skaičius šalyje išaugo 23,5 proc., apskrityje – 2,4 proc. Pasvalio rajono savivaldybėje pagalbą į namus ir socialinę globą gavusių asmenų daugėjo 37,9 proc. (nuo 140 – 2010 m. iki 193 – 2012 m.). Rokiškio rajono savivaldybėje asmenų gavusių pagalbą skaičius išaugo daugiau nei du kartus, o Kupiškio rajono (-14,2 proc.) ir Panevėžio miesto (-17,0 proc.) savivaldybėse pagalbą į namus ir socialinę globą gavusių asmenų skaičius analizuojamam laikotarpiu sumažėjo.

2.5.3. lentelė. Pagalbą į namus ir socialinę globą namuose gavę asmenys 2010–2012 m.

Vietovė	2010	2011	2012	Pokytis 2010–2012 m, proc.
Lietuvos Respublika	12 873	15 022	15 902	23,5
Panevėžio apskritis	1 550	1 594	1 587	2,4
Biržų r. sav.	208	224	247	18,8
Kupiškio r. sav.	148	126	127	-14,2
Panevėžio m. sav.	893	814	741	-17,0
Panevėžio r. sav.	59	68	68	15,3
Pasvalio r. sav.	140	173	193	37,9
Rokiškio r. sav.	102	189	211	106,9

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Lyginant 2010 m. ir 2012 m. duomenis, vaikų skaičius iki 17 metų amžiaus pirmą kartą pripažintų neįgaliaisiais Pasvalio rajono savivaldybėje išaugo 15,4 proc. Apskrityje šis skaičius mažėjo 9,2 proc., šalyje augo 6,7 proc. Darbingo amžiaus asmenų, kurie pirmą kartą buvo pripažinti neįgaliais, 2010–2012 m. šalyje sumažėjo 9,3 proc., apskrityje – 4,7 proc., Pasvalio rajono savivaldybėje išaugo 3,7 proc. Rajone 2010–2012 m. bendras asmenų skaičius (vaikų ir suaugusiųjų), kurie pirmą kartą buvo pripažinti neįgaliais, išaugo nuo 160 (2010 m.) iki 169 (2012 m.) arba 5,6 proc.

2.5.4. lentelė. Asmenys, pirmą kartą pripažinti neįgaliais 2010–2012 m.

Vietovė	2010	2011	2012	Pokytis 2010–2012 m, proc.
Vaikai (0–17 metų amžiaus)				
Lietuvos Respublika	1 974	2 040	2 107	6,7
Panevėžio apskritis	217	220	197	-9,2
Biržų r. sav.	25	31	25	-
Kupiškio r. sav.	15	17	10	-33,3
Panevėžio m. sav.	96	89	82	-14,6
Panevėžio r. sav.	32	23	32	-
Pasvalio r. sav.	26	34	30	15,4
Rokiškio r. sav.	23	26	18	-21,7

Vietovė	2010	2011	2012	Pokytis 2010–2012 m, proc.
Darbingo amžiaus asmenys (nuo 18 metų iki pensinio amžiaus)				
Lietuvos Respublika	15 432	14 880	13 993	-9,3
Panevėžio apskritis	1 361	1 267	1 297	-4,7
Biržų r. sav.	169	172	137	-18,9
Kupiškio r. sav.	116	119	104	-10,3
Panevėžio m. sav.	540	476	516	-4,4
Panevėžio r. sav.	214	196	232	8,4
Pasvalio r. sav.	134	139	139	3,7
Rokiškio r. sav.	188	165	169	-10,1

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Socialinės pašalpos gavėjų skaičius ir išlaidos socialinėms pašalpoms didžiausios buvo 2011–2012 m., o 2013 m. fiksuotas mažėjimas. Lyginant 2010 m. ir 2013 m., socialinės pašalpos gavėjų skaičius savivaldybėje ir apskrityje 2013 m. buvo 0,7 proc. didesnis nei 2010 m. Šalyje socialinės pašalpos gavėjų 2013 m. buvo 4,8 proc. daugiau nei 2010 m.

2013 m. išlaidos socialinėms pašalpoms šalyje buvo 0,5 proc., Panevėžio apskrityje 8,0 proc., Pasvalio rajono savivaldybėje 4,4 proc. mažesnės nei 2010 m. Daugiausia išlaidų socialinėms pašalpoms buvo 2011 m., kuomet lyginant su 2010 m. savivaldybėje išlaidos išaugo 29,0 proc., apskrityje – 16,2 proc., šalyje – 20,0 proc.

Apskritis savivaldybių tarpe, lyginant 2010 m. ir 2013 m., daugiausia socialinių pašalpų gavėjų sumažėjo (-14,7 proc.) Panevėžio rajono savivaldybėje, o išlaidos socialinėms pašalpoms 29,3 proc.

2.5.5. lentelė. Socialinių pašalpų gavėjų skaičius ir išlaidos socialinėms pašalpoms 2010–2013 m.

Vietovė	2010	2011	2012	2013	Pokytis 2010–2013 m, proc.
Socialinių pašalpų gavėjų skaičius					
Lietuvos Respublika	181 285	221 062	221 922	190 009	4,8
Panevėžio apskritis	20 481	24 565	24 181	20 631	0,7
Biržų r. sav.	2 335	2 587	2 575	2 521	8,0
Kupiškio r. sav.	1 617	1 914	1 999	1 906	17,9
Panevėžio m. sav.	7 450	9 348	8 862	7 452	-
Panevėžio r. sav.	3 515	4 039	3 760	2 997	-14,7
Pasvalio r. sav.	2 606	3 279	3 356	2 624	0,7
Rokiškio r. sav.	2 958	3 398	3 629	3 131	5,8
Išlaidos socialinėms pašalpoms, tūkst. Lt					
Lietuvos Respublika	510 585,9	612 272,7	599 483,3	508 162,7	-0,5
Panevėžio apskritis	57 096,0	66 336,1	62 747,1	52 498,9	-8,0
Biržų r. sav.	6 171,3	6 855,1	6 504,6	6 322,2	2,4
Kupiškio r. sav.	4 426,3	5 213,4	5 163,6	4 997,3	12,9
Panevėžio m. sav.	21 783,1	24 780,7	22 867,6	19 339,5	-11,2
Panevėžio r. sav.	9 472,5	10 889,1	9 513,8	6 699,0	-29,3
Pasvalio r. sav.	7 439,5	9 599,1	9 270,3	7 114,2	-4,4
Rokiškio r. sav.	7 803,3	8 998,8	9 427,1	8 026,8	2,9

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Asmenų (šeimų) skaičius, kurioms išnuomotas savivaldybės socialinis būstas 2010–2013 m. šalyje išaugo 26,7 proc., apskrityje – 11,4 proc. Pasvalio rajono savivaldybėje 2010–2012 m. išnuomotų savivaldybės socialinių būstų sumažėjo 43,8 proc. (nuo 16 – 2010 m. iki 9 – 2012 m.), o 2013 m. išaugo (iki 17 būstų).

Asmenų (šeimų), buvusių sąrašuose socialiniam būstui nuomoti 2010–2013 m. šalyje ir visose apskrities savivaldybėse augo. Pasvalio rajono savivaldybėje asmenų (šeimų) skaičius, buvusių sąrašuose socialiniam būstui, augo 36,8 proc., tuo tarpu apskrityje augimas siekė 23,6 proc., šalyje – 14,3 proc. Apskrityje sąrašų dydis socialiniam būstui skaitlingiausiai išaugo Rokiškio rajono savivaldybėje (59,2 proc.). 2013 m. pabaigoje Pasvalio rajono savivaldybėje 182 asmenys (šeimos) buvo sąrašuose socialiniam būstui nuomoti. Jaunų šeimų sąrašuose buvo 65, bendruose sąrašuose 60, neįgalių asmenų (šeimų) 28, šeimų, auginančių tris ar daugiau vaikų (įvaikių) 20, našlaičiai ir likę be tėvų globos asmenys 8 ir vienas asmuo (šeima) socialinio būsto nuomininkai, turintys teisę į būsto sąlygų pagerinimą.

Prioritetinės socialinių paslaugų plėtros kryptys. Teikiant socialines paslaugas, Pasvalio rajono savivaldybėje išskiriamos šios prioritetinės žmonių socialinės grupės:

2. SOCIALINĖ APLINKA

- * našlaičiai ir be tėvų globos likę vaikai;
- * neįgalūs ir senovo amžiaus asmenys;
- * socialinės rizikos šeimos ir jose augantys vaikai.

Pasvalio rajono savivaldybės 2014 m. socialinių paslaugų plane išskiriamos prioritetinės socialinių paslaugų plėtros rūšys:

- * dienos socialinės globos paslaugų asmens namuose kokybės gerinimas ir plėtra;
- * socialinės globos paslaugų institucijoje teikimo užtikrinimas ir kokybės gerinimas našlaičiams ir be tėvų globos likusiems vaikams;
- * socialinės priežiūros paslaugų teikimo užtikrinimas socialinės rizikos šeimoms, jose augantiems vaikams;
- * socialinės priežiūros paslaugų teikimo užtikrinimas senovo amžiaus, neįgaliems asmenims;
- * neįgaliųjų socialinės integracijos užtikrinimas, įgyvendinant Nacionalinę neįgaliųjų socialinės integracijos programą;
- * socialinės globos paslaugų institucijose teikimo užtikrinimas senovo amžiaus, neįgaliems asmenims;
- * bendruomeninių socialinių paslaugų šeimai ir vaikams plėtros palaikymas.

Gerinant socialinių paslaugų kokybę, būtina investuoti į specialistų kvalifikacijos kėlimą. Savivaldybės socialinių paslaugų įstaigos, vykdydamos kasdienę veiklą, turėtų rengti arba siųsti socialinius darbuotojus ir socialinių darbuotojų padėjėjus į kvalifikacijos kėlimo seminarus ir mokymus. Savivaldybės biudžetas savarankiškomis funkcijoms vykdyti kasmet mažinamas, todėl socialinių paslaugų plėtra turi būti ribojama, atsižvelgiant į savivaldybės biudžetą, skiriant didesnę dėmesį bendruomeninių paslaugų plėtrai.

2.6. KULTŪRA IR MENAS

Kultūros centrai – tai kultūros įstaigos, kurios užtikrina bendruomenės gyventojų kultūrinių ir laisvalaikio poreikių tenkinimą, kūrybinės iniciatyvos ugdymą, kiekvieno krašto savitumo atspindėjimą, profesionalaus meno sklaidą, etninės kultūros puoselėjimą ir kt.

Pasvalio rajono savivaldybėje yra vienas kultūros centras – Pasvalio kultūros centras ir jam pavaldūs 22 skyriai. 2012 m. Pasvalio kultūros centre ir skyriuose veikė 134 mėgėjų meno kolektyvai. 2010–2012 m. mėgėjų meno kolektyvų rajone sumažėjo 26,8 proc. Apskritis savivaldybių kultūros centruose mėgėjų meno kolektyvų sumažėjo 38,3 proc., o Rokiškio rajono savivaldybėje mėgėjų meno kolektyvų sumažėjo net vienuolika kartų. Lietuvoje mėgėjų meno kolektyvų skaičius vidutiniškai mažėjo 30,9 proc.

Mėgėjų meno kolektyvų dalyvių skaičius šalyje 2010–2012 m. mažėjo sparčiau nei pačių kolektyvų. Apskirtyje mėgėjų meno kolektyvų dalyvių skaičius sumažėjo 38,7 proc., Pasvalio rajono savivaldybėje – 27,9 proc., šalyje – 33,2 proc. Apskirtyje sparčiausiai mėgėjų meno kolektyvų dalyvių mažėjo Rokiškio rajono savivaldybėje (-80,9 proc.).

2.6.1. lentelė. Kultūros centrų veikla 2010–2012 m.

Vietovė	2010	2011	2012	Pokytis 2010–2012 m, proc.
Mėgėjų meno kolektyvų skaičius				
Lietuvos Respublika	4 561	3 556	3 151	-30,9
Panevėžio apskritis	705	531	435	-38,3
Biržų r. sav.	106	97	86	-18,9
Kupiškio r. sav.	69	53	50	-27,5
Panevėžio m. sav.	23	26	22	-4,3
Panevėžio r. sav.	222	164	134	-39,6
Pasvalio r. sav.	183	138	134	-26,8
Rokiškio r. sav.	102	53	9	-91,2
Dalyvių skaičius mėgėjų meno kolektyvuose				
Lietuvos Respublika	58 651	42 543	39 160	-33,2
Panevėžio apskritis	7 739	5 756	4 744	-38,7
Biržų r. sav.	988	900	832	-15,8
Kupiškio r. sav.	875	629	535	-38,9

Vietovė	2010	2011	2012	Pokytis 2010–2012 m, proc.
Panevėžio m. sav.	560	585	405	-27,7
Panevėžio r. sav.	2 358	1 750	1 461	-38,0
Pasvalio r. sav.	1 786	1 325	1 287	-27,9
Rokiškio r. sav.	1 172	567	224	-80,9

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2010–2012 m. Lietuvoje bibliotekų mažėjo 2,5 proc. (uždarytos 33 bibliotekos). Analizuojamu laikotarpiu Panevėžio apskrityje sumažėjo viena biblioteka, Pasvalio rajono savivaldybėje bibliotekų skaičius nesikeitė. Pasvalio rajone viešąsias bibliotekas administruoja Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka. Šiai bibliotekai priklauso Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka, Joniškėlio miesto ir 31 kaimo biblioteka. Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka turi vieną mobilią biblioteką.

Rajono bibliotekos 2012 m. turėjo 8 378 vartotojus. Kaimo bibliotekos aptarnavo 5 350, Joniškėlio miesto biblioteka 650, viešoji biblioteka 2 378 vartotojus. Trečdalį vartotojų rajono bibliotekose sudaro vaikai iki 14 metų. 2010–2012 m. rajono bibliotekose vartotojų sumažėjo 6,7 proc. Apsilankymų skaičius bibliotekose 2012 m., lyginant su 2010 m., sumažėjo 11,4 proc. Apsilankymų skaičius pastebimai mažesnis kaimo bibliotekose. Joniškėlio miesto bibliotekoje apsilankymų skaičius išaugo. 2012 m. rajono bibliotekose buvo sutelkta 30,7 proc. gyventojų. Gyventojų sutelkimas bibliotekose 2010 – 2012 m. išaugo 2,4 proc. (2010 m. sutelkimas siekė 28,3 proc.). Visos rajono bibliotekos 2012 m. buvo kompiuterizuotos. Vartotojams skirtų kompiuterizuotų darbo vietų skaičius siekė 162, darbuotojams – 64.

Dokumentų fondas 2010–2012 m. šalies bibliotekose, tenkantis 100-ui gyventojų, sumažėjo 46,4 proc. Apskrityje dokumentų fondas sumažėjo 24,9 proc. – tai lėmė ženkliai sumažėjęs dokumentų fondas Panevėžio miesto bibliotekose. Kitose apskrities savivaldybėse bibliotekų dokumentų fondas išliko palyginti stabilus. Išduotų dokumentų skaičius Pasvalio rajono savivaldybės bibliotekose 2010–2012 m. sumažėjo 9,4 proc. Panevėžio apskrities savivaldybių tarpe tik Rokiškio rajono savivaldybėje išduotų dokumentų skaičius didėjo (1,7 proc.), kitose savivaldybėse mažėjo. Apskrityje išduotų dokumentų skaičiaus mažėjimą (-20,5 proc.) nulėmė Panevėžio miesto bibliotekose ženklus išduotų dokumentų mažėjimas (-57,7). Lietuvos bibliotekose išduotų dokumentų skaičius mažėjo 25,1 proc.

2.6.2. lentelė. Dokumentų fondas ir dokumentų išdavimas 2010-2012 m.

Vietovė	2010	2011	2012	Pokytis 2010–2012 m, proc.
100-ui gyventojų tenka egz.				
Lietuvos Respublika	877	879	470	-46,4
Panevėžio apskritis	806	804	605	-24,9
Biržų r. sav.	805	803	810	0,6
Kupiškio r. sav.	1 155	1 129	1 133	-1,9
Panevėžio m. sav.	659	652	150	-77,2
Panevėžio r. sav.	707	714	716	1,3
Pasvalio r. sav.	1 014	1 016	1 024	1,0
Rokiškio r. sav.	965	985	993	2,9
Išduota dokumentų, tūkst. egz.				
Lietuvos Respublika	22 623	21 921	16 948	-25,1
Panevėžio apskritis	2 594	2 592	2 061	-20,5
Biržų r. sav.	238	242	235	-1,3
Kupiškio r. sav.	215	216	210	-2,3
Panevėžio m. sav.	867	851	367	-57,7
Panevėžio r. sav.	282	271	280	-0,7
Pasvalio r. sav.	350	352	317	-9,4
Rokiškio r. sav.	641	660	652	1,7

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Pasvalio rajono savivaldybės bibliotekose organizuojami literatūriniai, muzikos ir mokomojo pobūdžio renginiai, knygų pristatymai, parodos, seminarai. 2012 m. bibliotekose organizuoti 875 renginiai, juose apsilankė 38 228 lankytojai.

Pasvalio rajono savivaldybėje muziejinę veiklą vykdo Pasvalio krašto muziejus. Muziejuje galima susipažinti su etnografijos ekspozicija, kur pristatomi daiktai, susiję su senojo Pasvalio krašto kaimo gyvenimu: XIX–XX a. žemdirbystės padargai, namų apyvokos daiktai, amatininkų darbo įrankiai, muzikos instrumentai, liaudies

2. SOCIALINĖ APLINKA

meno pavyzdžiai. Gausi muziejuje geologijos ekspozicija – mineralų, uolienu, augalų ir gyvūnų fosilijų pavyzdžių kolekcija iš Pasvalio, Lietuvos ir kitų vietų. Muziejuje taip pat veikia istorijos ir kultūros ekspozicijos. Platus edukacinių užsiėmimų spektras, skirtas tiek mažiesiems muziejaus lankytojams, tiek suaugusiems. Muziejuje rengiami įvairūs renginiai ir parodos. Pasvalio krašto muziejus turi padalinius: Joniškėlio krašto muziejų, Eugenijaus ir Leonardo Matuzevičių memorialinį muziejų ir Girnų muziejų.

Kultūros vertybių registro duomenimis, 2013 m. pabaigoje Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje buvo registruota 380 kultūros vertybių, iš jų, nekilnojamų kultūros vertybių rajone buvo 294. Vienos žinomiausių nekilnojamų kultūros vertybių yra: Joniškėlio, Pajiešmenės ir Gulbinėnų dvarų sodybos, Pasvalio miesto istorinis centras, siaurojo geležinkelio kompleksas su stotimis ir kitais statiniais, Joniškėlio Švč. Trejybės bažnyčia, Krinčino Šv. ap. Petro ir Povilo bažnyčios kompleksas, Pumpėnų bažnyčios, vienuolyno ir varpinės ansamblis, vandens malūnas-vilnų karšykla-verpykla Raubonių k., vėjo malūnas Pumpėnų mstl., vėjo malūnas su technologine įranga Puškonių k., Ažuolpamūšės, Migonių ir Šimonių piliakalniai.

2.7. SPORTAS

2012 m. Pasvalio rajono savivaldybėje veikė 17 sporto organizacijų, kuriose sportavo 1 146 asmenys, iš kurių apie trečdalį sudarė moterys. Sportuojančiųjų dalis, nuo visų gyventojų, savivaldybėje 2012 m. siekė 4,2 proc. bei atsiliko nuo šalies vidurkio (5,0 proc.). Sportuojančiųjų skaičius augęs 2011 m., 2012 m. sumažėjo. Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių bei jų dalyvių skaičius Pasvalio savivaldybėje 2010–2012 m. augo. Renginių skaičius išaugo nuo 566 (2010 m.) iki 671 (2012 m.) arba 18,5 proc., o dalyvių skaičius sporto renginiuose augo 19,6 proc. Apskirtyje ir šalyje sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius taip pat augo (atitinkamai 33,6 proc. ir 15,2).

2.7.1. lentelė. Sporto organizacijų ir sportuojančiųjų skaičius Pasvalio rajono savivaldybėje

Rodiklis / Metai	2010	2011	2012
Sporto organizacijų skaičius	17	17	17
Sportuojančiųjų skaičius	1 164	1 233	1 146
Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių skaičius	566	640	671
Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius	5 353	6 039	6 401

Šaltinis: Lietuvos sporto statistikos metraštis

2004 m. sausio 1d., reorganizavus dvi įstaigas – Pasvalio sporto centrą ir Pasvalio rajono vaikų ir jaunių sporto mokyklą, buvo įkurta Pasvalio sporto mokykla. Sporto mokykloje kultivuojamos septynios sporto šakos: rankinis, krepšinis, futbolas, lengvoji atletika, boksas, dziudo ir dviračių sportas. Sporto mokyklą 2010 m. lankė 431, 2011 m. – 495, 2012 m. – 469 moksleiviai. 2012 m. Pasvalio sporto mokykloje parengti 2 nacionalinės, 2 jaunimo ir 11 jaunių rinktinės narių. 2012 m. sporto mokykloje dirbo 34 darbuotojai, iš jų 6 kūno kultūros specialistai. Sporto mokyklos instruktoriai dirba Pasvalio rajono seniūnijose, aktyvindami sportinį gyvenimą rajone. Pasvalio sporto mokykla turi puikias sporto bazes įvairių sporto šakų sportininkams rengti.

Krepšinio klubas „Pieno žvaigždės“ – viena žinomiausių komandų, kuri garsina Pasvalio miestą bei rajoną sportiniais pasiekimais. Krepšinio klubas dalyvauja aukščiausio lygio krepšinio varžybose – Lietuvos krepšinio lygoje ir Baltijos krepšinio lygoje.

Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, savivaldybėje yra daugiavandenis sporto kompleksas: stadionas, baseinas (25 m.), dvi sporto salės, po vieną krepšinio ir rankinio aikšteles, po 2 tinklinio, futbolo ir teniso aikšteles. Atsižvelgiant į gyventojų skaičių, taip pat į sportuojančių poreikius, esamas sporto bazių skaičius rajonui yra per mažas.

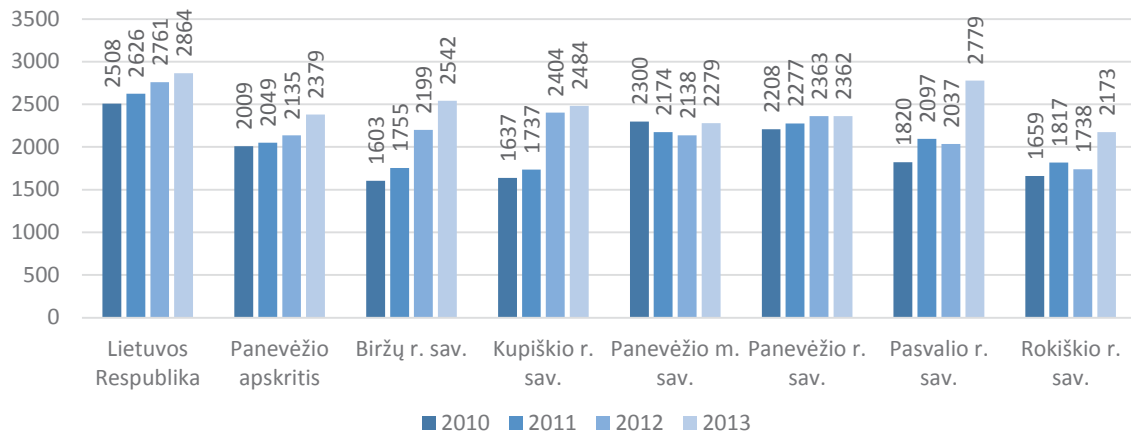
2.8. VIEŠASIS SAUGUMAS

Lietuvoje 2010–2013 m. užregistruotų nusikalstamų veikų skaičius augo. 2013 m. šis skaičius siekė 84 715 ir buvo 9,1 proc. didesnis nei 2010 m. (77 669). Panevėžio apskrityje nusikalstamų veikų skaičius 2010–2013 m. laikotarpiu išaugo 11,5 proc., Pasvalio rajono savivaldybėje – 42,1 proc. (rajone 2010 m. įvykdytos 527 nusikalstamos veikos, 2011 m. – 590, 2012 m. – 560, 2013 – 749). Savivaldybėje ženkliai daugiau nusikalstamų veikų padaryta 2013 m. lyginant su kitais analizuojamo laikotarpio metais.

Pasvalio rajono savivaldybėje 100 000-ių gyventojų tenkantis nusikalstamų veikų skaičius 2010–2013 m.

išaugo 52,7 proc. 2010 m. 100 000-ių gyventojų tenkantis nusikalstamų veikų skaičius rajone siekė 1 820, o 2013 m. šis skaičius išaugo iki 2 779. Nusikalstamų veikų skaičius 100 000-ių gyventojų analizuojamu laikotarpiu apskrityje išaugo 18,4 proc., šalyje – 14,2 proc. Nors Pasvalio rajono savivaldybėje užregistruotų nusikalstamų veikų skaičius 100 000-ių gyventojų augo, tačiau 2013 m. nesiekė šalies vidurkio, bet viršijo apskrities vidurkį 14,4 proc. 2013 m. Pasvalio rajono savivaldybėje didžiąją dalį nusikalstamų veikų sudarė vagystės (26,7 proc.).

2.8.1. pav. 100 000-ių gyventojų teko nusikalstamų veikų 2010 – 2013 m.

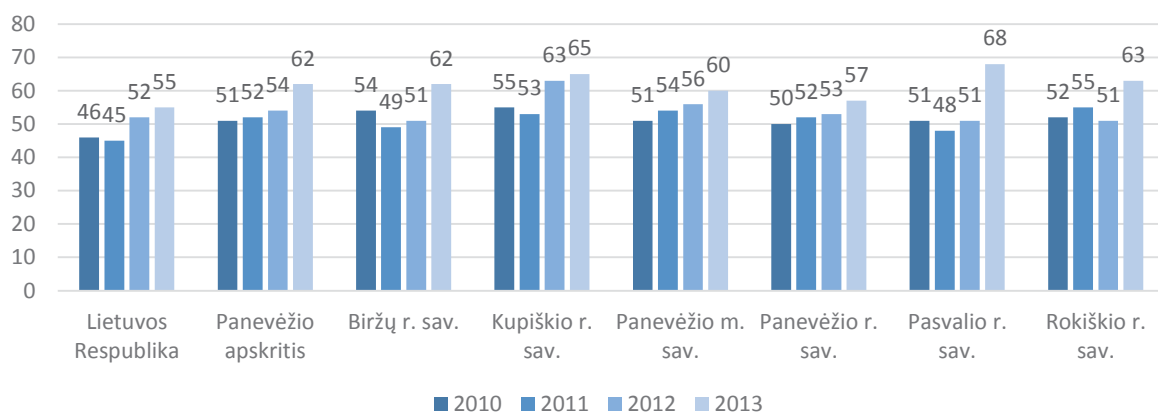

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Nepilnamečių padarytų nusikalstamų veikų skaičius šalyje mažėja. Per 2010–2013 m. laikotarpį, nepilnamečių padarytų nusikalstamų veikų šalyje sumažėjo 12,9 proc. Apskrityje nepilnamečių padarytų nusikalstamų veikų skaičius lyginant 2010 m. ir 2013 m. išliko panašus (323 ir 328), nors 2011 m. buvo sumažėjęs (292). Pasvalio rajono savivaldybėje nepilnamečių padarytų nusikalstamų veikų skaičius 2010–2012 m. sumažėjo 35,3 proc. (nuo 51 – 2010 m. iki 33 – 2012 m.), tačiau 2013 m. šis skaičius padidėjo ir siekė 45 nusikaltimus. Nepilnamečių padarytos nusikalstamos veikos, palyginti su ištirtomis, 2010–2013 m. sumažėjo dvigubai (nuo 19 proc. – 2010 m. iki 9 proc. – 2013 m.).

2013 m. Pasvalio rajono savivaldybėje ištirta 513 nusikalstamų veikų. Ištirtų nusikalstamų veikų dalis 2013 m. sudarė 68,0 proc. nuo visų įvykdytų nusikalstamų veikų. 2010 m. ir 2012 m. ištirtų nusikalstamų veikų dalis siekė 51 proc., o 2011 m. buvo šiek tiek žemesnė (48,0 proc.). 2010–2013 m. ištirtų nusikalstamų veikų augimas savivaldybėje buvo didžiausias Panevėžio apskrities savivaldybių tarpe. Šalyje 2013 m. ištirtų nusikalstamų veikų dalis siekė 55,0 proc., apskrityje – 62,0 proc. Kaip ir savivaldybėje, apskrityje ir šalyje 2010–2013 m. ištirtų nusikalstamų veikų skaičius augo.

2.8.2. pav. Ištirtų nusikalstamų veikų dalis 2010–2013 m., proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Vertinant ištiriamų nusikalstamų veikų dalį, neatsiejamas ir policijos pareigūnų skaičius. 2012 m. pabaigoje Pasvalio rajono savivaldybėje saugumą užtikrino 61 policijos pareigūnas. 2010–2012 m. rajone sumažėjo 10 policijos pareigūnų. Policijos pareigūnų skaičius, tenkantis 100 000-ių gyventojų, analizuojamu laikotarpiu savivaldybėje sumažėjo 10,4 proc. 2012 m. Pasvalio rajono savivaldybėje policijos pareigūnų skaičius (223) 100 000 - ių gyventojų buvo beveik 100 pareigūnų mažesnis nei vidutiniškai šalyje (321).

2. SOCIALINĖ APLINKA

2010–2012 m. Lietuvoje kelių eismo įvykių sumažėjo 3,9 proc., apskrityje – 13,9 proc., Pasvalio rajono savivaldybėje – 12,0 proc. 2012 m. Pasvalio rajone užregistruoti 22 kelių eismo įvykiai, kuriuose žuvo 8 žmonės. Analizuojamu laikotarpiu žuvusiųjų skaičius kelių eismo įvykiuose savivaldybėje ir apskrityje sumažėjo trečdaliu, šalyje neženkliai išaugo (1,0 proc.). Sužeistųjų skaičius kelių eismo įvykiuose 2010–2012 m. šalyje mažėjo 6,6 proc., apskrityje – 13,7 proc. Pasvalio rajono savivaldybėje kelių eismo įvykiuose 2010 m. sužeisti 24, 2011 m. – 27, 2012 m. – 26 žmonės.

Lietuvoje 2010–2013 m. gaisrų skaičius sumažėjo 7,0 proc., apskrityje – 6,8 proc. Pasvalio rajono savivaldybėje 2010 m. registruota 119 gaisrų, sekančiais metais šis skaičius išaugo iki 145, 2012 m. gaisrų skaičius siekė 109, 2013 m. – 106. Analizuojamu laikotarpiu savivaldybėje gaisruose žuvo keturi žmonės (po du žmonės 2011 m. ir 2013 m.). 2010–2013 m. žuvusiųjų gaisruose šalyje sumažėjo 31,3 proc., apskrityje – 42,9 proc.

2.9. SSGG ANALIZĖ

Stiprybės
Demografinė situacija
Didžiausias gyventojų tankis apskrityje, išskyrus Panevėžio miesto savivaldybę.
Mažėjanti migracija.
Užimtumas ir darbo rinka
Didėjantis užimtųjų skaičius.
Švietimas
Ikimokyklinio ugdymo įstaigų vietų skaičius tenkina gyventojų poreikius.
Aukštos kvalifikacijos pedagogai.
Parengtas ir įgyvendinamas Pasvalio rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2012–2015 metais bendrasis planas.
Sveikatos apsauga
Mažesnis susirgimų skaičius 1000-iui gyventojų nei vidutiniškai šalyje ir apskrityje.
Socialinė apsauga
Sukurta bazinė socialinių paslaugų sistema.
Mažėjantis socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų skaičius.
Didėjantis pagalbą į namus ir socialinę globą gavusių asmenų skaičius.
Kultūra ir menas
Gerai išplėtotas kultūros įstaigų tinklas.
Moderni Pasvalio krašto muziejaus ekspozicija.
Didelis gyventojų sutelkimas bei stabilus dokumentų fondas savivaldybės bibliotekose.
Sportas
Augantis sporto varžybų ir sveikatingumo renginių bei jų dalyvių skaičius.
Puikios sąlygos sportuojantiems Pasvalio sporto mokyklos sporto bazėse.
Pakankamai stabilus moksleivių skaičius Pasvalio sporto mokykloje.
Viešasis saugumas
Mažėjantis nepilnamečių padarytų nusikalstamų veikų skaičius.
Didėjantis nusikalstamų veikų išaiškinamumas.
Mažėjantis kelių eismo įvykių ir jų metu žuvusiųjų žmonių skaičius.
Silpnybės
Demografinė situacija
Mažėjantis gyventojų skaičius.
Didėjantis pensinio amžiaus gyventojų skaičius.
Neigiama natūrali gyventojų kaita.
Mažesnis darbingų gyventojų skaičius nei vidutiniškai šalyje ir apskrityje.
Užimtumas ir darbo rinka
Didelis registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis (nedarbo lygis).
Švietimas
Mažėjantis mokinių skaičius mokymo įstaigose.
Fiziškai ir moraliai pasenusi daugumos švietimo įstaigų mokymo aplinka.

Sveikatos apsauga
Gdytojų skaičius 10 000-ių gyventojų dvigubai mažesnis nei šalyje.
Lovų skaičius ligoninėse 10 000-ių gyventojų trečdaliu mažesnis nei vidutiniškai šalyje.
Didesnis mirtingumas 100 000-ių gyventojų nei šalyje ir apskrityje nuo kraujotakos sistemos, piktybinių auglių ir virškinimo sistemos ligų.
Nepakankamai formuojamas teigiamas visuomenės požiūris į sveiką gyvenimą, sveikatos išsaugojimą ir stiprinimą.
Socialinė apsauga
Sparčiau nei šalyje ir apskrityje augantis socialinės pašalpos gavėjų skaičius bei išlaidos socialinėms pašalpoms.
Didėjančios eilės socialiniam būstui.
Kultūra ir menas
Pernelyg lėtas bibliotekos darbuotojų intelektualinio potencialo atjauninimas
Lėtas ir nepakankamas dokumentų fondo atnaujinimas.
Nepakankamas kultūros paveldo objektų ir vertybių saugojimas.
Sportas
Maža sportuojančiųjų gyventojų dalis.
Mažas sporto bazių skaičius rajone.
Viešasis saugumas
Išaugęs nusikalstamų veikų skaičius.
Mažas policijos pareigūnų skaičius 100 000-ių gyventojų, palyginus su šalies vidurkiu.
Galimybės
Demografinė situacija
Sąlygų mokytis, dirbti ir gyventi savivaldybėje gerinimas siekiant mažinti emigraciją.
Užimtumas ir darbo rinka
Efektyvus darbo rinkos priemonių panaudojimas, mažinant nedarbą.
Palankių sąlygų sudarymas smulkiajam verslui plėtoti.
Švietimas
Nuoseklus bendrojo lavinimo mokyklų pertvarkos plano įgyvendinimas.
Švietimo įstaigų modernizavimas, techninės bazės atnaujinimas ir veiklos tobulinimas.
Sveikatos apsauga
Sveikos gyvensenos mokymas.
Sveikatos priežiūros įstaigų modernizavimas, renovavimas, techninės bazės atnaujinimas ir prieinamumo gerinimas.
Socialinė apsauga
Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugų, teikiamų socialinės rizikos šeimoms ir jose gyvenantiems vaikams, tobulinimas.
Socialinių paslaugų tobulinimas ir plėtra.
Kultūra ir menas
Kultūros įstaigų modernizavimas ir materialinės bazės stiprinimas.
Finansavimo gerinimas, plėtojant kultūrinę veiklą rajone.
Mėgėjų meno kolektyvų vadovų ir kitų kultūros darbuotojų skatinimas.
Sportas
Gyventojų fizinio aktyvumo skatinimas.
Sporto infrastruktūros plėtra, modernizavimas, įrangos atnaujinimas, prieinamumo gerinimas.
Viešasis saugumas
Nusikalstamumo prevencinių programų vykdymas.
Vaikų ir jaunimo užimtumo plėtojimas.
Bendruomenės savitarpio saugos iniciatyvų skatinimas.
Grėsmės
Demografinė situacija
Mažėjantis gyventojų skaičius.
Didėjanti pensinio amžiaus bei mažėjanti jaunimo ir darbingo amžiaus gyventojų dalis.
Užimtumas ir darbo rinka
Lėtai mažėjantis registruotų bedarbių skaičius.
Nepakankamas dėmesys darbo vietų kūrimui.

2. SOCIALINĖ APLINKA

Švietimas
Švietimo sistemos turimų išteklių neefektyvus panaudojimas, mažėjant mokinių skaičiui.
Sveikatos apsauga
Sveikatos priežiūros poreikio augimas dėl visuomenės senėjimo.
Blogėjanti gyventojų sveikata dėl mažo fizinio aktyvumo ir nepakankamo dėmesio sveikatai.
Socialinė apsauga
Didėjantis socialinių paslaugų poreikis.
Išlaidų augimas socialinėms pašalpoms ir paslaugų finansavimui.
Kultūra ir menas
Mažėjanti vartotojų pajamų dalis skiriama kultūros paslaugoms.
Nepakankamas dėmesys kultūros veikloms ir naujovių diegimui.
Kultūros paveldo objektų ir vertybių sunykimas dėl nepakankamo finansavimo ir panaudojimo visuomenės poreikiams.
Sportas
Prastėjanti sporto bazių infrastruktūra.
Nepakankamas gyventojų fizinis aktyvumas.
Viešasis saugumas
Didėjantis nusikalstamumas.
Gyventojų abejingumas ir nepilietiškumas.
Viešojo saugumo sistemų nepajėgumas užtikrinti viešąjį saugumą.

3. EKONOMINĚ APLINKA

3.1. BENDRIEJI EKONOMINIAI RODIKLIAI

LR Finansų ministerijos 2013 m. gruodžio mėnesio paskelbtose vidutinės trukmės ekonominių rodiklių projekcijose numatomas BVP ir vidutinio darbo užmokesčio augimas bei nedarbo mažėjimas. Prognozuojama, jog BVP 2013–2016 m. turėtų augti 3,2–4,3 proc., nedarbo lygis sumažės nuo 11,8 proc. (2013 m.) iki 9,1 proc. (2016 m.), vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis turėtų didėti apie 5,0 proc. kasmet.

3.1.1. lentelė. Pagrindiniai šalies makroekonominiai rodikliai

Makroekonominiai rodikliai / Metai	2012	Projekcija (2013 m. gruodis)			
		2013	2014	2015	2016
BVP augimas / grandine susietos apimtys augimas, proc.	3,7	3,2	3,4	4,3	4,0
Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, Lt	2 123,8	2 229,6	2 342,7	2 479,3	2 640,6
Vidutinis metinis nedarbo lygis, proc., darbo jėgos tyrimų duomenimis	13,4	11,8	10,5	9,8	9,1

Šaltinis: Lietuvos Respublikos Finansų ministerija

Tiesioginės užsienio investicijos. Tiesioginės užsienio investicijos (toliau – TUI) Pasvalio rajono savivaldybėje 2012 m. pabaigoje siekė 19,9 mln. Lt ir sudarė 2,4 proc. apskrities TUI. TUI apimtys, lyginant 2010 m. ir 2012 m. duomenis, savivaldybėje išaugo 16,3 proc., apskrityje – 37,4 proc., šalyje – 20,6 proc.

2012 m. vienam savivaldybės gyventojui teko 730 Lt TUI. 2010–2012 m. laikotarpiu investicijos vienam gyventojui savivaldybėje išaugo 21,7 proc., tačiau 2012 m. TUI tenkančios vienam gyventojui buvo beveik penkis kartus mažesnės nei apskrityje ir beveik dvidešimt kartų mažesnės nei šalyje. Apskrityje daugiausia TUI teko Panevėžio miestui (7 822 Lt vienam gyventojui arba dešimt kartų daugiau nei Pasvalio rajono savivaldybėje). Apskrities savivaldybių tarpe 2010–2012 m. tiek bendros TUI apimtys, tiek TUI tenkančios vienam gyventojui, mažiausios buvo Panevėžio ir Rokiškio rajonų savivaldybėse.

3.1.2. lentelė. Tiesioginės užsienio investicijos 2010–2012 m. pabaigoje

Vietovė / Metai	Iš viso mln. Lt			Lt vienam gyventojui		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Lietuvos Respublika	34 634,94	38 080,70	41 781,09	11 346	12 678	14 059
Panevėžio apskritis	596,86	708,63	820,31	2 374	2 877	3 385
Biržų r. sav.	20,06	25,71	28,90	708	930	1 069
Kupiškio r. sav.	8,02	9,38	6,28	394	473	323
Panevėžio m. sav.	546,04	648,57	761,44	5 459	6 587	7 822
Panevėžio r. sav.	4,38	3,88	2,45	112	101	65
Pasvalio r. sav.	17,11	19,82	19,90	600	714	730
Rokiškio r. sav.	1,25	1,27	1,34	36	37	40

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Materialinės investicijos. Materialinės investicijos (toliau – MI) – tai investicijos ilgalaikiam materialiajam turtui sukurti, įsigyti arba jo vertei padidinti. Materialinių investicijų apimtys 2010–2012 m. laikotarpiu savivaldybėje, apskrityje ir šalyje augusios 2011 m., 2012 m. sumažėjo. Pasvalio rajono savivaldybėje MI 2011 m. išaugo daugiau nei 50 proc., palyginus su 2010 m., o 2012 m. sumažėjo ir buvo panašios į 2010 m. rodiklį. Savivaldybės MI 2012 m. sudarė 7,2 proc. apskrities materialinių investicijų, o didžiausios MI apskrityje teko Panevėžio miestui (55,1 proc. apskrities investicijų).

Vienam gyventojui tenkančios MI apimtys Pasvalio rajono savivaldybėje 2012 m. siekė 2 087 Lt ir nusileido šalies (5 260 Lt) bei apskrities (3 263 Lt) rodikliams. Pasvalio rajono savivaldybėje 2010–2011 m. daugiausia MI sulaukė šios ekonominės veiklos rūšys: žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė, apdirbamoji gamyba, viešasis valdymas ir gynyba, privalomasis socialinis draudimas. Administracine ir aptarnavimo veikla savivaldybėje užsiimančiose įstaigose / įmonėse analizuojamu laikotarpiu buvo investuojama mažiausia, taip pat nedaug investuojama į apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų sektorių.

3.1.3. lentelė. Materialinės investicijos

Vietovė / Metai	Iš viso tūkst. Lt			Lt vienam gyventojui		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Lietuvos Respublika	14 341 823	17 502 158	15 715 739	4 630	5 780	5 260
Panevėžio apskritis	627 225	901 734	797 202	2 456	3 624	3 263
Biržų r. sav.	37 636	72 134	50 940	1 303	2 578	1 864
Kupiškio r. sav.	51 569	58 710	37 625	2 490	2 922	1 917
Panevėžio m. sav.	303 351	411 510	439 262	2 987	4 146	4 487
Panevėžio r. sav.	111 938	170 984	128 413	2 815	4 409	3 368
Pasvalio r. sav.	59 322	91 966	57 384	2 049	3 269	2 087
Rokiškio r. sav.	63 409	96 430	83 578	1 786	2 785	2 471

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

3.2. VERSLAS

2014 m. pradžioje Pasvalio rajono savivaldybėje buvo įregistruoti 936 ir veikė 442 ūkio subjektai. 2011–2014 m. pradžioje savivaldybėje įregistruotų ūkio subjektų skaičius didėjo, tačiau veikiančių ūkio subjektų skaičius sumažėjo. 2014 m. pradžioje savivaldybėje registruotų ūkio subjektų buvo 65 vnt. daugiau nei 2011 m. pradžioje, o veikiančiųjų sumažėjo 11 vnt. Apskirtyje ir šalyje registruotų ūkio subjektų skaičius analizuojamu laikotarpiu augo, veikiančiųjų: šalyje – daugėjo, apskrityje – mažėjo. 2014 m. pradžioje 1000 - iui Pasvalio rajono savivaldybės gyventojų vidutiniškai teko 35,1 įregistruotų ir 16,5 veikiančių ūkio subjektų. Pagal šiuos rodiklius savivaldybė 2014 m. pradžioje ženkliai atsiliko nuo šalies ir apskrities rodiklių.

3.2.1. lentelė. Registruotų ir veikiančių ūkio subjektų skaičius 2011–2014 m. pradžioje, vnt.

Vietovė / Metai	Registruoti ūkio subjektai				Veikiantys ūkio subjektai			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Lietuvos Respublika	180 587	185 119	196 898	210 140	86 987	83 624	86 929	90 790
Panevėžio apskritis	11 601	11 552	1 1915	12 412	6 141	5 720	5 853	5 938
Biržų r. sav.	1 050	1 084	1 109	1 136	500	464	474	451
Kupiškio r. sav.	761	732	740	781	328	307	310	309
Panevėžio m. sav.	6 319	6 219	6 426	6 730	3 458	3 191	3 235	3 323
Panevėžio r. sav.	1 485	1 515	1 582	1 610	819	770	818	839
Pasvalio r. sav.	871	877	901	936	453	444	449	442
Rokiškio r. sav.	1 115	1 125	1 157	1 219	583	544	567	574

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2014 m. pradžioje 276 Pasvalio rajono savivaldybėje veikusių ūkio subjektuose (62,4 proc. visų veikusių ūkio subjektų) dirbo 0-4 darbuotojai, 59 ūkio subjektuose dirbo 5-9 darbuotojai. Ūkio subjektų, kuriuose dirbo 10-99 darbuotojai rajone buvo 101, o 100-499 darbuotojus turėjo 9 ūkio subjektai. Savivaldybėje nebuvo veikiančių ūkio subjektų, kuriuose dirbtų daugiau nei 500 darbuotojų.

Pagal teisinę formą 2014 m. pradžioje dauguma veikiančių ūkio subjektų Pasvalio rajone buvo uždarnosios akcinės bendrovės (39,4 proc.), asociacijos (26,7 proc.) ir individualios įmonės (19,0 proc.). 2011–2014 m. pradžios duomenimis, savivaldybėje uždarytų akcinių bendrovių skaičius išaugo 19,2 proc., tuo tarpu individualių įmonių sumažėjo 28,2 proc.

Pagrindinės ekonominės veiklos rūšys, kurias vykdė veikiančios ūkio subjektai 2014 m. pradžioje Pasvalio rajono savivaldybėje, buvo didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas (27,8 proc.) bei kita aptarnavimo veikla (24,9 proc.). 2014 m. pradžioje savivaldybėje nebuvo veikiančių ūkio subjektų, kurie užsiimtų kasyba ir karjerų eksploatavimo veikla; namų ūkių, samdančių darbininkus, veikla; namų ūkių veikla, susijusia su savoms reikmėms tenkinti skirtų nediferencijuojamų gaminių gamyba ir paslaugų teikimu; ekstrateritorinių organizacijų ir įstaigų veikla. Veikiančių ūkio subjektų skaičius pagal ekonominės veiklos rūšis, 2011–2014 m. pradžios duomenimis, keitėsi nežymiai.

3.2.2. lentelė. Veikiančių ūkio subjektų struktūra Pasvalio rajono savivaldybėje 2014 m. pradžioje pagal ekonominės veiklos rūšis

Ekonominės veiklos rūšis	Vienetai
A Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	25
C Apdirbamoji gamyba	41
D Elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas	2
E Vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas	3
F Statyba	16
G Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas	123
H Transportas ir saugojimas	17
I Apgyvandinimo ir maitinimo paslaugų veikla	15
J Informacija ir ryšiai	4
K Finansinė ir draudimo veikla	1
L Nekilnojamojo turto operacijos	10
M Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	6
N Administracinė ir aptarnavimo veikla	3
O Viešasis valdymas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas	5
P Švietimas	24
Q Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	16
R Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla	21
S Kita aptarnavimo veikla	110
Viso pagal ekonomines veiklos rūšis	442

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Smulkus ir vidutinis verslas yra vienas svarbiausių ekonomikos augimo veiksmų, turintis esminį poveikį bendrai šalies ūkio raidai, naujų darbo vietų kūrimui ir socialiniam stabilumui. 2014 m. pradžioje 277 (arba 62,7 proc.) Pasvalio rajono savivaldybėje veikusiu ūkio subjektų buvo mažos ir vidutinės įmonės. Apskirtyje mažos ir vidutinės įmonės sudarė 67,0 proc., šalyje – 74,8 proc. visų veikusiu ūkio subjektų.

2012 m. Pasvalio rajono savivaldybėje veikiančių įmonių apyvarta siekė 657 126 tūkst. Lt ir sudarė 5,0 proc. apskrities įmonių apyvartos. Įmonių apyvarta savivaldybėje 2010–2012 m. išaugo 14,2 proc., tuo pačiu metu apskrityje įmonių apyvarta augo 28,0 proc., šalyje – 27,4 proc.

Statistikos departamento duomenimis, Pasvalio rajone daugiausia yra maisto pramonės įmonių, kurių pagrindiniai gaminami produktai yra: mėsa, sviestas, riebus sūriai, miltai, duonos ir pyrago gaminiai. Pasižymintys gaminamos produkcijos kiekiu, stambiausios įmonės rajone yra AB „Pieno žvaigždės“ filialas Pasvalio sūrinė, UAB „Ustukių malūnas“, UAB „Pasvalio agrochemija“.

Prekyba. 2012 m. pabaigoje Pasvalio rajono savivaldybėje veikė 155 prekybos įmonių parduotuvės, iš jų – 7 užsiėmė variklinių transporto priemonių ir motociklų didmenine ir mažmenine prekyba bei remontu ir 148 įmonės užsiėmė mažmenine prekyba. Parduotuvių skaičius 2010–2012 m. savivaldybėje padidėjo 7,6 proc. (11 parduotuvių).

Variklinių transporto priemonių ir motociklų didmeninės ir mažmeninės prekybos bei remonto įmonių apyvarta 2012 m. siekė 13,1 mln. Lt (be PVM) ir vienam rajono gyventojui siekė 473 Lt. Tais pačiais metais Panevėžio apskrities variklinių transporto priemonių ir motociklų didmeninės ir mažmeninės prekybos bei remonto įmonių apyvarta vienam gyventojui siekė 1 223 Lt, šalyje – 2 654 Lt.

Mažmeninės prekybos įmonių apyvarta savivaldybėje 2012 m. siekė 177,1 mln. Lt (be PVM), vienam gyventojui tenkanti apyvarta sudarė 6 433 Lt. 2010–2012 m. vienam gyventojui tenkanti apyvarta savivaldybėje padidėjo 32,6 proc., tačiau nors ir pakilusi, vienam gyventojui tenkanti apyvarta buvo gerokai žemesnė nei apskrities (7 776 Lt) bei šalies (9 150 Lt) vidurkiai. Apskrityje analizuojamu laikotarpiu vienam gyventojui tenkanti apyvarta augo 26,0 proc., šalyje – 24,1 proc. Pasvalio rajono mažmeninės prekybos įmonių apyvarta 2012 m. sudarė 9,3 proc. apskrities apyvartos. 2012 m. pabaigoje 1 000-ui gyventojų Pasvalio rajone teko 5,4 mažmeninės prekybos įmonių parduotuvės, apskrityje – 5,6 parduotuvės, šalyje – 5,1 parduotuvės.

2010–2012 m. Pasvalio rajono savivaldybėje maitinimo įstaigų skaičius išaugo nuo 23 iki 31. Pagal 1000-iui gyventojų tenkanti restoranų, barų ir valgyklų skaičių, 2012 m. Pasvalio rajono savivaldybė (1,1) neatsiliko nuo šalies (1,1) bei lenkė apskrities (1,0) rodiklį. Vietų skaičius, tenkantis 1000-iui gyventojų šiose įstaigose savivaldybėje (42) buvo mažesnis nei apskrities (46) ir šalies maitinimo įstaigose (67). 2012 m. maitinimo ir gėrimų teikimo veikla užsiimančių įmonių metinė apyvarta siekė 3,2 mln. Lt, šis rodiklis buvo 6,7 proc. didesnis nei 2010 m. (3,0 mln. Lt). Panevėžio apskrityje maitinimo ir gėrimų teikimo veikla užsiimančių įmonių apyvarta, lyginat 2010 m. ir 2012 m. duomenis, išaugo 15,5 proc., šalyje – 25,9 proc. Pagal vienam

gyventojui tekusią apyvartą maitinimo įstaigose 2012 m., Pasvalio rajono savivaldybė (115 Lt) du kartus atsiliko nuo apskrities (241 Lt) ir keturis kartus nuo šalies (460 Lt) vidurkių. 2010–2012 m. rajone maitinimo ir gėrimų teikimo veikla užsiimančių įmonių apyvarta vienam gyventojui išaugo 9,5 proc., apskrityje augimas siekė – 20,5 proc., šalyje – 30,3 proc.

Apibendrinus aukščiau pateiktą informaciją, galima teigti, kad Pasvalio rajono savivaldybėje gerai išplėtotas prekybos ir maitinimo įmonių tinklas, tačiau apyvarta, tenkanti vienam rajono gyventojui, yra ženkliai žemesnė už apskrities ir šalies rodiklius.

3.3. STATYBA

Statyba yra viena iš pagrindinių verslo sričių, pritraukianti užsienio investicijas, kurianti naujas darbo vietas, aprūpinanti žmones būstais, verslo biurais, prekybos ir pramogų centrais, kaimo turizmo kompleksais ir kita.

Statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų apimtys 2013 m. Pasvalio rajono savivaldybėje siekė 39 071 tūkst. Lt ir sudarė 8,7 proc. apskrities statybos apimčių. Statybos darbų apimtys savivaldybėje, lyginant 2010 m. ir 2013 m. duomenis, sumažėjo 9,4 proc. Apskrityje statybose atliktų darbų apimtys augo, tačiau pastebimas sumažėjimas Pasvalio bei Kupiškio rajonų savivaldybėse. Savivaldybėje didžiausios atliktų darbų apimtys fiksuotos 2012 m. (66 669 tūkst. Lt). Apskrityje statybų apimtys 2010–2013 m. išaugo 43,6 proc., šalyje – 41,7 proc.

3.3.1. lentelė. Statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų apimtys (be PVM), tūkst. Lt

Vietovė / Metai	2010	2011	2012	2013	Pokytis 2013 m. lyginant su 2010 m., proc.
Lietuvos Respublika	5 142 761	6 553 152	6 287 815	7 285 901	41,7
Panevėžio apskritis	312 367	378 017	311 603	448 719	43,6
Biržų r. sav.	30 494	47 812	35 987	64 146	110,4
Kupiškio r. sav.	26 964	43 018	24 504	25 049	-7,1
Panevėžio m. sav.	97 452	105 281	97 404	183 744	88,5
Panevėžio r. sav.	63 666	71 660	45 570	71 477	12,3
Pasvalio r. sav.	43 129	40 714	66 669	39 071	-9,4
Rokiškio r. sav.	50 662	69 532	41 469	65 232	28,8

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2013 m. Pasvalio rajono savivaldybėje išduota 12 leidimų gyvenamųjų pastatų statybai. Pagal statybos leidimus 2013 m. leista statyti butus, kurių bendras naudingas plotas siekė 1,8 tūkst. m², o vieno buto naudingasis plotas vidutiniškai sudarė 150 m². Išduotų statybos leidimų didžiausias skaičius savivaldybėje 2010–2013 m. laikotarpiu buvo 2011 m. (15 leidimų), mažiausias 2010 m. (9 leidimai).

Savivaldybėje 2013 m. pastatyta 11 butų, kurių naudingas plotas siekė 1,5 tūkst. m². Pastatytų butų skaičius savivaldybėje 2013 m. buvo toks pat kaip ir 2011 m. bei 2012 m. Ženkliai mažiau butų pastatyta 2010 m. (3 butai).

Negyvenamųjų pastatų statybai išduotų statybos leidimų skaičius savivaldybėje 2010–2013 m. kito netolygiai. 2010 m. ir 2012 m. išduota po 12 leidimų, 2011 m. – 29, 2013 m. – 30. 2013 m. išduotais leidimais numatyta statyti 10,5 tūkst. m² negyvenamųjų pastatų ploto. Vieno leisto statyti pastato vidutinis plotas siekia 350 m².

Pasvalio rajono savivaldybėje pastatytų naujų negyvenamųjų pastatų skaičius 2010–2013 m. ženkliai sumažėjo (nuo 58 – 2010 m. iki 5 – 2013 m.). Dar mažesnis pastatytų negyvenamųjų pastatų skaičius buvo 2012 m. (pastatyti du pastatai). 2013 m. naujai pastatytų pastatų bendras plotas siekė 2,6 tūkst. m². Panevėžio apskrityje ir šalyje naujai pastatytų negyvenamųjų pastatų skaičius 2010–2013 m. laikotarpiu taip pat mažėjo.

3.3.2. lentelė. Pastatytų statinių skaičius 2010–2013 m., vnt.

Vietovė / Metai	Pastatytų naujų negyvenamųjų pastatų				Pastatytų butų skaičius			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
Lietuvos Respublika	3 536	3 330	1 211	889	3 667	5 066	5 221	5 926
Panevėžio apskritis	314	68	48	47	252	467	240	191
Biržų r. sav.	8	12	9	7	9	43	20	12
Kupiškio r. sav.	7	10	11	9	12	11	11	6

3. EKONOMINĖ APLINKA

Vietovė / Metai	Pastatytų naujų negyvenamųjų pastatų				Pastatytų butų skaičius			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
Panevėžio m. sav.	7	7	13	8	110	232	103	68
Panevėžio r. sav.	217	12	11	12	116	160	85	70
Pasvalio r. sav.	58	21	2	5	3	11	11	11
Rokiškio r. sav.	17	6	2	6	2	10	10	24

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

3.4. REKREACIJA IR TURIZMAS

2013 m. Pasvalio rajono turizmo informacijos centre apsilankė 4 713 lankytojų. Nuo 2010 m. (1 253 lankytojai) iki 2012 m. (1 171 lankytojas) šis skaičius mažėjo 9,3 proc., tačiau 2013 m. lankytojų sulaukta keturis kartus daugiau nei 2012 m. Apskirtyje turistų, apsilankusių turizmo informacijos centruose 2010–2013 m., skaičius išaugo 16,8 proc., šalyje augimas siekė 35,7 proc. Dominuojantys Pasvalio rajono savivaldybės lankytojai yra Lietuvos gyventojai. Užsieniečiai turistai 2013 m. sudarė tik 1,5 proc. visų Pasvalio rajono turizmo informacijos centro lankytojų. Tais pačiais metais tiek apskrityje (10,9 proc.), tiek šalyje (59,2 proc.) turistų iš užsienio dalis buvo gerokai didesnė.

3.4.1. lentelė. Lankytojų skaičius turizmo informacijos centruose

Vietovė / Metai	Lankytojų skaičius, iš viso				Užsieniečių lankytojų dalis, proc.			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
Lietuvos Respublika	619 344	729 253	793 590	840 724	55,3	57,9	59,7	59,2
Panevėžio apskritis	27 459	31 301	32 903	32 081	11,8	15,2	11,6	10,9
Biržų r. sav.	3 063	5 295	6 288	6 287	17,6	6,7	9,7	8,4
Kupiškio r. sav.	4 905	3 895	3 307	3 683	1,4	5,1	1,8	5,5
Panevėžio m. sav.	13 108	15 340	14 220	10 437	16,7	23,6	15,9	15,0
Panevėžio r. sav.
Pasvalio r. sav.	1 253	1 311	1 171	4 713	3,5	0,9	2,0	1,5
Rokiškio r. sav.	5 130	5 460	7 917	6 961	7,7	10,5	11,2	16,1

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Pasvalio rajono savivaldybėje turistų informavimo ir konsultavimo paslaugas teikia Pasvalio krašto muziejaus turizmo informacijos centras (toliau – TIC). TIC pagrindinė veikla – turistų informavimo paslaugos apie lankytinas vietas Lietuvoje ir užsienyje, maršrutų sudarymas. Taip pat įstaiga užsiima turistinių informacinių leidinių, suvenyrų, kelionių po Lietuvą ir užsienio šalis pardavimu.

Apygyvendinimo paslaugos – vienas svarbiausių turizmo infrastruktūros elementų, be kurio neįmanoma turizmo plėtra. Statistikos departamento duomenimis 2012 m. Pasvalio rajone buvo apgyvendinta 3 990 turistų. Apygyvendintų turistų skaičius rajone 2010–2012 m. išaugo 39,7 proc. Analizuojamu laikotarpiu apgyvendintų užsienio turistų skaičius, vertinant bendrą turistų skaičių, rajone augo lėčiau nei Lietuvos turistų. 2010–2012 m. Panevėžio apskrityje apgyvendintų turistų skaičius išaugo 20,3 proc., šalyje – 27,4 proc. Rajone vienam apgyvendintam turistui 2012 m. vidutiniškai buvo suteiktos 2,2 nakvynės. 2010–2012 m. savivaldybės apgyvendinimo įstaigose suteiktų nakvynių skaičius sumažėjo 21,4 proc.

2010–2012 m. Pasvalio rajono apgyvendinimo įstaigose numerių skaičius išaugo nuo 60 iki 65, o vietų skaičius didėjo nuo 134 iki 145 (arba 8,2 proc.). Apskrities apgyvendinimo įstaigose vietų skaičius didėjo 12,2 proc., šalies – 8,1 proc. 2012 m. numerių užimtumas šalies viešbučiuose siekė 45,5 proc., apskrityje – 26,1 proc., savivaldybėje – 30,4 proc.

Pasvalio krašto muziejaus TIC duomenimis 2013 m. rajone apgyvendinimo paslaugas teikė viešbutis „Pas Rimą“, svečių namai „Šilas“, motelis „Pakelės namai“, motelis „Pasienis“, užeiga-viešbutis „Balsių malūnas“, Pasvalio kempingas.

Maitinimo paslaugos, kaip ir apgyvendinimas, yra svarbi turizmo paslaugų sudėtinė dalis. Pasvalio krašto muziejaus TIC 2013 m. pateikė informaciją apie šias maitinimo įstaigas: kavinė-baras „Šilas“, kavinė-baras „19-as kilometras“, kavinė „Pakelės namai“, kavinė-baras Pajstriečių kaime, Brolių Želvių kavinė „Arka“, arbatinė „Rojaus paukštė“, kavinė „Pasienis“, picerija Pasvalyje. Didžiausios rajono maitinimo įstaigos gali aptarnauti iki 100 lankytojų.

Pasvalio rajono geografinė padėtis tinkama turizmo plėtrai, rajono teritorijoje yra turistams patrauklių objektų, tačiau dauguma jų nėra pritaikyti arba minimaliai pritaikyti lankymui, nesukurta reikalinga infrastruktūra. Pagrindiniai turizmo ištekliai Pasvalio rajone – architektūros, gamtos, istorijos, archeologijos, technikos paminklai.

Pasvalio krašto muziejus – pagrindinis lankomas objektas Pasvalio rajone, kuriame surinktos ir eksponuojamos etnografijos, geologijos, istorijos, kultūros ekspozicijos. Muziejuje rengiamos parodos, edukaciniai užsiėmimai vaikams ir suaugusiems, organizuojami įvairūs renginiai. Muziejaus darbuotojai rengia ekskursijas po muziejų bei Pasvalio miestą ir rajoną. Pasvalio krašto muziejaus padalinyje – Joniškėlyje veikia Joniškėlio krašto muziejus, kuris įsikūręs Karpių dvaro patalpose. Karpių dvaras – vienas didžiausių Lietuvoje išlikusių dvaro ansamblių. Dvaro teritorijoje, abipus Mažupės upės, driekiasi parkas užimantis daugiau nei 20 ha plotą.

Žymus turistinis objektas Joniškėlyje – Švenčiausios Trejybės bažnyčia, pastatyta 1792 m. Ankstyvojo klasicistinio stiliaus bažnyčia su barokinio stiliaus bokštu, kurio aukštis – 43 metrai. Bažnyčia pastatyta prie pagrindinės Joniškėlio miesto gatvės.

Eugenijaus ir Leonardo Matuzevičių memorialinis muziejus – įrengta ekspozicija, atspindinti brolių poetų kūrybinį kelią. Muziejaus kiemelyje kiekvienais metais vyksta tradicinės poezijos šventės – „Krinčino verdenės“. Memorialinis muziejus yra Pasvalio krašto muziejaus padalinys.

Muziejininkas Antanas Stapulionis, sodyboje sukaupęs dubenuotųjų akmenų ir girnapusių kolekciją, Pasvalio krašto muziejaus 10-mečio proga, ją dovanavo muziejui ir nuo to laiko Girnų muziejus tapo Pasvalio krašto muziejaus padaliniu. Po atviru dangumi veikiančio Girnų muziejaus ekspozicijoje yra apie 400 eksponatų.

Pasvalyje įkurtas vienintelis pasaulyje smegduobių parkas, užimantis 8 ha ploto teritoriją. Jame yra keliolika įvairaus dydžio ir amžiaus smegduobių. Parke įrengti dviračių ir pėsčiųjų takai, žaidimų ir sporto aikštynai, įrengtas amfiteatras. Parke vyksta kultūros ir sporto renginiai.

Pasvalio kraštas kadaise garsėjo vėjo ir vandens malūnais. Šiandien malūnų likę vienas kitas, jų būklė prasta. Balsių vandens malūnas – vienas seniausių malūnų Lietuvoje. Malūnas statytas 1764 m. Šiuo metu malūnas rekonstruotas, jame įrengti svečių namai. Lankytojus vilioja sutvarkyta aplinka, girnų parkelis, agrarinės paskirties bei etnografiniai eksponatai, mini laikrodžių muziejus.

Rajonas nėra turtingas gamtiniais vandens ištekliais. Pritaikomos turizmui tik dvi didesnės rajono upės. Sutvarkius pakrantes, įrengus maudyklas, upių potencialą galima išnaudoti įtraukiant į turistinius maršrutus.

Pasvalio rajono savivaldybėje yra gamtinių ir kultūros išteklių turizmui vystyti, tačiau prastai išplėtotą infrastruktūrą, tame tarpe apgyvendinimo ir maitinimo paslaugos, kurios neužtikrina pakankamų Lietuvos, o ypač užsienio, turistų srautų.

3.5. ŽEMĖS ŪKIS IR MIŠKININKYSTĖ

Statistikos departamento duomenimis, 2013 m. pradžioje 69,2 proc. Pasvalio rajono savivaldybės gyventojų gyveno kaime (apskritis vidurkis – 40,5 proc., šalies – 33,1 proc.).

Bendras žemės plotas savivaldybėje siekė 128 912 ha, iš jų 75,0 proc. buvo žemės ūkio naudmenos (apskirtyje – 61,1 proc., šalyje – 53,0 proc.). Didžiąją dalį Pasvalio rajono savivaldybės žemės ūkio naudmenų sudarė ariama žemė (91,3 proc.), likusią dalį – pievos ir natūralios ganyklos (7,3 proc.) bei sodai (1,4 proc.).

3.5.1. lentelė. Žemės fondo sudėtis 2013 m. pradžioje, ha

Teritorija	Bendras žemės plotas	Žemės ūkio naudmenos				
		Iš viso	Proc. nuo bendro ploto	Iš jų		
				Ariama žemė	Sodai	Pievos ir natūralios ganyklos
Lietuvos Respublika	6 530 023	3 462 195	53,0	2 927 767	58 959	475 469
Panevėžio apskritis	788 044	481 766	61,1	428 953	6 256	46 558
Biržų r. sav.	147 625	94 967	64,3	83 646	1 014	10 307
Kupiškio r. sav.	108 013	62 305	57,7	54 404	665	7 236
Panevėžio m. sav.	5 010	1 574	31,4	1 066	177	331
Panevėžio r. sav.	217 834	124 929	57,4	115 422	1 833	7 674
Pasvalio r. sav.	128 912	96 662	75,0	88 284	1 388	6 989
Rokiškio r. sav.	180 651	101 330	56,1	86 131	1 179	14 021

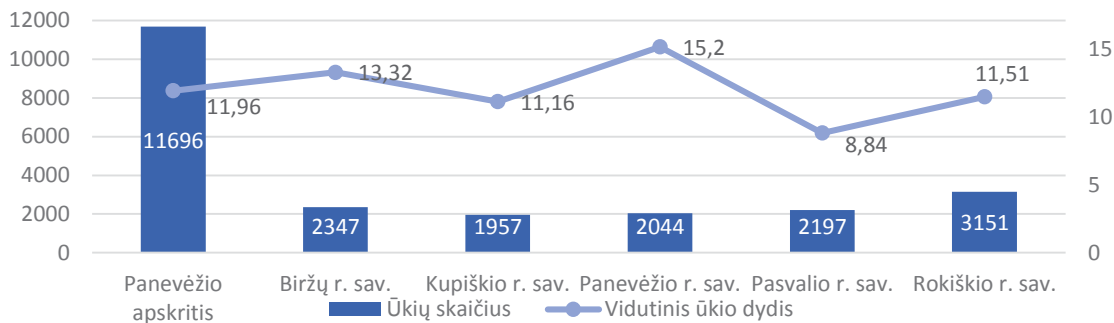
Šaltinis: Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos

3. EKONOMINĖ APLINKA

2013 m. pradžioje Pasvalio rajono savivaldybėje privatiems fiziniams asmenims priklausė 90 157,38 ha žemės ūkio naudmenų žemės, privatiems juridiniams asmenims – 10 504,04 ha, valstybei – 28 248,4 ha, savivaldybei – 1,59 ha.

2014 m. vasario 1 d. Pasvalio rajono savivaldybėje buvo įregistruoti 2 197 ūkiai, tai sudarė 18,8 proc. Panevėžio apskrities ūkių. Vidutinis ūkio dydis Pasvalio rajono savivaldybėje buvo 8,84 ha. Šis rodiklis buvo žemiausias apskrities savivaldybių tarpe (apskrities vidurkis – 11,96 ha). Lietuvoje vidutinio ūkio dydis siekė 9,68 ha.

3.5.1. pav. Ūkių skaičius ir vidutinis ūkio dydis (ha), 2014 m. vasario 1 d.

Šaltinis: VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras

Pasvalio rajono savivaldybės 86,2 proc. ūkių naudojami nuosavybės teise priklausančia žeme, 12,5 proc. sudarė nuomojama žemė iš kitų asmenų ir 1,3 proc. žemės buvo nuomojama iš valstybės.

Pasvalio rajono žemės ūkio sektoriuje dominuoja nedideli ūkiai. Didžiausią ūkių dalį (71,5 proc.) sudaro ūkiai, kurių dydis nuo 1 iki 10 ha. Ūkininkų ūkių registre rajone nebuvo registruota ūkių, kurių dydis viršytų 200 ha. Bendras ūkininkų ūkių žemės naudmenų plotas rajone 2014 m. vasario 1 d. siekė 19 427,81 ha. Šis plotas sudarė 13,9 proc. apskrities ūkininkų ūkių žemės naudmenų ploto.

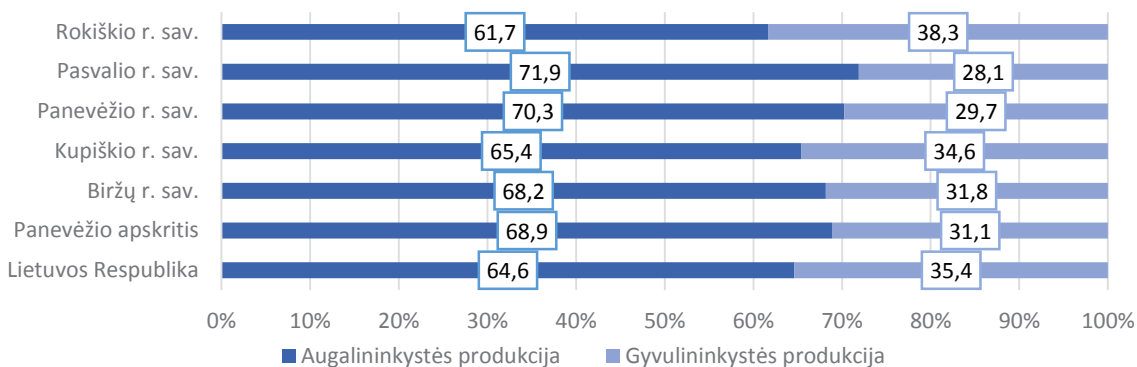
3.5.2. lentelė. Pasvalio rajono savivaldybės ūkininkų ūkių žemės naudmenų grupavimas pagal bendrą plotą 2014 m. vasario 1 d., ha

Ūkio dydis, ha	Iki 0,5	0,5-1	1-3	3-10	10-20	20-30	30-50	50-80	80-100	100-150	150-200
Ūkių skaičius	2	24	808	763	355	142	64	32	2	5	1

Šaltinis: VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras

Statistikos departamento duomenimis, 2012 m. Pasvalio rajono savivaldybėje ūkininkai pagamino produkcijos už 420 839 tūkst. Lt. Savivaldybėje pagaminta 29,0 proc. visos Panevėžio apskrities bendros žemės ūkio produkcijos. 2010–2012 m. bendroji žemės ūkio produkcijos gamyba rajone išaugo 58,9 proc. Augalininkystės produkcija 2012 m. Pasvalio rajono savivaldybėje sudarė 71,9 proc. pagamintos produkcijos, o augimas 2010–2012 m. siekė 87,8 proc. Gyvulininkystės produkcijos gamyba augo mažiau (14,0 proc.). Apskirtyje ir šalyje augalininkystės produkcijos lyginant su gyvulininkyste gaminama mažiau nei Pasvalio rajono savivaldybėje. Lietuvoje 2012 m. augalininkystės produkcija sudarė 64,6 proc., gyvulininkystės – 35,4 proc.

3.5.2. pav. Žemės ūkio produkcija 2012 m., proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Pasėliai Pasvalio rajono savivaldybėje 2012 m. sudarė 80 692 ha ir užėmė 23,4 proc. viso Panevėžio apskrities pasėlių ploto. 2010–2012 m. pasėlių plotas rajone išaugo 1,0 proc. Apskirtyje pasėlių plotas vidutiniškai išaugo 6,5 proc. Didžiausią visų pasėlių dalį Pasvalio rajone sudarė grūdiniai augalai. 2012 m. grūdinių augalų plotai užėmė 66,1 proc. viso pasėlio ploto. Apskirtyje grūdinių augalų pasėlių plotai vidutiniškai sudarė 62,6 proc. Grūdinių augalų derlingumas Pasvalio rajono savivaldybėje 2010–2013 m. laikotarpiu buvo didžiausias apskrityje. 2013 m. Pasvalio rajono savivaldybėje grūdinių augalų derlingumas siekė 4 410 kg iš 1 ha. Šis rodiklis buvo 30,5 proc. aukštesnis už Panevėžio apskrities vidurkį (3 380 kg iš 1 ha) ir net dvigubai didesnis nei Rokiškio rajono savivaldybėje (1 950 kg iš 1 ha).

Pasvalio rajono savivaldybėje galvijų skaičius 2010–2013 m. pradžioje sumažėjo 5,6 proc. 2013 m. pradžioje rajone buvo auginami 21 465 galvijai, tai sudarė 24,0 proc. apskrities galvijų. Apskirtyje ir šalyje auginamų galvijų skaičius taip pat mažėjo (atitinkamai 10,3 proc. ir 4,0 proc.).

2010–2013 m. pradžioje auginamų kiaulių Pasvalio rajono savivaldybėje, apskrityje ir šalyje mažėjo. Analizuojamu laikotarpiu rajone kiaulių sumažėjo 19,2 proc. ir 2013 m. pradžioje jų buvo 27 165 vnt. Kiaulių auginantys Pasvalio rajono savivaldybėje auginė 20,3 proc. apskrities kiaulių. Apskirtyje auginamų kiaulių skaičius 2010–2013 m. pradžioje mažėjo 6,2 proc., šalyje – 13,0 proc. Auginamų paukščių rajone ir apskrityje analizuojamu laikotarpiu daugėjo, o šalyje mažėjo. 2013 m. pradžioje Pasvalio rajone paukščių buvo užauginta 58,1 proc. daugiau (357 712 vnt.) nei 2010 m. pradžioje (226 249 vnt.). Panevėžio apskrityje 2013 m. pradžioje paukščių auginta 84,3 proc. daugiau nei 2010 m. pradžioje, šalyje 2,4 proc. mažiau. Rajone 2010–2013 m. pradžioje daugėjo auginamų triušių (18,8 proc.), šalyje triušių mažėjo, apskrityje triušių skaičius išliko stabilus. Bičių šeimų 2010–2013 m. pradžioje Pasvalio rajono savivaldybėje mažėjo 13,3 proc., apskrityje – 14,8 proc., šalyje – 14,0 proc.

2010–2012 m. Pasvalio rajone išaugo kiaušinių gamyba (nuo 14,7 mln. vienetų 2010 m. iki 17 mln. vienetų – 2012 m.). Apskirtyje kiaušinių gamyba taip pat augo, o šalyje mažėjo. 2012 m. Pasvalio rajone pagaminta 26,6 proc. apskrities kiaušinių. Pieno gamyba rajone 2010–2012 m. išaugo 7,5 proc. (2012 m. primelžta 64 414 tonų pieno). Analizuojamu laikotarpiu apskrityje pieno pagaminta 1,8 proc., šalyje – 2,4 proc. daugiau. Pasvalio rajone 2012 m. primelžta 26,1 proc. primelžto apskrities pieno. Realizuotų skersti gyvulių ir paukščių gyvuoju svoriu, lyginant 2010 m. ir 2012 m. duomenis, rajone sumažėjo 2,2 proc., apskrityje – 3,5 proc., o šalyje augo 4,0 proc. Vilnos gamyba 2010–2012 m. Pasvalio rajone išaugo 80 proc. (nuo 500 kg iki 900 kg). Apskirtyje vilnos gamyba mažėjo 9,8 proc., šalyje augo 27,9 proc. 2012 m. pagamintos vilnos kiekis rajone sudarė tik 5,2 proc. pagamintos vilnos apskrityje.

Gyvulių ir paukščių produktyvumas Pasvalio rajono savivaldybėje 2010–2012 m. augo. 2010 m. rajone kiaušinių vidutiniškai iš dedeklės bendrovėse ir įmonėse surinkta 192 vnt., 2012 m. šis skaičius išaugo iki 309 vnt. (augimas siekė 60,9 proc.). 2012 m. šalyje kiaušinių vidutiniškai iš dedeklės surinkta 249 vnt., Panevėžio apskrityje – 295 vnt.

Pasvalio rajono žemė ūkio bendrovėse ir įmonėse primelžto pieno vidutiniškai iš karvės kiekis didėjo 10,2 proc. (2010 m. primelžta 6 805 kg, 2011 m. – 6 990 kg, 2012 m. – 7 500 kg), o vidutinis primelžto pieno kiekis iš karvės visuose ūkiuose didėjo 16,7 proc. (nuo 5 488 kg (2010 m.) iki 6 407 kg (2012 m.)). Apskirtyje ir šalyje primelžto pieno kiekis iš karvės taip pat didėjo, tačiau buvo mažesnis nei Pasvalio rajono savivaldybės žemė ūkio bendrovėse ir įmonėse bei visuose ūkiuose.

Prikirptos vilnos nuo avies visuose ūkiuose 2010–2012 m. Pasvalio rajone išaugo 38,9 proc. (nuo 1,8 kg iki 2,5 kg). 2012 m. šalyje nuo avies prikirtos vilnos kiekis siekė 2,3 kg, apskrityje – 2,0 kg.

2012 m. Pasvalio rajono savivaldybės teritorijos miškingumas (17,0 proc.) buvo dvigubai mažesnis nei šalies (33,3 proc.) ir mažiausias apskrities rajoninių savivaldybių tarpe (apskrities miškingumas – 28,2 proc.). Medienos išteklių rajone sudarė 9,2 proc. apskrities medienos išteklių. Didžiausias miškingumas (34,8 proc.) bei didžiausi medienos išteklių apskrityje buvo Panevėžio rajono savivaldybėje. Didžiausi Pasvalio rajono savivaldybės miškai – Jakūbonių, Moliūnų, Žaliosios girios dalis.

3.6. SSGG ANALIZĖ

Stiprybės
Bendrieji ekonominiai rodikliai
Augančios tiesioginės užsienio investicijos.
Verslas
Didėjantis registruotų įmonių skaičius.
Gerai išplėtotas prekybos ir maitinimo įmonių tinklas.
Sparčiau nei apskrityje ir šalyje auganti mažmeninės prekybos apyvarta.
Augantis maitinimo įstaigų skaičius.
Statyba
Išaugęs pastatytų naujų butų skaičius.
Didesnis statybos apimčių augimas savivaldybėje (lyginant 2010 m. ir 2012 m. duomenis) nei šalyje ir apskrityje.
Rekreacija ir turizmas
Pasvalio krašto muziejus ir Turizmo informacijos centras sujungti į vieną įstaigą.
Augantis apgyvendintų turistų ir Turizmo informacijos centro lankytojų skaičius.
Žemės ūkis ir miškininkystė
Didelis žemės ūkio naudmenų procentas nuo bendro žemės ploto.
Sparčiai auganti bendroji žemės ūkio produkcijos gamyba.
Savivaldybėje pagaminama didelė dalis apskrities bendrosios žemės ūkio produkcijos.
Grūdinių augalų derlingumas viršija visų apskrities savivaldybių rodiklius.
Silpnybės
Bendrieji ekonominiai rodikliai
Mažos tiesioginės užsienio investicijos, lyginant su apskrities ir šalies vidurkiais.
Verslas
Mažėjantis veikiančių įmonių skaičius.
Žemas verslumo lygis.
Mažesnė nei šalyje ir apskrityje vienam gyventojui tenkanti apyvarta įmonėse, užsiimančiose mažmeninės prekybos bei maitinimo ir gėrimų teikimo veikla.
Statyba
Ženkliai sumažėjęs pastatytų naujų neįgyvenamųjų pastatų skaičius.
Rekreacija ir turizmas
Rajono teritorijoje yra nemažai turistams patrauklių objektų, tačiau dauguma jų nėra pritaikyti lankytojams.
Žemės ūkis ir miškininkystė
Žemas vidutinis vieno ūkio dydis.
Mažas teritorijos miškingumas bei maži medienos ištekliai.
Galimybės
Bendrieji ekonominiai rodikliai
Aktyvios rinkodaros naudojimas, pritraukiant vietines ir užsienio investicijas.
Patrauklių sąlygų sudarymas investuotojams.
Verslas
Didesnė parama smulkaus ir vidutinio verslo plėtrai.
Verslo inkubatoriaus steigimas.
Statyba
Statybos sektoriaus plėtra, augant daugiabučių gyvenamųjų namų renovacijai.
Viešosios paskirties pastatų renovavimas.
Socialinio būsto plėtra.
Rekreacija ir turizmas
Kultūros paveldo ir kitų objektų pritaikymas turizmui.
Pėsčiųjų, dviračių, sveikatingumo takų ir turistinių maršrutų plėtojimas.
Aktyvesnis rinkodaros priemonių naudojimas, pristatant rajono turizmo objektus.

Kaimo turizmo sodybų plėtra.
Glaudus bendradarbiavimas tarp turizmo organizavimo, apgyvendinimo ir maitinimo įmonių.
Žemės ūkis ir miškininkystė
Ūkių stambėjimas sudarant didesnę konkurenciją kitų rajonų didiesiems ūkiams.
Ekologinių ūkių vystymas ir alternatyvių verslų plėtojimas.
Grėsmės
Bendrieji ekonominiai rodikliai
Lėtas TUI ir MI augimas neigiamai įtakos savivaldybės rodiklius.
Besikeičianti teisinė aplinka ir naujų mokesčių įvedimas.
Verslas
Sumažėjusi gyventojų perkamoji galia.
Kvalifikuotų darbuotojų trūkumas.
Energetinių išteklių, žaliavų bei kitų kainų augimas.
Statyba
Mažėjančios kreditavimo galimybės.
Investicinių projektų, susijusių su statybų sektoriumi, atidėjimas vėlesniam laikotarpiui ar visiškas jų atsisakymas.
Rekreacija ir turizmas
Mažėjantis turistų skaičius.
Turizmo objektų būklės prastėjimas, tuo pačiu patrauklumo mažėjimas.
Kultūros paveldo objektų praradimas dėl nusidėvėjimo.
Žemės ūkis ir miškininkystė
Žemės ūkio produkcijos gamybos mažėjimas.
Inovacijų stoka ir konkurencingumo mažėjimas.
Ligų, stichinių nelaimių neigiamas poveikis žemės ūkiui ir miškininkystei.

4. APLINKA IR INFRASTRUKTŪRA

4.1. VANDENS TIEKIMAS IR NUOTEKŲ TVARKYMAS

Pagrindinė Pasvalio rajono savivaldybės teritoriją aptarnaujanti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonė yra UAB „Pasvalio vandenys“. UAB „Pasvalio vandenys“ aptarnauja Pasvalio ir Joniškėlio miestų bei 42 rajono gyvenviečių vandentiekos ir vandenvalos objektus. Pagal UAB „Pasvalio vandenys“ pateiktą informaciją savivaldybės teritorijoje yra apie 167,2 km vandens tiekimo ir apie 97,9 km nuotekų surinkimo tinklų. Savivaldybėje nėra atlikta vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklų inventorizacija, todėl pateikiamas tik apytikslis tinklų ilgis. UAB „Pasvalio vandenys“ duomenimis, Pasvalio mieste eksploatuojami vandentiekio ir nuotekų tinklai yra patenkinamos būklės. Didžiojoje rajonų gyvenviečių dalyje vandentiekio ir nuotekų tinklų būklė yra nepatenkinama.

Vandens tiekimas. 2012 m. UAB „Pasvalio vandenys“ eksploatavo 42 vandenvietes ir aptarnavo 18 433 gyventojus. Kitas vandenvietes eksploatuoja seniūnijos, žemės ūkio bendrovės, kitos įstaigos. Centralizuotai tiekiamu vandeniu aprūpinama apie 58 proc. savivaldybės gyventojų. Pasvalio ir Joniškėlio miestuose bei didžiojoje dalyje miestelių ir kaimų sumontuota bebokštė vandens tiekimo sistema, panaudojant slėgio kitimo pavara, tačiau dar yra ir metalinių bei mūrinių arba betoninių bokštų.

Pasvalio mieste centralizuotai tiekiamo vandens vartotojai – gyventojai ir įmonės. Pasvalio mieste yra 3 315 vartotojų (7 895 gyventojų), abonentų skaičius siekia 232, jų poreikis per parą apie 3 000 m³ vandens. Didžiausias aptarnaujamų gyventojų skaičius yra šiose savivaldybės gyvenvietėse – Krinčine, Mikoliškyje, Joniškėlyje, Narteikiuose, Pušalote, Saločiuose, Ustukiuose, Vaškuose, Pajėšmeniuose. Vartotojams tiekiamas tik požeminis vanduo.

Pasvalio mieste yra apie 170 žmonių, kurie nesinaudoja centralizuotai tiekiamu geriamuoju vandeniu (naudojamas šachtinių šulinių ar kitų šaltinių vanduo). Nors naudoti kastinių šulinių vandenį yra paprasta ir nebrangu, tačiau bloga jo kokybė dažnai riboja šio vandens naudojimą. Šachtinių šulinių vandeniui būdingas didelis nitratų kiekis, kietumas, mikrobiologinis užterštumas. Mieste šulinių vandeniui būdingas užterštumas sunkiaisiais metalais. Gruntiniai vandenys Pasvalio regione yra palyginti švarūs, tačiau šio vandens kokybę mažina didelis geležies bei karbonatų kiekis. Rajono miestuose ir kaimo vietovėse dar yra daugiau kaip 5 000 šachtinių šulinių, kurių vandenį naudoja gyventojai.

Didžiausia savivaldybėje vandenvietė yra Pasvalio mieste. Joje išgaunama 65 proc. viso savivaldybėje išgaunamo geriamojo vandens. Vidutinis buitinis suvartojamo vandens kiekis Pasvalio mieste – 43 l/d vienam gyventojui. Geriamojo vandens kokybė Pasvalio mieste atitinka HN24:2003 reikalavimus. Visas geriamasis vanduo Pasvalio mieste yra tiekiamas iš pagrindinės miesto vandenvietės, kurioje yra šeši gręžiniai. Joniškėlio mieste yra 2 gręžiniai, kaimo vietovėse – 232 gręžiniai. Geležies šalinimui iš geriamojo vandens Pasvalio miesto vandenvietėje yra sumontuoti ir veikia geriamojo vandens gerinimo įrenginiai. Maksimalus gerinimo įrenginių našumas yra 200 m³/h. Vandens gerinimui naudojami slėginiai filtrai. Vandens gerinimo įrenginiai yra įrengti 19 savivaldybės vandenviečių. Iki leistinų normų geriamasis vanduo yra išvalomas Pasvalio ir Joniškėlio miestų, Daujėnų, Girsūdų, Grūžių, Kalno, Kiemėnų, Kriklinių, Krinčino, Meškalaukio, Mikoliškio, Namišių, Narteikių, Pušaloto, Rinkūnų, Saločių, Švobiškio, Tetirvinų, Ustukių, Vaškų, Vilkiškių, Žilpamūšio gyvenvietėse. HN 24:2003 normų reikalavimus atitinka apie 90 procentų savivaldybės teritorijoje viso tiekiamo geriamojo vandens.

Pasvalio mieste bendras vandentiekio tinklų ilgis yra apie 43,7 km, Joniškėlyje – apie 2,4 km. Bendras tinklų ilgis kaimo vietovėje sudaro apie 120 km. Dauguma vandentiekio vamzdžių yra ketiniai, tik nedidelė dalis jų plastikiniai. Ketinių vamzdžių skersmuo yra nuo 100 mm iki 300 mm. Daugelis įvadų į gyvenamuosius namus yra 65 mm skersmens.

Pasvalio mieste gaisrinio vandentiekio sistema (hidrantai) priklauso UAB „Pasvalio vandenys“. Hidrantus tikrina Pasvalio priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba. Gaisrinio vandentiekio inžineriniai įrenginiai – gaisriniai hidrantai – yra įrengti ant geriamojo vandentiekio linijų (šuliniuose). Pasvalio mieste esanti gaisrinio vandentiekio sistema tenkina esamą poreikį.

Statistikos departamento duomenimis, 2012 m. Pasvalio rajono savivaldybėje viso sunaudoto vandens teko: 19,5 tūkst. m³ – energetikos reikmėms, 336,4 tūkst. m³ – ūkio ir buities reikmėms, 615,5 tūkst. m³ – pramonės reikmėms ir 162,3 tūkst. m³ – žemės ūkio reikmėms.

2010–2012 m. laikotarpiu Pasvalio rajono savivaldybėje paimto ir sunaudoto požeminio vandens kiekiai kito netolygiai – 2011 m. didėjo (nuo 1 052,9 tūkst. m³ – 2010 m. iki 1 139,7 tūkst. m³ – 2011 m.), o 2012 m. vėl sumažėjo (iki 1 133,7 tūkst. m³). Analizuojamu 2010–2012 m. laikotarpiu paimto požeminio vandens sunaudojimas savivaldybėje vidutiniškai siekė apie 86 proc. bei buvo artimas apskrities vidurkiui (apie 83 proc.).

4.1.1. lentelė. Paimta ir sunaudota požeminio vandens

Vietovė / Metai	Paimta vandens, tūkst. m ³			Sunaudota vandens, tūkst. m ³			Sunaudota, proc.		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Lietuvos Respublika	138 403,4	135 827,8	132 167,1	111 426,8	110 884,7	109 155,7	80,5	81,6	82,6
Panevėžio apskritis	10 868,7	11 012,2	11 567,5	8 893,3	9 200,1	9 680,5	81,8	83,5	83,7
Biržų r. sav.	1 013	953,3	912,6	830	785	777,5	81,9	82,3	85,2
Kupiškio r. sav.	476,3	390,7	392,9	296,3	271,7	281,9	62,2	69,5	71,7
Panevėžio m. sav.	6 146	6 579	7 025	5 020,1	5 428,2	5 647,9	81,7	82,5	80,4
Panevėžio r. sav.	264	198	197	249	177	187	94,3	89,4	94,9
Pasvalio r. sav.	1 317,4	1 263,7	1 286,5	1 052,9	1 139,7	1 133,7	79,9	90,2	88,1
Rokiškio r. sav.	1 652	1 627,5	1 753,5	1 445	1 398,5	1 652,5	87,5	85,9	94,2

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Nuotekų tvarkymas. Pasvalio mieste centralizuotą nuotekų surinkimą ir tvarkymą vykdo UAB „Pasvalio vandenys“. Iš viso Pasvalio mieste centralizuotu nuotekų surinkimu naudojasi 7 600 gyventojų, tai sudaro apie 87 proc. Pasvalio miesto gyventojų. Gyventojai, kurie nėra prisijungę prie centralizuotos nuotekų tvarkymo sistemos, turi įsirengę išsėmimo duobes. Pasvalio mieste yra dvylika nuotekų siurblių. Nuotekų tinklų ilgis Pasvalio mieste siekia apie 48,9 km, kitose gyvenvietėse – apie 50,3 km. Iš viso prisijungę prie nuotekų tinklų yra apie 40 proc. savivaldybės gyventojų. Daugiausiai prisijungusių prie centralizuotos nuotekų tvarkymo sistemos gyventojų yra šiose savivaldybės gyvenvietėse: Joniškėlyje – 676, Krinčine – 177, Mikoliškyje – 511, Narteikiuose – 368, Saločiuose – 166, Ustukiuose – 186, Pajiešmeniuose – 419.

Pasvalio mieste yra biologiniai nuotekų valymo įrenginiai, kurių našumas 2800 m³ per parą. Nuotekų valymo įrenginių rekonstrukcija atlikta 2010 m. Nuotekų išvalymo kokybė atitinka Nuotekų tvarkymo reglamente nustatytus reikalavimus. Atitekančių nuotekų vidutinis metinis užterštumas pagal BDS7 1300 mgO₂/l, pagal skendinčių medžiagų kiekį 500 mg/l, pagal bendrąją fosforo koncentraciją 35,5 mg/l, pagal bendrąją azoto koncentraciją 188,9 mg/l.

Pasvalio nuotekų valymo įrenginiuose veikia dumblo sausinimo įrenginiai. Valymo įrenginių teritorijoje yra nusausinto dumblo sandėliavimo aikštelės. Nuotekų valyklos yra įrengtos dar 20 gyvenviečių. Vidutinis visų nuotekų valyklų apkrovimas yra apie 52 proc. Daugiausiai apkrauta yra Pasvalio miesto nuotekų valykla. Po nuotekų valymo susidaręs dumblas yra naudojamas laukų tręsimui.

Lietaus nuotakyno būklė Pasvalio mieste yra patenkinama. Lietaus nuotakyną UAB „Pasvalio vandenys“ eksploatuoja pagal panaudos sutartį su Pasvalio rajono savivaldybe. Nuo gatvių, teritorijų paviršinės lietaus nuotekos išleidžiamos išleistuvais į Lėvens upę. Du lietaus išleistuvai yra kontroliuojami, vykdoma jų laboratorinė kontrolė.

Statistikos departamento duomenimis, 2012 m. Pasvalio rajono savivaldybėje į paviršinius vandenis buvo išleista 1 189,1 tūkst. m³ nuotekų. Visas savivaldybėje susidariusias nuotekas reikėjo valyti ir jos buvo išvalytos iki leistinų normų.

4.1.2. lentelė. Ūkio, buitės ir gamybos nuotekos, išleistos į paviršinius vandenis 2012 m., tūkst. m³

Vietovė / Rodiklis	Iš viso	Kurių nereikia valyti	Išvalytų iki normų	Nepakankamai išvalytų	Užterštų (be valymo)
Lietuvos Respublika	2 938 537,7	2 759 054,1	175 456,3	3 995,3	32
Panevėžio apskritis	16 755,4	1 348,2	14 845,5	561,7	0
Biržų r. sav.	1 670,8	0	1 670,8	0	0
Kupiškio r. sav.	597,6	0	37,3	560,3	0
Panevėžio m. sav.	9 031	0	9 031	0	0
Panevėžio r. sav.	174,7	0	173,3	1,4	0
Pasvalio r. sav.	1 189,1	0	1 189,1	0	0
Rokiškio r. sav.	4 092,2	1 348,2	2 744	0	0

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

4.2. ENERGETIKA

Elektros energijos tiekimą ir tinklų priežiūrą Pasvalio mieste vykdo AB „LESTO“ Pasvalio tinklo eksploatavimo grupė. Vartotojams elektros energija tiekama 10 ir 0,4 kV elektros tinklais.

2008–2012 m. laikotarpiu Pasvalio rajono savivaldybėje suvartotos elektros energijos kiekiai kito netolygiai. 2008–2010 m. elektros energijos vartojimas mažėjo (nuo 62,8 mln. kWh – 2008 m. iki 60,9 mln. kWh – 2009 m.). 2011 m. elektros energijos vartojimas ėmė augti ir 2012 m. savivaldybėje buvo suvartota 63,9 mln. kWh (1,1 mln. kWh daugiau nei 2008 m.).

AB „Lietuvos dujos“ savivaldybės teritorijoje eksploatuoja 128,6 km dujotiekio tinklą. Dujofikuotas Pasvalio miestas ir rajono gyvenvietės: Daujėnų, Pušaloto, Krinčino miesteliai, Kiemelių k., Diliauskų k., Ustukių k., Aukštikalnių gyv., Pasvalio Vienkiemių k., Ažuolynės gyv., Paiešmenės k., Žilpamūšio k., Puodžių k., Mikoliškio k. Yra galimybė dujofikuoti ir kitas gyvenvietes.

Pagrindiniai gamtinių dujų vartotojai rajone – AB „Panevėžio energija“ rajoninė katilinė, AB „Pieno žvaigždės“ filialas Pasvalio sūrinė katilinė, UAB „Kurana“ bioetanolio gamykla, UAB „Pasvalio agrochemija“ grūdų džiovykla ir katilinė, ŽŪK „Mūšos aruodai“, UAB „Pasvalio melioracija“, UAB „Linus agro“, UAB „Agrokonzerno grūdai“, ŽŪB „Kiemeliai“, ŽŪB „Grūdai“, ŽŪB „Girsūdai“, ŽŪB „Draugystė“, ūkininko R. Janušio, P. Karoblio grūdų džiovyklos, UAB „Lenauda“ (9 katilinės), UAB „Pasvalio duona“.

Pasvalio miestui gamtinės dujos skirstomuoju dujotiekiu yra tiekiamos iš 3 dujų skirstymo stočių: Pasvalio, Pajiešmenų, Gegužinės. Bendras skirstomojo dujotiekio ilgis siekia 25,2 km. Pasvalio mieste yra 2 599 buitiniai gamtinių dujų vartotojai (666 privatūs namai ir 1 933 daugiabučių butai). 2009–2013 m. Pasvalio rajono savivaldybėje suvartotų dujų kiekiai kito netolygiai: 2009–2011 m. suvartotų dujų kiekis augo (nuo 10 892 tūkst. m³ – 2009 m. iki 14 548 tūkst. m³ – 2011 m.), o 2012–2013 m. sumažėjo (iki 11 402 tūkst. m³).

Pagrindinis šilumos gamintojas ir tiekėjas savivaldybėje yra AB „Panevėžio energija“. Savivaldybėje taip pat veikia keletas nepriklausomų šilumos gamintojų: UAB „Šilumos šaltinis“, UAB „Kurana“, UAB „ENG“ ir UAB „Lenauda“.

AB „Panevėžio energija“ šilumą gamina 7 katilinėse, kurių instaliuota galia siekia apie 47,21 MW. Keturiuose katilinėse naudojamas kuras yra gamtinės dujos, dvi katilinės naudoja malkas ir viena katilinė naudoja šiaudus, tačiau gali naudoti malkas bei skystą kurą. Pasvalio rajoninėje katilinėje šiluma yra gaminama kogeneracinėje jėgainėje, kuri priklauso UAB „ENG“. 2013 m. AB „Panevėžio energija“ kartu su nepriklausomais šilumos gamintojais pagamino 40 269,90 MWh šilumos, realizavo – 30 536,1 MWh. Toks didelis skirtumas susidarė dėl šilumos nuostolių centralizuoto šilumos tiekimo trasose.

Pasvalio rajono savivaldybei priklauso penkios katilinės centralizuotai tiekiančios šilumą rajono vartotojams: trys Vaškų seniūnijoje (naudojamas kuras – šiaudai ir malkos), viena naudojanti gamtines dujas Krinčino seniūnijoje ir viena naudojanti šiaudus Saločių seniūnijoje.

Įrengtų šilumos trasų savivaldybėje ilgis siekia apie 23,787 km. Centralizuotai šiluma iš AB „Panevėžio energija“ katilinių tiekama Pasvalio ir Joniškėlio miestams, Narteikių k., Pajiešmenų k., Mikoliškio k. Saločių ir Krinčino miesteliams centralizuotai šiluma tiekama iš seniūnijų katilinių. Savivaldybėje šilumos gamybai pagrindinis naudojamas kuras yra gamtinės dujos. Apie 16 proc. sudaro atsinaujinantys energijos ištekliai. Vidutinė šilumos kaina (be PVM) savivaldybėje 2012 m. buvo 235,75 Lt/MWh, 2013 m. – 216,40 Lt/MWh.

Pasvalio mieste yra eksploatuojama viena katilinė (AB „Panevėžio energija“). Pasvalio miesto šilumos energijos tiekimo sistema yra efektyvi, nes tiekiant šilumą vartotojams problemų nekyla. Pasvalio mieste nuo 2000 m. buvo pakeista apie 5 km šilumos tinklų, panaikinta keturvamzdė sistema (panaikinta grupinė boilerinė iš kurios vartotojams buvo tiekiamas karštas vanduo) ir modernizuoti šilumos punktai pas vartotojus, užtikrinant karšto vandens tiekimą iš individualių šilumokaičių. Visa tai leidžia išlaikyti šilumos tiekimo sistemą efektyvia. Siekiant ir ateityje padidinti Pasvalio miesto šilumos tinklų patikimumą ir užtikrinti efektyvų šilumos tiekimą vartotojams, 2014 m. planuojama pakeisti apie 1,7 km šilumos tinklų.

4.2.1. lentelė. Šilumos tinklų būklė Pasvalio rajono savivaldybėje

Gyvenvietė	Tinklų įrengimas	Hidroizoliacijos būklė	Vamzdžių būklė	Armatūros būklė
Pasvalio m.	1970 m.–2013 m.	gera	gera	gera
Joniškėlio gyv.	1982 m.–1986 m.	gera	gera	gera
Joniškėlio mok.	1982 m.–1986 m.	gera	gera	gera
Ažuolyno gyv.	1978 m.	patenkinama	patenkinama	patenkinama
Pajiešmenų gyv.	1984 m.–2013 m.	patenkinama	patenkinama	patenkinama
Mikoliškio gyv.	1973 m.–2011 m.	gera	gera	gera
Narteikių gyv.	1996 m.	gera	gera	gera

Šaltinis: AB „Panevėžio energija“

Pasvalio miesto šilumos vartotojams šiluma tiekama termofikacinio vandens trasomis, kurių bendras ilgis 15,154 km ir karšto vandens tinklais, kurių ilgis 0,233 km. Vyraujantis trasų paklojimo būdas – nepraeinamuose

kanaluose, taip pat trasos paklotos ir praeinamu kanaliniu, bekanaliniu bei oriniu būdais.

Dauguma vartotojų, ypač gyventojai centralizuotai tiekiamą šilumą naudoja ir šildymui ir karšto vandens ruošimui, tačiau kai kurie vartotojai, ypač įmonės ir organizacijos, karštą vandenį ruošia atskirai, dažniausiai el. energijos pagalba.

Šildymo ir karšto vandens sistemų techninę priežiūrą atlieka: AB „Panevėžio energija“ 79 daugiabučiams gyvenamiesiems namams; UAB „Pasvalio butų ūkis“ 29 daugiabučiams gyvenamiesiems namams; UAB „Lenauda“ 4 daugiabučiams gyvenamiesiems namams. Automatizuotų daugiabučių namų šilumos punktų su nuotoliniu valdymu Pasvalio rajono savivaldybėje nėra.

Pasvalio mieste pagal patvirtintą 2012–2016 m. investicinį planą dalis šilumos tiekimo vamzdinių bus atnaujinta, taip pat planuojama atnaujinti ir rajoninės katilinės vandens šildymo katilus. Per pastaruosius metus atliktos efektyvumo didinimo priemonės – įrengtas kogeneracinis įrenginys Pasvalio RK, modernizuota apie 1 km šilumos trasų bei apie 100 šilumos punktų.

4.3. TRANSPORTAS

Pasvalio rajono savivaldybės teritoriją kerta Lietuvos magistralinis kelias Panevėžys – Pasvalys – Bauskė (A10). Lietuvos magistralinis kelias A10 yra dalis Europinės reikšmės E67 Helsinkis – Talinas – Ryga – Panevėžys – Kaunas – Varšuva – Vroclavas – Praha magistralės. Ruožas nuo Varšuvos iki Talino vadinamas „Via Baltica“ vardu. Rajono teritorija driekiasi keturi krašto keliai: Šiauliai – Pakruojis – Pasvalys (150), Joniškis – Žeimelis – Pasvalys (209), Biržai – Raubonys (125), Pasvalio aplinkkelis (205) ir 43 rajoniniai keliai. Savivaldybės teritorijoje esančius valstybinius kelius prižiūri VĮ „Panevėžio regiono keliai“ Pasvalio kelių tarnyba. Kelių transportu Lietuvoje vežama apie 50 proc. visų krovinių ir apie 97 proc. visų keleivių.

Lietuvoje bendras vietinės reikšmės automobilių kelių ilgis 2010–2012 m. išaugo 3,4 proc. Panevėžio apskrityje vietinės reikšmės automobilių kelių ilgis didėjo 0,2 proc. Apskrities rodiklis ūgtelėjo išaugus Panevėžio miesto vietinės reikšmės automobilių kelių ilgiui 3,1 proc. Kitų apskrities savivaldybių, tame tarpe ir Pasvalio rajono, vietinės reikšmės automobilių kelių ilgis nekito. Pasvalio rajono savivaldybėje 2012 m. vietinės reikšmės automobilių kelių ilgis (867 km) sudarė 13,4 proc. apskrities ir 1,4 proc. šalies vietinės reikšmės kelių ilgio.

4.3.1. lentelė. Vietinės reikšmės automobilių kelių ilgis 2010–2012 m., km

Vietovė	2010	2011	2012
Lietuvos Respublika	60 864	61 653	62 923
Panevėžio apskritis	6 473	6 471	6 487
Biržų r. sav.	974	974	974
Kupiškio r. sav.	874	874	874
Panevėžio m. sav.	450	448	464
Panevėžio r. sav.	1 695	1 695	1 695
Pasvalio r. sav.	867	867	867
Rokiškio r. sav.	1 613	1 613	1 613

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2012 m. Pasvalio rajono vietinės reikšmės automobilių keliai su danga sudarė 92,7 proc. vietinės reikšmės automobilių kelių ilgio. Didžioji dalis (75,5 proc.) kelių buvo dengti žvyru. 2010–2012 m. Pasvalio rajone šešiais kilometrais mažėjo kelių su žvyro danga ir atitinkamu skaičiumi didėjo kelių ilgis su patobulinta danga.

4.3.2. lentelė. Vietinės reikšmės automobilių kelių ilgis Pasvalio rajono savivaldybėje 2012 m.

Rodiklis	Kilometrai	Dalis viso kelio ilgio (proc.)
Vietinės reikšmės automobilių kelių ilgis	867	100
Iš jų		
Vietinės reikšmės kelių su patobulinta danga ilgis	149	17,2
Žvyro kelių ilgis	655	75,5
Grunto kelių ilgis	63	7,3

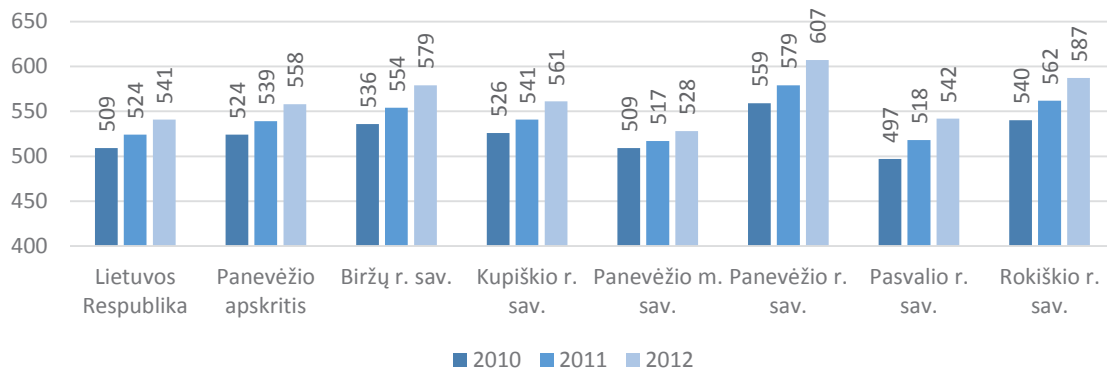
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2012 m. Pasvalio rajono savivaldybė iš Kelių priežiūros ir plėtros programos vietinės reikšmės keliams (gatvėms) tiesti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti gavo 1 844,8 tūkst. Lt, 2011 m. – 1 910,3 tūkst. Lt. Taip pat papildomai gauta lėšų konkreiems vietinės reikšmės keliams remontuoti.

Pasvalio rajono savivaldybėje 2010–2012 m. 1000-ui gyventojų tenkantis individualių lengvųjų automobilių

skaičius augo 9,0 proc., apskrityje – 6,5 proc., šalyje – 6,3 proc. Rajone 2012 m. pabaigoje buvo 14 777 individualūs lengvieji automobiliai. Pasvalio rajono savivaldybėje 1000-ai gyventojų tenkantis individualių lengvųjų automobilių skaičius (542) buvo labai artimas Lietuvos (541) rodikliui bei nusileido apskrities (558) rodikliui.

4.3.1. pav. 1 000-ai gyventojų tenkantis individualių lengvųjų automobilių skaičius 2010–2012 m.

Šaltinis.: Lietuvos statistikos departamentas

2012 m. Pasvalio rajono savivaldybėje viešojo naudojimo autobusais buvo pervežta 155,2 tūkst. keleivių. Lyginant 2010 ir 2012 m. duomenis, viešojo naudojimo autobusais pervežtų keleivių skaičius savivaldybėje išaugo 3,3 proc. Kitose Panevėžio apskrities savivaldybėse pervežtų keleivių skaičius viešojo naudojimo autobusais mažėjo ir vidutiniškai apskrityje sumažėjo 4,2 proc. Šalyje viešojo naudojimo autobusais pervežtų keleivių skaičius analizuojamu laikotarpiu išaugo 2,4 proc. Vidutiniškai vienam gyventojui tenkančių kelionių autobusu skaičius savivaldybėje 2012 m. buvo žemiausias (5,6 kelionės) visų apskrities savivaldybių tarpe. Panevėžio apskrityje vienam gyventojui teko 57,1 kelionės autobusu, šalyje – 91,9 kelionės. Autobusų maršrutų skaičius Pasvalio rajono savivaldybėje 2010–2012 m. išaugo dviem maršrutais (nuo 40 – 2010 m. iki 42 – 2012 m.). Maršrutų skaičius apskrityje ir šalyje sumažėjo atitinkamai 7,4 proc. ir 3,2 proc.

4.3.3. lentelė. Keleivių vežimas viešojo naudojimo autobusais

Vietovė / Metai	Vežta keleivių, tūkst.				Maršrutų skaičius			
	2010	2011	2012	Pokytis 2010–2012, proc.	2010	2011	2012	Pokytis 2010–2012, proc.
Lietuvos Respublika	268 686,9	274 822,3	275 130,8	2,4	2 992	3 064	2 895	-3,2
Panevėžio apskritis	14 579,6	14 866,4	13 968,9	-4,2	378	361	350	-7,4
Biržų r. sav.	638,9	609,9	569,5	-10,9	45	45	40	-11,1
Kupiškio r. sav.	426	502,6	413,8	-2,9	17	18	17	-
Panevėžio m. sav.	11 745,5	12 076,3	11 382,9	-3,1	124	131	181	46,0
Panevėžio r. sav.	270,8	261,4	243,6	-10,0	102	74	19	-81,4
Pasvalio r. sav.	150,5	160,6	155,2	3,3	40	42	42	5,0
Rokiškio r. sav.	1 347,8	1 255,6	1 203,9	-10,7	50	51	51	2,0

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Keleivių vežimo autobusais vietinio ir tolimojo reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais paslaugas Pasvalio rajono savivaldybėje teikia UAB „Pasvalio autobusų parkas“. Įmonė 2013 m. autobusais keleivius vežė vienu miesto, 38 priemiesčio ir dviem tolimojo susisiekimo maršrutais. Bendras maršrutų ilgis siekė 2 192 km. Per savaitę vidutiniškai išvažiuota į 532 reišus. Maršrutuose per metus pravažiuota 638 tūkst. km.

2013 m. autobusų parką sudarė 33 autobusai. UAB „Pasvalio autobusų parkas“ neturėjo autobusų eksploatuotų iki 10 m., nuo 11 m. iki 20 m. buvo 6 autobusai, likę 27 autobusai buvo virš 21 m. Vidutinis autobusų eksploatavimo amžius – 24 m. Visą autobusų parką sudarė autobusai virš 30 vietų. UAB „Pasvalio autobusų parkas“ 2010–2013 m. laikotarpiu įsigijo 11 naudotų autobusų. 2014 m. numatoma įsigyti vieną autobusą.

2013 m. buvo pervežta 123,3 tūkst. keleivių. Lyginant su 2010 m. (144,5 tūkst. keleivių), 2013 m. keleivių pervežta 17,2 proc. mažiau. Miesto maršrutais 2013 m. vežta 7,6 tūkst. keleivių (15,8 proc. daugiau nei 2010 m.), priemiesčio maršrutais – 91,6 tūkst. keleivių (23,6 proc. mažiau nei 2010 m.), tolimojo susisiekimo maršrutais – 6,4 tūkst. keleivių (65,0 proc. mažiau nei 2010 m.), užsakomųjų reišų maršrutais – 17,7 tūkst. keleivių (keturis

kartus daugiau nei 2010 m.). Autobusų rida 2013 m. siekė 689,2 tūkst. km (5,5 proc. mažiau nei 2010 m.).

Per 2013 m. įmonės gautos pajamos (920,9 tūkst. Lt) padengė patirtas sąnaudas (886,9 tūkst. Lt) ir pelnas siekė 34,0 tūkst. Lt. Pajamos, lyginant su 2010 m., sumažėjo 95,8 tūkst. Lt. Vykdamas keleivių pervežimo viešųjų paslaugų įsipareigojimus, 2013 m. buvo patirta 1 519,2 tūkst. Lt nuostolių, o dėl keleiviams taikytų važiavimo lengvatų buvo negauta 136,7 tūkst. Lt pajamų. Visas negautas pajamas ir nuostolius, susidariusius dėl keleivių pervežimo, dengia Pasvalio rajono savivaldybė.

4.4. APLINKOS APSAUGA

Atliekų tvarkymas Panevėžio apskrityje vykdomas, remiantis Panevėžio apskrities atliekų tvarkymo planu. Regione veikia vienintelis Panevėžio regiono nepavojingų atliekų sąvartynas Dvarininkų kaime Panevėžio rajone. Nuo 2009 m. liepos 15 d. Pasvalio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistema tapo sudėtine Panevėžio regiono atliekų tvarkymo sistemos dalimi. Pasvalio rajone atliekų tvarkymas vykdomas, vadovaujantis Pasvalio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planu.

Didelių gabaritų atliekos iš rajono gyventojų priimamos didelių gabaritų atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo ir rūšiavimo aikštėje, esančioje Mūšos g. 12B, Pasvalyje, prie UAB „Pasvalio gerovė“. Į aikštelę gyventojai gali atvežti: smulkias statybos ir griovimo atliekas, automobilių padangas, makulatūrą, plastiko, stiklo atliekas, nenaudojamą buitinę techniką (televizorius, šaldytuvus, virykles ir kitą įrangą), baldus. Taip pat pavojingas atliekas: akumulatorius ir galvalinius elementus, gyvsidabrio lempas, dažų, lakų, tirpiklių atliekas ir jų tarą, asbesto atliekas ir kt.

Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelė įrengta prie uždaryto pagrindinio Pasvalio rajono savivaldybės sąvartyno Levaniškių kaime. Čia surenkamos žaliosios sodų, daržų ir parkų biologiškai suyrančios atliekos: lapai, žolė, medžių ir krūmų šakos, daržovių atliekos, augalų šaknys, pjuvenos, drožlės. Šios atliekos tiek iš gyventojų tiek ir iš juridinių asmenų priimamos nemokamai.

Nuo 2014 metų sausio 1 d. UAB „Pasvalio gerovė“ komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas atlieka visame Pasvalio rajone. Bendrovė rajono gyventojams teikia atliekų surinkimo, tvarkymo ir šalinimo, didelių gabaritų atliekų surinkimo ir išvežimo, statybinio laužo išvežimo, antrinių žaliavų surinkimo ir rūšiavimo, nuotekų iš uždarytų talpų išvežimo, technikos nuomos paslaugas.

2012 m. Pasvalio rajone buvo surinkta 6 630 t įvairių komunalinių atliekų. Viešojo atliekų tvarkymo paslauga naudojosi apie 90 proc. rajono gyventojų.

Oro tarša kenkia aplinkai ir yra pavojinga žmonėms bei kitiems organizmams. Oro tarša aktuali ne tik rajono ar šalies mastu, bet skleidžiama į aplinką ji gali pasiekti už tūkstančius kilometrų esančias teritorijas. Didžiausi oro teršėjai Lietuvoje – pramonės ir energetikos įmonės bei transportas.

Bendra teršalų emisija į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių 2012 m. Pasvalio rajono savivaldybėje siekė 337,3 tonos ir buvo 30,6 proc. didesnė nei 2010 m. Pasvalio rajono bendra teršalų emisija į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių sudarė 10,0 proc. Panevėžio apskrities kiekio. 2012 m. pagal vienam kvadratiniam kilometrui tenkantį į atmosferą išmestų teršalų kiekį, Pasvalio rajono savivaldybėje (242 kg/km²) šis kiekis buvo mažesnis nei Panevėžio apskrityje (426 kg/km²) ir šalyje (993 kg/km²). Vienam rajono gyventojui tenkantis teršalų kiekis (12,2 kg) buvo kiek mažesnis nei apskrityje (13,7 kg) ir beveik du kartus mažesnis nei šalyje (21,7 kg.), tačiau lyginant 2010 m. ir 2012 m. duomenis, vienam rajono gyventojui tenkantis teršalų kiekis rajone išaugo 37,1 proc. Tuo tarpu apskrityje šis augimas siekė 25,7 proc., šalyje – 5,3 proc.

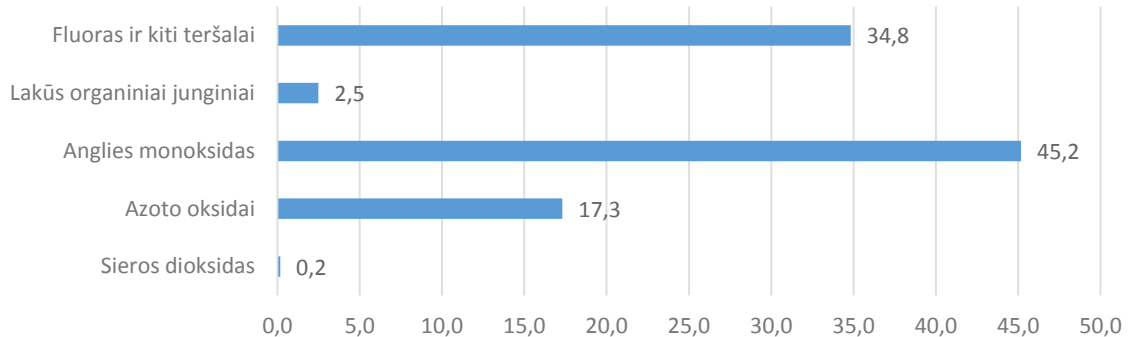
4.4.1. lentelė. Teršalų emisija į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių

Vietovė / Metai	Išmestų teršalų kiekis tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui, kg			Išmestų teršalų kiekis tenkantis vienam gyventojui, kg		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Lietuvos Respublika	978	1 034	993	20,6	22,3	21,7
Panevėžio apskritis	354	373	426	10,9	11,8	13,7
Biržų r. sav.	139	150	127	7,1	7,9	6,8
Kupiškio r. sav.	337	300	282	17,5	16,1	15,5
Panevėžio m. sav.	19 008	21 368	27 750	9,4	10,8	14,2
Panevėžio r. sav.	91	127	149	5	7,1	8,6
Pasvalio r. sav.	200	260	262	8,9	11,9	12,2
Rokiškio r. sav.	450	393	453	22,9	20,5	24,2

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Dujinės ir skystosios medžiagos 2012 m. sudarė 86,8 proc. viso savivaldybėje į atmosferą išmesto teršalų kiekio, kietosios medžiagos – 13,2 proc. Didžiąją dalį dujinių ir skystų medžiagų 2010 m. Pasvalio rajono savivaldybėje sudarė anglies monoksidas (45,2 proc.) bei fluoras ir kiti junginiai (34,8 proc.), mažiausią – sieros dioksidas (0,2 proc.).

4.4.1. pav. Išmetamų dujinių ir skystųjų medžiagų struktūra ir kiekiai Pasvalio rajono savivaldybėje 2012 m., proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Pasvalio rajono savivaldybėje pagrindiniai aplinkos oro teršėjai yra UAB „Kurana“, UAB „Pasvalio agrochemija“, AB „Pieno žvaigždės“ filialas Pasvalio sūrinė, UAB „Saerimner“ Šalnaičių padalinys, ŽŪK „Mikoliškio paukštynas“. Taip pat didelius teršalų kiekius į atmosferą išmeta Pasvalio rajoninė, Narteikių ir Joniškėlio katilinės.

Rajone yra vykdoma Pasvalio rajono aplinkos oro kokybės valdymo 2012–2016 metų programa. Programos tikslas – numatyti kompleksinius ir koordinuotus veiksmus bei oro kokybės valdymo priemones, siekiant užtikrinti, kad Pasvalio rajono aplinkos oro užterštumas sieros dioksidu, azoto dioksidu, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu neviršytų šiems teršalams nustatytos aplinkos oro kokybės normos, palaikyti ir toliau gerinti tinkamą aplinkos oro kokybę. Programoje numatytas priemonių planas, jo įgyvendinimas, stebėseną ir atskaitomybę.

4.5. GYVENAMASIS FONDAS

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Pasvalio rajono savivaldybėje 2010–2012 m. gyvenamasis fondas išaugo 2,1 proc., nuo 889,4 tūkst. m² iki 907,9 tūkst. m². Panevėžio apskrityje gyvenamasis fondas augo 2,7 proc., šalyje – 2,5 proc. Naudingasis plotas, tenkantis vienam rajono gyventojui išaugo nuo 31,2 m² iki 33,3 m² arba 6,7 proc. 2012 m. vienam rajono gyventojui tenkantis naudingas plotas buvo didesnis nei tenkantis apskrityje (31,0 m²) ir šalyje (28,9 m²). Vienam Pasvalio rajono savivaldybės gyventojui, gyvenančiam mieste, vidutiniškai teko 29,6 m², kaime – 35,0 m² naudingo gyvenamojo ploto.

4.5.1. lentelė. Vienam gyventojui tenkantis naudingas plotas 2010-2012 m., m²

Vietovė / Metai	2010	2011	2012	Pokytis 2012 m. lyginant su 2010 m., proc.
Lietuvos Respublika	27,4	28,4	28,9	5,5
Panevėžio apskritis	29,1	30,4	31	6,5
Biržų r. sav.	33,8	35	36	6,5
Kupiškio r. sav.	33,9	35,1	36,1	6,5
Panevėžio m. sav.	24,7	26	26,3	6,5
Panevėžio r. sav.	29,5	31,4	32	8,5
Pasvalio r. sav.	31,2	32,4	33,3	6,7
Rokiškio r. sav.	32,9	33,5	34,5	4,9

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2012 m. duomenimis, pagal nuosavybės formą 98,0 proc. Pasvalio rajono savivaldybės gyvenamojo fondo priklausė privatiems asmenims. Privataus gyvenamojo fondo dalis savivaldybėje per analizuojamą laikotarpį nežymiai didėjo, o valstybės ir savivaldybių nuosavybė mažėjo.

2013 m. pabaigoje Pasvalio rajono savivaldybės sąrašuose socialiniam būstui nuomoti buvo 182 asmenys (šeimos). 2010–2013 m. asmenų (šeimų) skaičius norinčių gauti socialinį būstą rajone išaugo 36,8 proc. Šalyje

4. APLINKA IR INFRASTRUKTŪRA

analizuojamu laikotarpiu asmenų (šeimų), buvusių sąrašuose socialiniam būstui nuomoti, skaičius augo lėčiau (14,3 proc.), apskrityje augimas siekė 23,6 proc. 2013 m. pabaigoje rajone didžiausią skaičių asmenų (šeimų), buvusių sąrašuose socialiniam būstui nuomoti sudarė jaunos šeimos (35,7 proc.), bendrame sąraše esantys asmenys (33,0 proc.), neįgalūs asmenys (15,4 proc.), šeimos, auginančios tris ar daugiau vaikų (įvaikių) (11,0 proc.).

4.5.2. lentelė. Asmenys (šeimos), buvę sąrašuose socialiniam būstui nuomoti, 2010-2013 m. pabaigoje

Vietovė / Metai	2010	2011	2012	2013	Pokytis 2013 m. lyginant su 2010 m., proc.
Lietuvos Respublika	28 461	30 484	31 584	3 2542	14,3
Panevėžio apskritis	1 774	1 994	2 103	2 193	23,6
Biržų r. sav.	218	231	234	222	1,8
Kupiškio r. sav.	139	161	178	162	16,5
Panevėžio m. sav.	930	1 030	1 090	1156	24,3
Panevėžio r. sav.	229	257	263	272	18,8
Pasvalio r. sav.	133	149	163	182	36,8
Rokiškio r. sav.	125	166	175	199	59,2

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Išnuomoto socialinio būsto kiekis 2010–2013 m. pabaigoje kito netolygiai. 2010 m. socialinis būstas Pasvalio rajono savivaldybėje buvo išnuomotas 16 asmenų (šeimų), 2011 m. sumažėjo iki 10 būstų, 2012 m. išnuomoti 9 socialiniai būstai. 2013 m. išnuomoto socialinio būsto skaičius išaugo iki 17 ir buvo didžiausias analizuojamu laikotarpiu. Apskrityje ir šalyje socialinio būsto daugiausia buvo išnuomota 2012 m. 2013 m. šis skaičius sumažėjo, tačiau buvo didesnis nei 2010 m.

2010–2013 m. pabaigoje rajone gavusių socialinių būstų dalis nuo visų buvusių sąrašuose socialiniam būstui nuomoti sumažėjo (nuo 12,0 proc. – 2010 m. iki 9,3 – 2013 m.). 2011 m. ir 2012 m. gavusių socialinių būstų dalis nuo visų buvusių sąrašuose socialiniam būstui nuomoti buvo mažiausia ir atitinkamai siekė 6,7 proc. bei 5,5 proc. Panevėžio apskrityje ir šalyje asmenų dalis gavusių socialinių būstų nuo visų buvusių sąrašuose buvo mažesnė nei Pasvalio rajono savivaldybėje.

4.5.3. lentelė. Socialinio būsto prieinamumas 2010–2013 m. pabaigoje

Vietovė / Metai	Asmenys (šeimos), kurioms išnuomotas socialinis būstas				Dalis nuo buvusių sąrašuose socialiniam būstui nuomoti, proc.			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
Lietuvos Respublika	831	949	1 086	1 053	2,9	3,1	3,4	3,2
Panevėžio apskritis	79	83	105	88	4,5	4,2	5,0	4,0
Biržų r. sav.	30	33	41	25	13,8	14,3	17,5	11,3
Kupiškio r. sav.	13	13	7	9	9,4	8,1	3,9	5,6
Panevėžio m. sav.	14	21	14	21	1,5	2,0	1,3	1,8
Panevėžio r. sav.	4	4	15	13	1,7	1,6	5,7	4,8
Pasvalio r. sav.	16	10	9	17	12,0	6,7	5,5	9,3
Rokiškio r. sav.	2	2	19	3	1,6	1,2	10,9	1,5

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

4.6. SSGG ANALIZĖ

Stiprybės
Vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas
Parengtas Pasvalio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialusis planas.
Vartotojams savivaldybėje tiekiamas tik požeminis vanduo.
Energetika
Įgyvendinami šilumos ūkio renovacijos projektai.
Transportas
Savivaldybės teritoriją kerta Europinės reikšmės (E67) magistralinis kelias.
Mažėja kelių su žvyro danga ir didėja kelių ilgis su patobulinta danga.

Aplinkos apsauga
Parengtas Pasvalio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planas.
Parengta Pasvalio rajono savivaldybės aplinkos oro kokybės valdymo 2012–2016 metų programa.
Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekiai (teritorijos plotui ir gyventojui) mažesni nei vidutiniškai apskrityje ir šalyje.
Gyvenamasis fondas
Didėjantis vienam gyventojui tenkantis naudingas gyvenamasis plotas.
Vykdoma daugiabučių gyvenamųjų namų renovacija.
Didesnė dalis asmenų (šeimų) nei apskrityje ir šalyje gavusių socialinį būstą nuo visų buvusių sąrašuose socialiniam būstui nuomoti.
Silpnybės
Vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas
Susidėvėję vandentiekio ir nuotekų vamzdiniai.
Centralizuotai tiekiamu vandeniu aprūpinama apie 58 proc. savivaldybės gyventojų.
Energetika
Dideli šilumos energijos perdavimo nuostoliai.
Transportas
Didelė dalis kelių dengta žvyru ir gruntu.
Vidutiniškai vienam gyventojui tenkančių kelionių autobusu skaičius rajone mažiausias apskrities savivaldybių tarpe.
Aplinkos apsauga
Augantys į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekiai.
Nepakankamas atliekų rūšiavimas ir panaudojimas.
Gyvenamasis fondas
Augančios eilės asmenų (šeimų) socialiniam būstui nuomoti.
Galimybės
Vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas
Vandens tiekimo ir nuotekų tinklų renovacija ir plėtra.
Energetika
Šilumos tinklų ir katilinių atnaujinimas.
Dujotiekio tinklų plėtra.
Transportas
Kelių infrastruktūros gerinimas ir eismo saugumo didinimas.
Viešojo transporto modernizavimas, pirmenybę teikiant ekologiškoms bei mažesnio talpumo transporto priemonėms.
Aplinkos apsauga
Taršos mažinimas, naudojant mažiau teršiančias aplinką technologijas.
Atliekų rūšiavimo ir perdirbimo infrastruktūros tobulinimas.
Aplinkosauginio švietimo vykdymas.
Gyvenamasis fondas
Spartesnis gyvenamųjų pastatų renovavimas.
Socialinio būsto plėtra ir jo kokybės gerinimas.
Grėsmės
Vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas
Nepasiektas nuostatų rezultatas, kad 95 proc. gyventojų būtų aprūpinami viešojo vandens tiekėjo teikiamomis vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugomis.
Didėjančios išlaidos vandens ir nuotekų tinklų remontui dėl blogėjančios jų būklės.
Energetika
Didėjančios išlaidos energetikos tinklų remontui.
Šilumos energijos gamybos sąnaudų didėjimas.
Didėjančios centralizuoto šilumos ūkio paslaugų kainos.
Transportas
Blogėjanti kelių būklė.
Prastėjanti viešojo transporto priemonių būklė.
Mažėjantis keleivių skaičius viešojo naudojimo autobusuose.

4. APLINKA IR INFRASTRUKTŪRA

Aplinkos apsauga
Taršos didėjimas dėl augančios gamybos ir automobilių srauto.
Nepakankamas atliekų rūšiavimas dėl aplinkosauginio švietimo ir gyventojų savimonės stokos.
Gyvenamasis fondas
Prastėjanti gyvenamųjų pastatų būklė.
Dėl finansinių ar teisinių priežasčių nepakankamos būstų atnaujinimo apimtys.

III. PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VIZIJA IR PRIORITETAI

III. PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VIZIJA IR PRIORITETAI

Rengiant Pasvalio rajono plėtros iki 2020 m. strateginį planą, bendradarbiaujant su Pasvalio rajono savivaldybės administracijos darbuotojais ir savivaldybės politikais, suformuluota Pasvalio rajono savivaldybės vizija:

Pasvalio rajonas – veržlus, besimokantis, tradicijas ir papročius puoselėjantis kraštas, patrauklus vystyti verslą, dirbti ir gyventi.

Prioritetinės sritys strateginiame plane dalinamos į tikslus, o tikslai – į uždavinius. Kiekvienas uždavinys susideda iš vienos ar daugiau priemonių, pateiktų Pasvalio rajono savivaldybės plėtros priemonių plane.

Pasvalio rajono savivaldybės plėtros prioritetinės sritys, tikslai ir uždaviniai:

1. PRIORITETINĖ SRITIS. EKONOMINĖ PLĖTRA IR KONKURENCINGUMO DIDINIMAS	
1.1. Tikslas	Formuoti verslui ir investicijoms palankią ekonominę aplinką
1.1.1. Uždavinys	Gerinti sąlygas verslo plėtrai ir investicijų pritraukimui
1.1.2. Uždavinys	Aktyvinti viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimą ir partnerystę
1.2. Tikslas	Didinti rajono turistinę konkurencingumą ir žinomumą
1.2.1. Uždavinys	Plėtoti ir atnaujinti viešąją turizmo infrastruktūrą
1.2.2. Uždavinys	Kurti efektyvią turizmo komunikacijos ir rinkodaros sistemą
1.3. Tikslas	Užtikrinti patrauklias gyvenimo ir ekonominės veiklos sąlygas kaimo vietovėse
1.3.1. Uždavinys	Sudaryti palankias sąlygas ekonominei veiklai ir konkurencingumo augimui
1.3.2. Uždavinys	Didinti gyvenimo sąlygų patrauklumą kaimo vietovėse
2. PRIORITETINĖ SRITIS. ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ IR SOCIALINĖS GEROVĖS PLĖTRA	
2.1. Tikslas	Tobulinti švietimo sistemos efektyvumą ir prieinamumą, didinti vaikų ir jaunimo užimtumą
2.1.1. Uždavinys	Gerinti švietimo paslaugų prieinamumą, kokybę ir veiksmingumą
2.1.2. Uždavinys	Didinti vaikų ir jaunimo užimtumą
2.2. Tikslas	Teikti kokybiškas, saugias ir prieinamas sveikatos priežiūros ir socialines paslaugas
2.2.1. Uždavinys	Gerinti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, kokybę ir saugą
2.2.2. Uždavinys	Plėsti visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas, gerinti jų kokybę, propaguoti sveiką gyvenimą
2.2.3. Uždavinys	Teikti gyventojų poreikius atitinkančias socialines paslaugas, mažinti socialinę atskirtį
2.3. Tikslas	Užtikrinti kokybišką kultūros ir sporto paslaugų prieinamumą visoms gyventojų ir amžiaus grupėms
2.3.1. Uždavinys	Gerinti kultūrinės aplinkos ir paslaugų kokybę, prieinamumą ir patrauklumą gyventojams
2.3.2. Uždavinys	Atnaujinti ir plėsti sporto ir aktyvaus laisvalaikio infrastruktūrą, skatinti sporto plėtrą
2.4. Tikslas	Didinti savivaldybės veiklos efektyvumą
2.4.1. Uždavinys	Gerinti savivaldybės valdymą ir teikiamų viešųjų paslaugų kokybę ir prieinamumą
3. PRIORITETINĖ SRITIS. SUBALANSUOTA TERITORIJŲ IR INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA	
3.1. Tikslas	Didinti inžinerinio aprūpinimo infrastruktūros prieinamumą ir efektyvumą
3.1.1. Uždavinys	Atnaujinti ir plėsti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemas
3.1.2. Uždavinys	Atnaujinti ir plėsti energetikos sistemas, didinti jų efektyvumą
3.2. Tikslas	Užtikrinti saugias ir patogias susisiekimo sąlygas rajone
3.2.1. Uždavinys	Gerinti susisiekimo infrastruktūrą bei viešojo transporto paslaugas
3.3. Tikslas	Saugoti ir gerinti aplinkos kokybę
3.3.1. Uždavinys	Didinti atliekų tvarkymo sistemos efektyvumą
3.3.2. Uždavinys	Gerinti rajono aplinkos būklę ir gyvenamosios aplinkos kokybę
3.4. Tikslas	Užtikrinti subalansuotą teritorinę plėtrą ir gyvenamąją aplinką
3.4.1. Uždavinys	Vykdyti rajono teritorijų planavimą subalansuotos plėtros principu
3.4.2. Uždavinys	Kurti saugią ir patrauklią gyvenamąją aplinką

IV. PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS PLĖTROS PRIEMONIŲ PLANAS

IV. PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS PLĖTROS PRIEMONIŲ PLANAS

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Įgyvendinimo laikotarpis	Atsakinga institucija
1	EKONOMINĖ PLĖTRA IR KONKURENCINGUMO DIDINIMAS			
1.1	Formuoti verslui ir investicijoms palankią ekonominę aplinką			
1.1.1	Gerinti sąlygas verslo plėtrai ir investicijų pritraukimui			
1.1.1.1	Žemės sklypų investuotojams suformavimas	Suformuotų sklypų plotas, ha	2015–2020	Pasvalio rajono savivaldybės administracijos (toliau – PRSA) Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius
1.1.1.2	Administracinės naštos verslui mažinimas	Priimtų sprendimų, mažinančių administracinę naštą, skaičius	2015–2020	Pasvalio rajono savivaldybės taryba, PRSA
1.1.1.3	Rajono verslo aplinkos tyrimų vykdymas	Periodiškai atliekami tyrimai	2015–2020	PRSA
1.1.1.4	Efektyvios verslo subjektų rėmimo sistemos kūrimas ir plėtra	Paremtų verslo subjektų skaičius	2015–2020	PRSA
1.1.1.5	Verslui skirtos duomenų bazės, apie investavimo galimybes savivaldybėje, plėtra	Sukurta ir nuolat atnaujinama duomenų bazė; Apsilankymų duomenų bazėje skaičius	2015–2020	PRSA
1.1.1.6	Investuotojams patrauklios savivaldybės įvaizdžio formavimas	Suorganizuotų rajono pristatymų potencialiems investuotojams skaičius; Informacinių iniciatyvų skaičius	2015–2020	PRSA, Pasvalio verslininkų asociacija „Verslo žiedas“
1.1.1.7	Verslumą skatinančių renginių organizavimas	Suorganizuotų verslumą skatinančių renginių skaičius; Renginių dalyvių skaičius	2015–2020	Pasvalio verslininkų asociacija „Verslo žiedas“
1.1.1.8	Įmonių klasterizacijos skatinimas	Suorganizuotų klasterizaciją skatinančių renginių skaičius; Renginių dalyvių skaičius	2015–2020	PRSA, Pasvalio verslininkų asociacija „Verslo žiedas“
1.1.2	Aktyvinti viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimą ir partnerystę			
1.1.2.1	Verslo ir viešojo sektoriaus partnerystės stiprinimas	Sprendimų, priimtų bendradarbiaujant su verslo atstovais, skaičius	2015–2020	PRSA
1.1.2.2	Verslo iniciatyvų, prisidedančių prie viešosios infrastruktūros gerinimo, rėmimas	Paremtų ir įgyvendintų iniciatyvų skaičius	2015–2020	PRSA
1.1.2.3	Verslo iniciatyvų, siekiančių nedarbo mažinimo tikslų, rėmimas	Paremtų ir įgyvendintų iniciatyvų skaičius	2015–2020	PRSA, Panevėžio teritorinės darbo biržos Pasvalio skyrius
1.1.2.4	Valstybės, savivaldybės ir verslo organizacijų bendradarbiavimo skatinimas siekiant mažinti nedarbą	Bendradarbiaujančių organizacijų skaičius	2015–2020	PRSA, Panevėžio teritorinės darbo biržos Pasvalio skyrius
1.2.	Didinti rajono turistinį konkurencingumą ir žinomumą			
1.2.1	Plėtoti ir atnaujinti viešąją turizmo infrastruktūrą			
1.2.1.1	Savivaldybės gamtos ir kultūros paveldo objektų bei gamtos išteklių pritaikymas rekreacijai ir turizmui	Rekreacijai ir turizmui pritaikytų objektų skaičius	2015–2020	PRSA Investicijų ir turto valdymo skyrius
1.2.1.2	Turizmo informacinės infrastruktūros įrengimas ir atnaujinimas	Įrengtų ir atnaujintų informacinių priemonių skaičius (kelio ženklai, stendai, nuorodos ir kt.)	2015–2020	PRSA Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius, Investicijų ir turto valdymo skyrius, Pasvalio krašto muziejus
1.2.1.3	Turizmo traukos objektų ir turizmo viešosios infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra	Atnaujintų / išplėstų turizmo traukos objektų skaičius; Įrengtų / atnaujintų poilsiaviečių, apžvalgos aikštelių, privažiavimo kelių ir aikštelių skaičius	2015–2020	PRSA Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius, Investicijų ir turto valdymo skyrius, Pasvalio krašto muziejus
1.2.1.4	Sportinio, pramogų, vandens ir kitų rūšių turizmo objektų ir maršrutų atnaujinimas ir plėtra	Vykdytų turizmo objektų atnaujinimo ir plėtros projektų skaičius	2015–2020	PRSA Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius, Investicijų ir turto valdymo skyrius
1.2.2	Kurti efektyvią turizmo komunikacijos ir rinkodaros sistemą			
1.2.2.1	Informacijos apie rajono turizmo produktus, išteklius, gamtos ir kultūros vertybes sklaida	Informacinių iniciatyvų skaičius; Rajono pristatymų įvairiuose renginiuose skaičius; Pasvalio krašto muziejaus TIC lankytojų skaičius	2015–2020	Pasvalio krašto muziejus

IV. PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS PLĖTROS PRIEMONIŲ PLANAS

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis	Atsakinga institucija
1.2.2.2	Turizmo sektoriaus paslaugų plėtra ir kokybės gerinimas	Periodiškai atliekami turizmo paslaugų tyrimai; Turizmo paslaugų tiekėjams suorganizuotų renginių skaičius	2015–2020	PRSA, Pasvalio krašto muziejus
1.2.2.3	Turizmo produktų įvairovės skatinimas ir pasiūlos didinimas	Sukurtų naujų turizmo produktų skaičius	2015–2020	PRSA, Pasvalio krašto muziejus
1.3	Užtikrinti patrauklias gyvenimo ir ekonominės veiklos sąlygas kaimo vietovėse			
1.3.1	Sudaryti palankias sąlygas ekonominei veiklai ir konkurencingumo augimui			
1.3.1.1	Melioracijos ir hidrotechninių statinių rekonstrukcija	Įgyvendintų rekonstrukcijos projektų skaičius	2015–2020	PRSA Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius
1.3.1.2	Efektyvios žemės ūkio subjektų rėmimo sistemos kūrimas ir plėtra	Paremtų smulkių ir vidutinių žemės ūkio subjektų skaičius	2015–2020	PRSA Žemės ūkio skyrius, Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų Pasvalio skyrius
1.3.1.3	Profesinio mokymo, informavimo apie žemės ūkio veiklą ir kooperacijos skatinimas	Suorganizuotų mokymų / informacinių renginių skaičius; Renginių dalyvių skaičius; Veikiančių kooperatyvų skaičius	2015–2020	PRSA Žemės ūkio skyrius, VšĮ Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos Pasvalio rajono biuras
1.3.1.4	Tradicinių žemės ūkio veiklą skatinančių renginių ir konkursų organizavimas	Suorganizuotų renginių, konkursų skaičius	2015–2020	PRSA Žemės ūkio skyrius, VšĮ Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos Pasvalio rajono biuras, Lietuvos ūkininkų sąjungos Pasvalio skyrius
1.3.1.5	Ekologinės žemdirbystės, netradicinių žemės ūkio šakų ir kitų ekonominių veiklų skatinimas	Suorganizuotų mokymų / informacinių renginių skaičius; Renginių dalyvių skaičius	2015–2020	PRSA, Pasvalio rajono Vietos veiklos grupė
1.3.2	Didinti gyvenimo sąlygų patrauklumą kaimo vietovėse			
1.3.2.1	Viešųjų pastatų, bendruomeninės infrastruktūros ir gyvenamosios aplinkos modernizavimas kaimo vietovėse	Įgyvendintų projektų skaičius	2015–2020	PRSA
1.3.2.2	Kaimo bendruomenių ir kitų NVO (ypač jaunimo) kūrimosi skatinimas, tinkamų sąlygų jų veiklai sudarymas	Paramą gavusių kaimo bendruomenių ir NVO skaičius	2015–2020	PRSA, Pasvalio rajono Vietos veiklos grupė
1.3.2.3	Tradicinių amatų centrų kūrimosi ir plėtros skatinimas	Įkurtų tradicinių amatų centrų skaičius; Sertifikuotų amatininkų skaičius	2015–2020	PRSA, Pasvalio rajono Vietos veiklos grupė
2	ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ IR SOCIALINĖS GEROVĖS PLĖTRA			
2.1	Tobulinti švietimo sistemos efektyvumą ir prieinamumą, didinti vaikų ir jaunimo užimtumą			
2.1.1	Gerinti švietimo paslaugų prieinamumą, kokybę ir veiksmingumą			
2.1.1.1	Ugdymo paslaugas teikiančių savivaldybės įstaigų pastatų modernizavimas ir infrastruktūros gerinimas	Rekonstruotų ar suremontuotų pastatų skaičius / patalpų plotas (m ²); Sutvarkytų teritorijų plotas (ha)	2015–2020	PRSA
2.1.1.2	Saugios ir modernios edukacinės aplinkos kūrimas ir plėtra	Įstaigų, turinčių higienos pasus / aplinkos stebėjimo kameras, skaičius; Kompiuterių, tenkančių vienam vaikui, skaičius; Laboratorijų skaičius	2015–2020	PRSA
2.1.1.3	Nuotolinio mokymosi paslaugų teikimo plėtra ir užtikrinimas	Įrengtų prieigos taškų skaičius; Pateiktų prašymų dalis nuo visų pateiktų prašymų paslaugai gauti (proc.)	2015–2020	PRSA
2.1.1.4	Kūrybiškumą, lyderystę ir iniciatyvumą skatinančių projektų įgyvendinimas	Projektų, kuriuose dalyvaujama, skaičius; Finansuotų projektų skaičius; Projektų dalyvių skaičius	2015–2020	PRSA Švietimo ir sporto skyrius, švietimo ir kultūros įstaigos
2.1.1.5	Savivaldybės teikiamų švietimo paslaugų informacinės duomenų bazės kūrimas ir plėtra	Sukurta švietimo valdymo informacinė sistema	2015–2020	PRSA Švietimo ir sporto skyrius
2.1.1.6	Suaugusiųjų bendrojo ugdymo ir neformaliojo švietimo paslaugų plėtra	Naujai teikiamų švietimo paslaugų skaičius; Besimokančiųjų skaičius	2015–2020	PRSA Švietimo ir sporto skyrius, švietimo ir kultūros įstaigos

IV. PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS PLĖTROS PRIEMONIŲ PLANAS

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Įgyvendinimo laikotarpis	Atsakinga institucija
2.1.1.7	Mokinių specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimo ir pedagoginės psichologinės pagalbos teikimo užtikrinimas	Įvertintų ir gavusių pedagoginę psichologinę pagalbą asmenų skaičius	2015–2020	PRSA Švietimo ir sporto skyrius, Pasvalio rajono savivaldybės Švietimo pagalbos tarnyba
2.1.2	Didinti vaikų ir jaunimo užimtumą			
2.1.2.1	Jaunimo informavimo ir konsultavimo paslaugų efektyvumo didinimas	Sukurta ir veikianti jaunimo informavimo sistema; Paslaugų gavėjų skaičius	2015–2020	PRSA Švietimo ir sporto skyrius, švietimo ir kultūros įstaigos
2.1.2.2	Jaunimo organizacijų plėtros ir veiklos skatinimas	Veikiančių jaunimo organizacijų skaičius; Paremtų iniciatyvų / projektų skaičius	2015–2020	Pasvalio rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba
2.1.2.3	Jaunimo organizacijų ir savivaldos bendradarbiavimo skatinimas	Jaunimo ir vietos savivaldos bendrų renginių skaičius; Renginių dalyvių skaičius	2015–2020	Pasvalio rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba
2.1.2.4	Sąlygų vaikų ir jaunimo laisvalaikio užimtumui sudarymas	Įsteigtas atviras jaunimo centras Pasvalio mieste; Įrengtų ar atnaujintų atvirųjų jaunimo erdvių / vaikų žaidimo aikštelių skaičius	2015–2020	PRSA
2.2	Teikti kokybiškas, saugias ir prieinamas sveikatos priežiūros ir socialines paslaugas			
2.2.1	Gerinti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, kokybę ir saugą			
2.2.1.1	Sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių savivaldybės įstaigų infrastruktūros gerinimas	Rekonstruotų ar suremontuotų pastatų skaičius / patalpų plotas (m ²); Sutvarkytų teritorijų plotas (ha)	2015–2020	PRSA, sveikatos priežiūros įstaigos
2.2.1.2	Sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių savivaldybės įstaigų medicininės ir kitos įrangos įsigijimas / atnaujinimas	Atnaujintos įrangos dalis nuo visos įrangos kurią reikia atnaujinti (proc.); Naujai įsigytos įrangos skaičius	2015–2020	PRSA, sveikatos priežiūros įstaigos
2.2.1.3	Elektroninių paslaugų teikimo sveikatos sektoriuje plėtra	Elektronines sveikatos paslaugas teikiančių įstaigų skaičius; Elektroniniu būdu teikiamų paslaugų plėtra (proc.)	2015–2020	PRSA, sveikatos priežiūros įstaigos
2.2.1.4	Sveikatos priežiūros paslaugų kokybės gerinimas ir plėtra įdiegiant naujas paslaugas	Įdiegtų naujų paslaugų skaičius; Įgyvendintų projektų skaičius	2015–2020	PRSA, sveikatos priežiūros įstaigos
2.2.1.5	Medicinos punktų skaičiaus rajone optimizavimas	Sukurta optimalus įstaigų tinklas	2015–2020	PRSA, VšĮ Pasvalio pirminės asmens sveikatos priežiūros centras
2.2.2	Plėsti visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas, gerinti jų kokybę, propaguoti sveiką gyvenimą			
2.2.2.1	Visuomenės sveikatą stiprinančių programų įgyvendinimas	Įgyvendintų programų skaičius; Socialinių partnerių skaičius	2015–2020	PRSA, NVO, sveikatos priežiūros įstaigos,
2.2.2.2	Visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ugdymo įstaigose plėtra	Ugdymo įstaigų, kuriuose teikiamos visuomenės sveikatos priežiūros paslaugos, skaičius; Ugdymo įstaigose renovuotų sveikatos kabinetų skaičius	2015–2020	PRSA, Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras
2.2.2.3	Sveikos gyvensenos propagavimas ir sveikatos mokymas	Suorganizuotų mokymų skaičius; Mokymų dalyvių skaičius	2015–2020	NVO, švietimo ir sveikatos priežiūros įstaigos
2.2.2.4	Visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų kokybės gerinimas ir plėtra	Renginių dalyvių apklausų teigiamų vertinimų dalis (proc.); Įsigytų naujų mokymo priemonių skaičius	2015–2020	Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras
2.2.2.5	Visuomenės sveikatos stebėsenos vykdymas	Stebimų nustatytų visuomenės sveikatos rodiklių dalis (proc.)	2015–2020	Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras
2.2.3	Teikti gyventojų poreikius atitinkančias socialines paslaugas, mažinti socialinę atskirtį			
2.2.3.1	Nestacionarių socialinių paslaugų prieinamumo socialinės rizikos šeimoms ir jų vaikams, asmenims patyrusiems socialinę riziką užtikrinimas	Socialinės priežiūros paslaugas gavusių asmenų skaičius	2015–2020	PRSA, socialinių paslaugų įstaigos
2.2.3.2	Dienos socialinės globos ir socialinės priežiūros asmens namuose paslaugų teikimas	Patenkintų prašymų dalis nuo visų pateiktų prašymų paslaugai gauti (proc.); Paslaugų gavėjų skaičius	2015–2020	PRSA, Pasvalio rajono paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neįgaliesiems

IV. PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS PLĖTROS PRIEMONIŲ PLANAS

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Įgyvendinimo laikotarpis	Atsakinga institucija
2.2.3.3	Socialinių paslaugų teikimo vaikams, neigaliams, pagyvenusiems ir senyvo amžiaus asmenims institucijose plėtra	Socialines paslaugas gavusių asmenų skaičius	2015–2020	PRSA, socialinių paslaugų įstaigos
2.2.3.4	Socialinių paslaugų centrų steigimas ir plėtra	Įsteigtų / išplėstų socialinių paslaugų centrų skaičius; Paslaugų gavėjų skaičius	2015–2020	PRSA
2.2.3.5	Savarankiško ir bendro gyvenimo namų, įvairioms tikslinėms grupėms, steigimas	Įsteigti savarankiško gyvenimo namai; Naujai įsteigtuose savarankiško gyvenimo namuose paslaugas gavusių asmenų skaičius	2015–2020	PRSA
2.2.3.6	Socialines paslaugas teikiančių įstaigų infrastruktūros gerinimas	Rekonstruotų ar suremontuotų pastatų skaičius / patalpų plotas (m ²); Sutvarkytų teritorijų plotas (ha)	2015–2020	PRSA, socialinių paslaugų įstaigos
2.2.3.7	Bendruomeninių socialinių paslaugų neįgaliesiems, šeimai ir vaikams plėtra	Socialines paslaugas gavusių asmenų skaičius	2015–2020	PRSA, NVO
2.2.3.8	Savivaldybės socialinio būsto fondo atnaujinimas ir plėtra	Įsigytų / pastatytų / renovuotų socialinių būstų skaičius	2015–2020	PRSA
2.2.3.9	Elektroninių paslaugų teikimo socialiniame sektoriuje plėtra	Įdiegtų / pagerintų e. paslaugų skaičius; Elektroniniu būdu teikiamų paslaugų plėtra (proc.)	2015–2020	PRSA, socialinių paslaugų įstaigos
2.3	Užtikrinti kokybišką kultūros ir sporto paslaugų prieinamumą visoms gyventojų ir amžiaus grupėms			
2.3.1	Gerinti kultūrinės aplinkos ir paslaugų kokybę, prieinamumą ir patrauklumą gyventojams			
2.3.1.1	Kultūros paslaugas teikiančių savivaldybės įstaigų infrastruktūros gerinimas ir plėtra	Pastatytų, rekonstruotų ar suremontuotų pastatų skaičius / patalpų plotas (m ²); Sutvarkytų teritorijų plotas (ha)	2015–2020	PRSA
2.3.1.2	Viešųjų erdvių pritaikymas kultūros ir laisvalaikio poreikiams	Kultūros ir laisvalaikio poreikiams pritaikytų viešųjų erdvių skaičius	2015–2020	PRSA
2.3.1.3	Aktyvesnės savivaldybės kultūros organizacijų, meno kolektyvų, atskirų menininkų veiklos skatinimas	Įgyvendintų priemonių skaičius; Meno saviveiklos kolektyvuose dalyvaujančių asmenų skaičius	2015–2020	PRSA, kultūros įstaigos
2.3.1.4	Dalyvavimas tarptautinėse, respublikinėse ir regioninėse kultūros programose / projektuose	Programų / projektų, kuriuose dalyvauta, skaičius; Įgyvendintų priemonių skaičius	2015–2020	PRSA, kultūros įstaigos
2.3.1.5	Savivaldybės kultūros paveldo saugojimas, tvarkymas ir populiarinimas	Sutvarkytų ir visuomenės poreikiams pritaikytų objektų skaičius; Konservuotų / restauruotų muziejinių eksponatų skaičius; Suskaitmenintų kultūros paveldo objektų skaičius	2015–2020	PRSA, kultūros įstaigos
2.3.1.6	Tradiciniu ir elektroniniu būdu teikiamų paslaugų plėtra	Pagerintų / sukurtų paslaugų skaičius; Elektroniniu būdu teikiamų paslaugų plėtra (proc.)	2015–2020	PRSA, kultūros įstaigos
2.3.1.7	Rajono kultūros programos parengimas, projektų finansavimas ir įgyvendinimas	Parengta ir įgyvendinama kultūros programa; Paremtų kultūros projektų / iniciatyvų skaičius	2015–2020	PRSA, Visuomeninė kultūros taryba, kultūros įstaigos
2.3.1.8	Kultūros renginių populiarinimas, informacijos apie kultūrą ir kultūros paslaugas sklaida	Kultūros renginių skaičius; Renginių dalyvių skaičius; Informacinių iniciatyvų skaičius	2015–2020	PRSA, kultūros įstaigos
2.3.1.9	Leidybos programos tobulinimas ir plėtra	Paremtų leidinių skaičius	2015–2020	PRSA, Visuomeninė kultūros taryba
2.3.2	Atnaujinti ir plėsti sporto ir aktyvaus laisvalaikio infrastruktūrą, skatinti sporto plėtrą			
2.3.2.1	Sporto ir aktyvaus laisvalaikio infrastruktūros gerinimas ir plėtra	Įrengtų / atnaujintų sporto ir aktyvaus laisvalaikio objektų skaičius	2015–2020	PRSA
2.3.2.2	Sportinės veiklos pasirinkimo galimybių plėtra, gyventojų fizinio aktyvumo skatinimas	Parengtų ir įgyvendintų fizinio aktyvumo skatinimo programų skaičius; Suorganizuotų renginių skaičius; Renginių dalyvių skaičius	2015–2020	PRSA, Pasvalio sporto mokykla
2.3.2.3	Kūno kultūros ir sporto programų bei projektų finansavimas ir įgyvendinimas	Remiamų sporto klubų programų / projektų skaičius; Programų ir projektų dalyvių skaičius	2015–2020	PRSA, Visuomeninė sporto taryba, Pasvalio sporto mokykla

IV. PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS PLĖTROS PRIEMONIŲ PLANAS

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Įgyvendinimo laikotarpis	Atsakinga institucija
2.4	Didinti savivaldybės veiklos efektyvumą			
2.4.1	Gerinti savivaldybės valdymą ir teikiamų viešųjų paslaugų kokybę ir prieinamumą			
2.4.1.1	Savivaldybės darbuotojų, politikų bei savivaldybei pavaldžių įstaigų darbuotojų kompetencijų tobulinimas	Kompetenciją tobulinusių asmenų skaičius (politikų / administracijos darbuotojų / pavaldžių įstaigų darbuotojų)	2015–2020	PRSA
2.4.1.2	Visuotinės kokybės vadybos ir į rezultatus orientuoto valdymo principų diegimas	Įdiegtų priemonių / sistemų skaičius	2015–2020	PRSA
2.4.1.3	Savivaldybės, jos įstaigų ir įmonių teikiamų viešųjų paslaugų vartotojų poreikių patenkinimo tyrimai	Periodiškai atliekami tyrimai	2015–2020	PRSA
2.4.1.4	Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų informacinių technologijų ir ryšių infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra	Naujai įdiegtų / atnaujintų priemonių skaičius; Atnaujintos / naujai įsigytos įrangos skaičius	2015–2020	PRSA, pavaldžios įstaigos
2.4.1.5	Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų ir įmonių materialinės bazės bei transporto priemonių atnaujinimas ir plėtra	Įstaigų, atnaujintų materialinę bazę, skaičius; Įsigytų transporto priemonių skaičius	2015–2020	PRSA, pavaldžios įstaigos
2.4.1.6	Strateginio planavimo dokumentų rengimas ir įgyvendinimas	Parengtų ir įgyvendinamų strateginių planų, strategijų, studijų skaičius	2015–2020	PRSA, pavaldžios įstaigos
2.4.1.7	Interaktyvių e. demokratijos paslaugų plėtra	Įdiegtų / pagerintų e. paslaugų skaičius	2015–2020	PRSA
2.4.1.8	Nevyriausybinių organizacijų tinklo plėtra ir veiklos skatinimas	Naujai įkurtų NVO skaičius; Paramą gavusių NVO skaičius	2015–2020	PRSA
2.4.1.9	Savivaldybės įvaizdžio formavimo gerinimas	Parengta savivaldybės įvaizdžio formavimo programa; Įgyvendintų įvaizdžio gerinimo priemonių skaičius	2015–2020	PRSA
3.	SUBALANSUOTA TERITORIJŲ IR INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA			
3.1	Didinti inžinerinio aprūpinimo infrastruktūros prieinamumą ir efektyvumą			
3.1.1	Atnaujinti ir plėsti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemas			
3.1.1.1	Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklų inventurizacija	Inventurizuotų tinklų ilgis (km)	2015–2020	PRSA, Uždaroji akcinė bendrovė „Pasvalio vandenys“
3.1.1.2	Geriamojo vandens kokybės gerinimo, geležies šalinimo įrenginių rekonstravimas ir įrengimas	Rekonstruotų ir naujai įrengtų geriamo vandens gerinimo įrenginių skaičius	2015–2020	PRSA, Uždaroji akcinė bendrovė „Pasvalio vandenys“
3.1.1.3	Nuotekų valymo įrenginių rekonstravimas ir įrengimas	Rekonstruotų ir naujai įrengtų nuotekų valymo įrenginių skaičius	2015–2020	PRSA, Uždaroji akcinė bendrovė „Pasvalio vandenys“
3.1.1.4	Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklo rekonstravimas ir įrengimas	Įrengtų ir rekonstruotų vandentiekio / nuotekų tinklų ilgis (km)	2015–2020	PRSA, Uždaroji akcinė bendrovė „Pasvalio vandenys“
3.1.1.5	Lietaus nuotekų surinkimo ir valymo infrastruktūros rekonstravimas ir įrengimas	Įrengtų ir rekonstruotų lietaus nuotekų surinkimo tinklų ilgis (km), valymo įrenginių skaičius	2015–2020	PRSA, Uždaroji akcinė bendrovė „Pasvalio vandenys“
3.1.1.6	Bešeimininkių ir nenaudojamų požeminių vandens gręžinių likvidavimas ir konservavimas	Likviduotų ir užkonservuotų požeminių vandens gręžinių skaičius	2015–2020	PRSA, Uždaroji akcinė bendrovė „Pasvalio vandenys“
3.1.2	Atnaujinti ir plėsti energetikos sistemas, didinti jų efektyvumą			
3.1.2.1	Savivaldybei priklausančių pastatų energetinio efektyvumo didinimas	Pastatų, kuriuose pagerintas energetinis efektyvumas, skaičius	2015–2020	PRSA Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius
3.1.2.2	Apšvietimo tinklų atnaujinimas ir plėtra, energijos taupymo priemonių diegimas	Naujai įrengtų / atnaujintų apšvietimo tinklų ilgis (km); Įdiegtų energijos taupymo priemonių skaičius	2015–2020	PRSA Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius
3.1.2.3	Energijos gamybos ir tiekimo efektyvumo didinimas, įrengiant ir modernizuojant katilines bei centralizuoto šilumos tiekimo tinklus	Naujai įrengtų / modernizuotų katilinių skaičius, centralizuoto šilumos tiekimo tinklų ilgis (km)	2015–2020	PRSA Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius
3.2	Užtikrinti saugias ir patogias susisiekimo sąlygas rajone			

IV. PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS PLĖTROS PRIEMONIŲ PLANAS

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Įgyvendinimo laikotarpis	Atsakinga institucija
3.2.1	Gerinti susisiekimo infrastruktūrą bei viešojo transporto paslaugas			
3.2.1.1	Vietinės reikšmės kelių (gatvių) ir jų statinių inventorizavimas ir įteisinimas	Inventorizuotų ir įteisintų vietinės reikšmės kelių (gatvių) dalis (proc.)	2015–2020	PRSA Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius
3.2.1.2	Vietinės reikšmės kelių (gatvių) ir jų statinių atnaujinimas ir plėtra	Atnaujintų / naujai įrengtų vietinės reikšmės kelių (gatvių) ilgis (km), statinių skaičius	2015–2020	PRSA Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius
3.2.1.3	Saugaus eismo priemonių diegimas ir atnaujinimas	Įdiegtų / atnaujintų saugaus eismo priemonių skaičius	2015–2020	PRSA Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius, seniūnijos, VĮ „Panevėžio regiono keliai“
3.2.1.4	Automobilių stovėjimo aikštelių tinklo atnaujinimas ir plėtra	Atnaujintų / naujai įrengtų automobilių stovėjimo aikštelių skaičius	2015–2020	PRSA Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius, seniūnijos, VĮ „Panevėžio regiono keliai“
3.2.1.5	Viešojo transporto infrastruktūros įrengimas ir atnaujinimas	Įrengtų / atnaujintų stotelių skaičius; Įgyvendintų alternatyviais degalais varomų transporto priemonių infrastruktūros projektų skaičius	2015–2020	PRSA Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius, seniūnijos, VĮ „Panevėžio regiono keliai“
3.2.1.6	Pėsčiųjų, dviračių ir kito bevariklio transporto takų, kelių ir kitos su tuo susijusios infrastruktūros įrengimas ir atnaujinimas	Įrengtų / atnaujintų šaligatvių, pėsčiųjų, dviračių ir kito bevariklio transporto takų ir kelių ilgis (km); Atnaujintų pėsčiųjų tiltų skaičius	2015–2020	PRSA Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius, VĮ „Panevėžio regiono keliai“
3.2.1.7	UAB „Pasvalio autobusų parkas“ transporto parko atnaujinimas	Įsigytų viešojo transporto priemonių skaičius	2015–2020	PRSA, UAB „Pasvalio autobusų parkas“
3.2.1.8	Eismo saugumą didinančių programų ir projektų rengimas ir įgyvendinimas	Parengtų programų / projektų saugaus eismo tematika skaičius	2015–2020	PRSA Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius, VĮ „Panevėžio regiono keliai“
3.3	Saugoti ir gerinti aplinkos kokybę			
3.3.1	Didinti atliekų tvarkymo sistemos efektyvumą			
3.3.1.1	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos vystymas	Viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos esančių atliekų turėtojų	2015–2020	PRSA Investicijų ir turto valdymo skyrius, atliekas tvarkančios įmonės
3.3.1.2	Antrinių žaliavų ir biologiškai skaidžių atliekų rūšiavimo galimybių didinimas	Surinktų antrinių žaliavų / biologiškai skaidžių atliekų kiekis (ton.)	2015–2020	PRSA Investicijų ir turto valdymo skyrius, atliekas tvarkančios įmonės
3.3.2	Gerinti rajono aplinkos būklę ir gyvenamosios aplinkos kokybę			
3.3.2.1	Monitoringo programų rengimas ir įgyvendinimas	Rengiamos ir įgyvendinamos monitoringo programos	2015–2020	PRSA Investicijų ir turto valdymo skyrius
3.3.2.2	Vandens telkinių ir jų pakrančių valymas ir tvarkymas	Išvalytų vandens telkinių plotas (ha), pakrančių ilgis (km)	2015–2020	PRSA Investicijų ir turto valdymo skyrius
3.3.2.3	Užterštų teritorijų valymas ir tvarkymas	Sutvarkytų užterštų teritorijų plotas (m ²)	2015–2020	PRSA Investicijų ir turto valdymo skyrius, Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius
3.3.2.4	Triukšmo valdymo ir prevencijos sistemos formavimas	Nustatytų tyliųjų zonų skaičius; Įgyvendintų triukšmo prevencijos ir mažinimo priemonių skaičius	2015–2020	PRSA Investicijų ir turto valdymo skyrius, Socialinės paramos ir sveikatos skyrius
3.3.2.5	Visuomenės švietimas aplinkos apsaugos bei atliekų tvarkymo srityse	Parengta ir įgyvendinama aplinkosauginio švietimo programa; Įgyvendintų visuomenės švietimo priemonių skaičius	2015–2020	PRSA Investicijų ir turto valdymo skyrius
3.3.2.6	Urbanizuotų teritorijų želdynų ir želdinių inventorizacija, tvarkymas ir atkūrimas	Atlikta želdynų inventorizacija (proc.); Tvarkomų / atkurtų želdynų plotas, (ha)	2015–2020	PRSA Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius
3.4	Užtikrinti subalansuotą teritorinę plėtrą ir gyvenamąją aplinką			
3.4.1	Vykdyti rajono teritorijų planavimą subalansuotos plėtros principu			
3.4.1.1	Teritorijų planavimo dokumentų rengimas ir atnaujinimas	Parengtų / atnaujintų teritorijų planavimo dokumentų skaičius	2015–2020	PRSA Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius
3.4.1.2	Geografinės informacinės sistemos – interneto svetainės (GIS) plėtra	Atnaujinama interaktyvi interneto svetainė – žemėlapis	2015–2020	PRSA Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius, Bendrasis skyrius

IV. PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS PLĖTROS PRIEMONIŲ PLANAS

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Įgyvendinimo laikotarpis	Atsakinga institucija
3.4.1.3	Žemės sklypų prie savivaldybei priklausančių statinių suformavimas ir įteisinimas	Suformuotų ir įteisintų žemės sklypų skaičius	2015–2020	PRSA Investicijų ir turto valdymo skyrius, Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius
3.4.1.4	Infrastruktūros atnaujinimo ir plėtros projektinės dokumentacijos rengimas	Parengtos projektinės dokumentacijos skaičius	2015–2020	PRSA Investicijų ir turto valdymo skyrius, Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius
3.4.2	Kurti saugią ir patrauklią gyvenamąją aplinką			
3.4.2.1	Saugios gyvenamosios aplinkos kūrimas vykdant įvairias prevencines, švietėjiškas programas	Vykdomų programų skaičius; Naujai susikūrusių saugios kaimynystės grupių skaičius	2015–2020	PRSA, Pasvalio rajono policijos komisariatas
3.4.2.2	Pažeidimų fiksavimo priemonių infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra	Įrengtų vaizdo kamerų skaičius; Atnaujintų ir naujai įrengtų kitų saugumo priemonių skaičius	2015–2020	PRSA, Pasvalio rajono policijos komisariatas
3.4.2.3	Daugiabučių gyvenamųjų namų renovacija, jų kiemų infrastruktūros gerinimas	Renovuotų daugiabučių namų skaičius; Sutvarkytų kiemų plotas (m ²)	2015–2020	PRSA Investicijų ir turto valdymo skyrius, Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius
3.4.2.4	Želdynų, viešųjų erdvių, parkų, skverų tvarkymas ir atnaujinimas	Tvarkomų / atnaujinamų želdynų, viešųjų erdvių, parkų, skverų skaičius	2015–2020	PRSA Investicijų ir turto valdymo skyrius, Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius, seniūnijos
3.4.2.5	Esamų kapinių ribų išplėtimas ir naujų kapinių bei kolumbariumų įrengimas	Išplėstų / naujai įrengtų kapinių skaičius; Įrengtų kolumbariumų skaičius	2015–2020	PRSA Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius, seniūnijos

